Raymond Queneau

Suntem mereu prea buni cu femeile

Un roman irlandez de Sally Mara în versiune franceză de Michel Presle

Traducere şi prefaţă de László Alexandru

QUENEAU, IMPREVIZIBILUL

„Le plus savant des mystificateurs, le plus gai des érudits”.

(Jean d’Ormesson)

Cartea pe care vă pregătiţi s-o răsfoiţi e un tipic roman de vacanţă: aventuri, împuşcături, răsturnări de situaţie, comic debordant, inconformism, sex. Dar nu numai atât. Cu un fir epic concentrat, cu un ritm narativ alert, scriitura face slalom pe graniţa dintre intertextualitate, frivolitate şi vulgaritate – fără a eşua definitiv în niciuna din respectivele metehne.

Publicat întâia dată în 1947, *On est toujours trop bon avec les femmes* o anunţa ca autoare pe tânăra irlandeză Sally Mara, care primise o mână de ajutor în „traducerea” franceză de la un oarecare Michel Presle. Inutil de precizat că în spatele amândurora se ascundea Raymond Queneau. Păcăleala a fost gustată de cititori, aşa că în 1950 apărea a doua producţie din aceeaşi serie, *Journal intime de Sally Mara*, iar în 1962 li se adăuga *Sally* plus *intime*, în formaţie completă pentru a contura Œuvres *complètes* de *Sally Mara*. Filmul turnat în 1971 după *suntem mereu prea buni cu femeile* venea să consacre fără echivoc această mască veselă a lui Queneau.

Literatura franceză contemporană nu se confrunta aici cu unicul caz de mistificare a identităţii literare. Un alt scriitor care a excelat în domeniu a fost Romain Gary: ca diplomat recursese la pseudonimul Fosco Sinibaldi, când tipărise în 1958 romanul *L’Homme à la colombe*, o satiră

aspră la adresa incapacităţii de acţiune a O.N.U. Acelaşi Gary pregătise o nouă farsă cu romanul „tradus" de Françoise Lovat, Les *Têtes de Stéphanie*, semnat Shatan Bogat, ipotetic scriitor turc născut în Statele Unite. Înşelătoria va fi dusă apoi la apogeu prin inventarea unei identităţi paralele, Émile Ajar, care va scrie o serie întreagă de cărţi: *Gros-Câlin*, La *vie* devant *soi*, *Pseudo*, L'angoisse *du roi*

Salomon. „Al doilea" se răfuieşte cu „primul": Ajar îl insultă şi îl calomniază îngrozitor pe Gary. Miza nu e deloc neglijabilă, întrucât *la vie devant soi*, admirabil scrisă, primeşte în 1975 chiar Premiul Goncourt, cea mai importantă distincţie literară franceză, şi se vinde într-un milion de exemplare. Adevărul se descoperă abia în 1980, odată cu sinuciderea lui Romain Gary.

În schimb la Raymond Queneau (1903 – 1976) nu ne aflăm cu adevărat, ca în celălalt caz de pseudonimie, în faţa unei crize de identitate a scriitorului, pentru că tot ce e tragic îi e străin. Autorul lui *Zazie în metrou* ridică la rang de regulă joaca, persiflarea, ironia dezabuzată. Nu există sector sau ungher al existenţei umane care să nu poată fi luat peste picior. Realitatea e relativă, depinde doar din ce punct de vedere o examinăm. Angajarea patetică în adevăruri absolute e de prost gust. Moralizarea publicului e plicticoasă. Confruntat cu tragedia condiţiei umane, un scriitor ca Albert Camus se revoltă. Un autor ca Raymond Queneau ia universul în zeflemea. Există cai de rasă ce sar peste obstacole înalte, tot aşa cum există şi jochei ce ocolesc obstacolele, pentru a le examina şi a le descrie.

Cu acest principiu la temelie, opera queniană e extrem de bogată şi surprinzătoare, exprimându-se în poezie (*Şi tu t'imagines; Courir les rues*; *Battre la campagne*; *Fendre les flots*), în proză (Le *Chiendent*;

Gueule *de Pierre*; Pierrot *mon ami*; Les *Enfants du limon; Les Fleurs bleues*; *Le Vol d'Icare*), în eseistică şi publicistică (*Bâtons, chiffres et lettres*; Voyage *en Grèce*), precum şi în diverse scrieri experimentale: un… roman autobiografic-psihanalitic în versuri (*Chêne et chien*), o… poezie interşanjabilă la infinit

(*Cent* mille *milliards* de *poèmes*), o… povestire din autobuz, redată în 99 de moduri diferite (*Exercises de style*) etc. Autorul îşi câştigă deplina consacrare în ochii publicului odată cu apariţia romanului *Zazie dans le métro* (1959), în care urmăreşte deambulaţia impertinentă a unei fetişcane curioase prin Parisul turnului Eiffel, al precupeţelor şi papugiilor de periferie, al bombelor de noapte pentru homosexuali etc. Astfel are puştoaica prilejul să vadă multe şi de toate, cu excepţia râvnitului metrou care rămâne visul ei neîmplinit (posibilă alegorie despre cât pot fi de banale lucrurile extraordinare şi viceversa).

Dar Queneau rămâne, înainte de toate, scriitorul care dispreţuieşte orice formă de totalitarism şi autoritate, de îngrădire a liberei opţiuni privind existenţa proprie. De aceea scrierile lui au ajuns doar întâmplător sub ochii cititorului român înainte de 1989. Abia

— În limba română vezi Romain Gary, Ai *toată* viaţa *înainte*, traducere, cuvânt înainte şi note de Laszlo

Alexandru, Buc., Ed. Univers, col. Corso, 1993.

după căderea comunismului s-au înmulţit şi la noi apariţiile editoriale din opera sa, căreia i se prevăd în continuare alte succese.

Există două mize principale în opera lui Raymond Queneau: la nivelul formei şi la nivelul conţinutului. În plan expresiv, autorul explorează cu perseverenţă „a treia franceză", jargonul de *banlieue*, argoul multiform şi imprevizibil, cu violenţa sa diluată prin comicul debordant

şi căreia îi dă drept de cetate în universul literaturii. Jocurile de cuvinte, analogiile neaşteptate, expresiile-valiză, transcrierea fonetică a secularei franceze etimologice („*doukipudonktan*” se-ntreabă exasperat unchiul lui Zazie), adaptarea ironică a expresiilor străine – engleze, germane, latine etc. –, prinse din zbor de cultura superficială a personajului neşcolit, devin prezenţe familiare în scrisul autorului nostru.

În plan tematic este adusă în avanscenă imaginea oamenilor de la periferia societăţii, cu bucuriile şi necazurile lor mărunte, cu discuţiile şi distracţiile lor cotidiene, cu mentalitatea lor inconfundabilă. Departe de a-i condamna sau desconsidera, autorul îi priveşte pe toţi cu tandreţe şi duioşie, disipă micile lor ticăloşii în pasta groasă a ironiei şi sarcasmului. Pentru a-i cunoaşte mai bine, îi examinează în diverse momente caracteristice sau în anumite situaţii-limită. O astfel de împrejurare definitorie este felul în care ei mănâncă, dar mai ales meniul „rafinat” pentru care optează. În cazul lui Pierrot va fi eterna farfurie de varză cu cârnaţi (*Pierrot mon ami*), în situaţia lui Gallager va fi conserva de ton cu sosul golit direct în palmă (*On est toujours trop bon avec les femmes*), iar în ce-l priveşte pe vlăjganul din *Zazie dans le métro*, ei bine, nimic nu valorează mai mult decât celebra supă de ceapă: „*Grozavă, bă, le zice Gabriel, supa asta de ceapă. De parcă tu* (*gest*) *ai băgat în ea nişte branţuri de pantofi şi tu* (*gest*) *ai turnat peste ele apa de pe vase. Dar aşa-mi place mie*: *fără farafastâcuri, natural. Puritate, ce mai*” (ed. a II

a, cât., p. 176). Grosolănia devine hazlie, grobianismul ne face să zâmbim: ciudată mai e metamorfoza prin artă!

** Se pot găsi următoarele ediţii în limba română: *Amicul meu Pierrot* (*Pierrot mon ami*), traducere de Radu

Albala, prefaţă de Val Panaitescu, Buc., Ed. Univers, col. Meridiane, 1971; *Artă poetică* (include: *Courir les rues*; Battre *la campagne*; Fendre *les flots*), traducere şi prefaţă de Ion Caraion, Buc., Ed. Albatros.

1979; *Florile albastre* (*Les Fleurs bleues*), traducere, prefaţă şi note de Val Panaitescu, Buc., Ed. Univers, col. Romanul secolului XX, 1997; *Sfântu Aşteaptă* (*Saint Glinglin*), traducere de Sanda Oprescu, Buc., Ed. Image, f.a. [probabil 2001]; Zazie *în* metrou (*Zazie* dans *le métro*), traducere şi pseudopostfaţă de

László Alexandru, prefaţă de Luca Piţu, Piteşti, Ed. Paralela 45, ed. I: 2001, ed. a II-a: 2004; *Exerciţii de stil* (Exercices *de style*), traducerea într-un colectiv coordonat de Romulus Bucur, prefaţă de Luca Piţu, Piteşti, Ed. Paralela 45, 2004. A se vedea şi Val Panaitescu, Umorul *lui* Raymond *Queneau*, Iaşi, Ed. Junimea, 1979.

Aflat sub imperiul direct al simţurilor, cioflingarul lui Queneau se va întâlni mai totdeauna cu imaginea irezistibilă a puştoaicei situate la graniţa dintre virginal şi dezmăţ sexual, fie că ea se numeşte Yvonne, Zazie, Sally sau Gertie. Ispita e mare, uneori mucoasa i se strecoară printre degete şi-i dă cu tifla, alteori însă consimte, provocând ea însăşi orgia în toată complexitatea sa polimorfă.

Cu adevărat ilare sunt scenele populare de păruială colectivă. Izbucnite din senin, ele n-au un scop bine determinat, fiind vorba mai degrabă de o sănătoasă descătuşare de energie, destinată să bine dispună pe toată lumea. Iată în *Amicul meu Pierrot* un grup de bătăuşi de la un parc de distracţii, nemulţumiţi că vârtejul de aer dintr-un cilindru uriaş na relevat în mod suficient de revelator fustele unei mironosiţe pentru a le permite curioşilor să examineze detaliat peisajul: „Faptul *că* i *se* răpeşte *acea* plăcere *anume pentru* care *plătise* trei *franci* îl *scoase* din

pepeni; îşi *părăsi locul*, sări *pe* estradă *şi purcese la bătaie*. *Îi dădu un pumn în ochi unuia dintre indivizi, dar celălalt ripostă fără să* stea *pe* gânduri *şi*, cu *o* lovitură *pe* cât *de* precisă *pe* atât *de iscusită*, îi *distruse agresorului urechea*. La *care*, înnebunit *de durere*, filosoful *se* năpusti *berbeceşte în adversarii* lui *şi* toţi *trei* se *rostogoliră* la *pământ*. (…) *Priveau* acum *la* mardeală *cu interes şi pe deplin dezinteresat*. *Şi dacă se întâmpla să pice lângă dânşii vreun dinte spart ori un vârf de nas muşcat şi scuipat, se mărgineau să-l măture cu dosul palmei*; *pe urmă se ştergeau de sângele care o pătase*" (ed. cit., p. 36 – 37).

O altă scenă de bătaie cruntă, dar caraghioasă, regăsim în barul Nictalopii din romanul Zazie *în metrou*. Observaţia autorului e precisă, minuţioasă şi persiflantă, contrastând cu ritmul debordant şi acaparator al păruielii. Se construieşte astfel, prin enumeraţii imprevizibile, aliteraţii comice, epitete surprinzătoare, comparaţii savante sau pastişe ale limbii vorbite, una din paginile de maximă virtuozitate literară a romancierului. „*De-acum*, armate *întregi* de *ospătari* apăreau *din* toate *părţile*. *Niciodată naifi crezut căs atâţia*. *Ieşeau de prin bucătării, beciuri, birouri, budă*. *Masa lor strânsă îl absorbi pe Gridoux, apoi pe Turandot aventurat printre ei*. *Dar nu reuşeau să-l reducă pe Gabriel aşa de uşor*. *Ca şi coleopterul atacat de o coloană mirmidonă, ca şi* boul *asaltat* de *o* armată *hirudinară*, Gabriel *se scutura*, se *răsucea*, se *zbătea*, *proiectând* în *diferite* direcţii *proiectile* umane *care* se *grăbeau* să *rupă* mesele *şi scaunele sau să se facă sul printre picioarele clienţilor*. / *Zgomotul acestei controverse* sfârşi prin *a* o *trezi* pe *Zazie*. *Văzându-şi* unchiul *căzut* pradă *haitei chelnereşti, urlă*: *curaj, unchiule*! *şi punând mâna pe o carafă, o aruncă la nimereală în mulţime*. *Iată cât de mare e spiritul milităros*

printre fiicele Franţei. Urmând acest exemplu, văduva Mouaque împrăştie cu scrumiere în jurul ei. Iată cât de mult îi ajută spiritul de imitaţie pe cei mai puţin dotaţi. Atunci se auzi o zarvă considerabilă: *Gabriel tocmai se prăbuşise printre vase*, trăgând *după* el *între* resturi *şapte* ospătari *dezlănţuiţi*, cinci *clienţi* care *luaseră parte şi un epileptic*. / *Sculându-se dintr-o singură mişcare, Zazie şi văduva Mouaque se apropiară* de *magma umană*, care *se* agita *printre* bucăţi *de* lemne *şi faianţă*. *Câteva lovituri* de *sifon* bine *aplicate* eliminară *din* competiţie *câteva* persoane *cu căpăţâna fragilă*. Mulţumită *acestui lucru*, Gabriel *putu* să *se ridice*, sfâşiind *ca* să *zicem aşa perdeaua formată de adversarii săi, totodată dezvăluind prezenţa stâlcită a lui Gridoux şi Turandot*, întinşi *pe jos*. Câteva *jeturi* sifonate *îndreptate* spre *bostanul* lor *de către elementul feminin şi brancardier îi repuseră în situaţie. Din acea clipă, soarta luptei era pecetluită*. / *În* vreme *ce* clienţii *osteniţi* sau *indiferenţi* se *uşcheau* pe *scurtătură*, *încăpăţânaţii* şi *ospătarii*, cu *răsuflarea tăiată*, se *dezumflau* sub *pumnul* sever *al lui Gabriel, palma uluitoare a lui Gridoux, piciorul virulent al lui Turandot. După ce erau bătuţi până se făceau covrig, Zazie şi Mouaque îi ştergeau de pe suprafaţa Nictalopilor şi-i* târau *pe trotuar*, unde *nişte* trecători *amatori*, de *buni* la *suflet* ce *erau*, îi *puneau grămadă. Singurul care nu lua parte la hecatombă era Verdeaţă, care fusese rău atins de la* începutul *păruielii* de *un* fragment *de supieră*. Zăcând *pe* fundul *coliviei, murmură gemând*: *ce seară minunată, ce seară minunată*; *traumatizat, schimbase placa*. / *Chiar şi fără ajutorul lui, victoria a fost curând totală*" (ed. a II-a, cât., p. 180 – 181)

Iată cum orice prilej pretins serios poate fi exploatat cu virtuozitate de marele scriitor comic Raymond Queneau. Acelaşi lucru se întâmplă şi în romanul de faţă.

Aparent ne aflăm la Dublin, în 1916, în timpul insurecţiei irlandeze împotriva britanicilor. Dar totul degajă o inconfundabilă aromă de artefact. Povestea cu manuscrisul pierdut de altcineva şi regăsit (sau tradus) de autor e veche de când lumea. Insurgenţii irlandezi se comportă la fel de dezinvolt şi vorbesc uneori la fel de frust ca orice mic parizian de la periferie. Personajele sunt parcă în mod deliberat lipsite de substanţă şi de o individualitate pregnantă: abia ce sunt conturate de pana autorului, că se şi prăbuşesc ciuruite de gloanţe. Salvele necruţătoare de mitralieră şi bălţile imense de sânge parcă sunt puse „cu lopata", pentru a pastişa ironic reţeta hollywoodiană a filmelor de aventuri. De fapt nu atât caracterul plauzibil al liniei epice îl interesează pe autor, cât construirea unui pretext superficial, pe scena din faţă, care să permită apoi enorma distracţie din culise. În acest al doilea registru, infinit mai subtil şi inteligent, se includ trimiterile glumeţe la opera lui James Joyce (parola pe care şi-o adresează insurgenţii surescitaţi e…

„*Finnegans wake*"!), dinamismul debordant al dialogului, juxtapunerea diverselor nivele de limbă, neobosita pendulare a situaţiilor între tragic şi comic (ba chiar măiestria artistică prin care comicul vine în permanenţă să „corodeze" şi să „dizolve" tragicul), zigzagul dintre textul „serios" din pagină şi subtextul ironic din note, totul culminând cu alunecarea finală în cel mai deplin burlesc (vezi „cadoul" muribundului Larry, oferit din adâncul inimii şi al… nădragilor).

Figura stilistică predominantă a acestui tip de univers artificial este oximoronul, alăturarea permanentă a unor registre expresive diferite, a unor situaţii diferite, ba chiar şi a unor personaje cu totul diferite: „*Domnişoară*, zise *O'Rourke*. / *Gertie* îşi *întoarse capul spre el*. / – *V-am întrebat dacă credeţi în calitatea de fecioară a Maicii*

Domnului.

— *În ce*? / – *În calitatea de fecioară a Maicii Domnului*. / – *Nu-nţeleg, zise Gertie*. / – *De fapt chiar că-i o taină, remarcă Dillon care ştia destul de bine catehismul*. / – *Nici n-a auzit de Maica Domnului*! *exclamă Callinan cu dispreţ*. / – *E într-adevăr o protestantă, zise Caffrey cu un aer indiferent*. / – *Nu, zise Gertie, sunt agnostică*. / – *Ce*? *Ce*? / *Caffrey se îngrozea*. / – *Agnostică, repetă O'Rourke*. / – *Ei da, zise Caffrey, învăţăm cuvinte noi astăzi*. Se *vede* că *suntem* în *ţara* lui *James Joyce*. / – Şi *ce-nseamnă asta*? *întrebă Callinan*. / – *Că nu crede în nimic, zise O'Rourke*. / – *Nici măcar în Dumnezeu*? / – *Nici măcar* în *Dumnezeu*, zise *O'Rourke*. / *Se* lăsă *liniştea* şi *toţi* o *privi*ră cu *oroare şi consternare*. / – *E inexact ceea ce-aţi spus, zise Gertie cu voce blândă, şi am impresia că îmi simplificaţi ideile*. / – *Auzi la ea, şopti Caffrey*. / – *Nu neg posibilitatea existenţei unei Fiinţe supreme*. / – *Băga-mi*-aş şopti *Caffrey*. Am *pus-o* de *mămăligă*. / – Să *tacă din gură*, zise *Callinan*. / – *Şi*, continuă *Gertie*, am *cel* mai *mare* respect *pentru demnul nostru rege George al V-lea*. / *Din nou linişte şi consternare*".

Eroii de mucava evoluează de multe ori în dialoguri paralele (mai precis într-o încrucişare de monologuri) şi îşi repetă aidoma replicile sacadate, la distanţă de câteva rânduri. Ticurile lor de stereotipie şi robotizare ne amintesc de suprarealismul al cărui adept a fost Raymond Queneau la tinereţe. Unii se dovedesc conştienţi de apartenenţa la lumea fictivă („*Pe scurt*, continuă *Cormack* cu *o* încăpăţânare *bovină*, aşa *cum a subliniat-o Larry câteva pagini mai sus*…"), alţii chiar „evadează" din paginile cărţii şi îşi revendică obraznic, „a priori, sine die, ipso facto şi manu militari", însăşi scrierea romanului (precum Sally Mara).

Experienţele formale din *suntem mereu prea buni cu*

femeile nu merg însă atât de departe ca şi în *Zazie în metrou*. Personajele folosesc, ce-i drept, cu aplomb neinhibat o gamă largă de trivialităţi lingvistice şi comportamentale, dar limbajul încă nu e descompus şi reconstruit la suprafaţa sa. Transcrierile fonetice sunt destul de rare, în ciuda anglicismelor sau celticismelor presărate ici şi colo, pentru atmosfera locală („*… stăpânul lui dispăruse în naufragiul Titanicului fără moştenitori sau sterline pentru a întreţine «zăkesăl», cum se zice de partea cealaltă a canalului Saint George*").

Dilema, intens dezbătută de critică, dacă Raymond Queneau trebuie savurat doar la suprafaţă sau are cumva şi un mesaj profund de perceput, rămâne în continuare nerezolvată. Probabil că tocmai această polisemie a scriitorului francez îi asigură prospeţimea şi virtuozitatea artistică imperisabilă în zilele noastre, precum şi în viitorul estimabil. Unii cititori vor exulta poate în faţa aventurilor spectaculoase ale pseudoinsurecţiei de la Dublin, din anul 1916. Alţii vor rămâne poate visători în faţa diverselor experienţe sexuale ale protagonistei, expuse când mai pe şleau, când mai voalat, în acest mic roman de zbucium copulativ. Dar poate că, la urmă de tot, vor mai fi şi dintre aceia care îşi vor aminti de precizarea flatată a lui Gabriel, unchiul găligan al lui Zazie, în timp ce încasează complimentele publicului:

„*— Noi ne-am distrat teribil. Domnu' îi mişto de tot.*

— Mersi, zice Gabriel. Totuşi, nu uitaţi arta. Nu-i numai distracţia, mai e şi arta".

László Alexandru

NOTA TRADUCĂTORULUI FRANCEZ

Nu ştii niciodată ce le „bâzâie" oamenilor prin cap. Poţi să cunoşti pe cineva de douăzeci de ani şi, când se apucă de scris, vei avea mereu o surpriză. În cursul diferitelor călătorii pe care le-am făcut în Irlanda între

1932 şi 1939, am întâlnit-o de mai multe ori pe Sally Mara. Mai întâi a fost o fetişcană fără nimic remarcabil în afară de data naşterii: lunea Paştelui din 1916. Apoi am revăzut-o în preajma lui Padraic Baoghal, poetul. Timidă şi nu prea arătoasă, s-a măritat foarte tânără cu un negustor de mărunţişuri ferometalice din Cork, oraş destul de agreabil.

Când m-am întors în Eire după şapte ani de absenţă, Padraic Baoghal mi-a înmânat un pachet legat cu sfoară: era romanul pe care-l prezentăm azi publicului. Sally Mara murise foarte simplu şi foarte obscur de o boală oarecare în 1943. Mă ruga să traduc în franceză un manuscris pe care-l ştia nepublicabil în limba sa originală.

După ce am citit (nu fără anumită surprindere) cartea lui Sally Mara, l-am vizitat pe soţul ei. Negustorul din Cork, care se îngrăşase enorm după moartea soţiei sale, nu mai avea despre ea decât o foarte vagă amintire; n-a găsit niciun inconvenient ca volumul să apară dincolo de graniţele statului Eire.

Fiecare va judeca după cum îi va plăcea *suntem mereu prea buni cu femeile*. Eu nu cred că trebuie să vedem intenţii politico-istorice în maniera dezinvoltă cu care sunt tratate evenimentele: se pare că nu chiar aşa s-au întâmplat lucrurile în insurecţia de la Dublin, în lunea Paştelui din 1916.

Michel Presle
Noiembrie 1947

I

— Trăiască Regele! strigă uşierul care fusese valet de lord în Sussex timp de treizeci şi şase de ani, după care stăpânul lui dispăruse în naufragiul *Titanicului* fără moştenitori sau sterline pentru a întreţine „ză kesăl”, cum se zice de partea cealaltă a canalului Saint George. Întors în ţinuturile strămoşilor săi celţi, argatul exersa această modestă ocupaţie la oficiul poştal de pe colţul dintre

Sackville Street şi Eden Quay.

— Trăiască Regele! repetă cu voce tare, căci era un supus al coroanei Angliei.

Cu groază văzuse năpustindu-se în oficiul poştal şapte indivizi înarmaţi pe care îndată îi bănui că sunt republicani irlandezi în plină insurecţie.

— Trăiască Regele! şopti a treia oară.

Nu putu decât să şoptească, de data asta, căci aşa zelos fusese cu manifestările de loialism încât Corny Kelleher, în graba mare, îi plesnise un glonţ în freză. Uşierul, mort, îşi vomă creierii pe a opta gaură din cap şi se întinse, cât era de lung, pe duşumea.

John MacCormack înregistră execuţia cu coada ochiului. N-o considera tocmai necesară, dar nu era momentul să stea la discuţii.

Domnişoarele de la poştă cotcodăceau întruna. Erau vreo zece, englezoaice veritabile sau ulsteriene, şi nicicum nu erau de acord cu această desfăşurare a evenimentelor.

— Haide, goliţi coteţul! urlă MacCormack.

Gallager şi Dillon se apucară aşadar, atât cu vorba cât şi cu fapta, să le sfătuiască pe domnişoare s-o uşchească englezeşte. Dar unele mai voiau să-şi caute balonzaidele, altele poşetuţa; o anumită agitaţie se manifesta în conduita lor.

— Ce tâmpite! strigă MacCormack din capul scărilor. Daţi-le dracu’ afară, ce mai staţi?

Gallager punând mâna pe prima îi trase o palmă peste fund.

— Dar fiţi corecţi! adăugă MacCormack.

— Aşa n-o mai scoatem la capăt, mormăi Dillon înghesuit de două gâşte ţâşnite pe sens invers.

— Vai! Mister Dillon! gemu una din ele recunoscându-l. Se-nţepeni.

— Dumneavoastră, mister Dillon! Un om atât de

cumsecade! Cu puşca-n mâini împotriva Regelui nostru! În loc să-mi terminaţi frumoasa rochie de dantelă!

Dillon, foarte stânjenit, se scărpina-n cap. Dar îi veni Gallager în ajutor şi, gâdilând-o pe clientă la subraţ, îi strigă în ureche:

— Hai, mişcă fundul, curvă mică!

Auzind aceste cuvinte, ea o luă la sănătoasa.

MacCormack se căţăra la etajul întâi, urmat de Caffrey şi Callinan. După ce dispăru, Gallager, punând mâna pe altă fată, îi împuşcă o palmă peste crupă. Fata sări-n sus.

— Corect! zicea el cu indignare. Corect!

Şi cum un alt posterior i se oferea deja, îi înfipse cu hotărâre un bocanc, ceea ce o făcu să valseze caraghios pe tânăra persoană care îşi luase examenele la timp şi răspunsese corect la numeroase întrebări despre geografia mondială şi descoperirile lui Graham Bell.

— Hai, ţuşti! valea! urla Dillon plin de curaj în faţa acestei grămezi de feminitate. Situaţia începea să se lămurească, iar personalul feminin îşi lua picioarele la spinare, galopând spre ieşiri şi, de acolo, în Sackville Street sau Eden Quay.

Doi tineri telegrafişti aşteptau să fie goniţi la fel ca domnişoarele, dar trebuiră să se mulţumească încasând nişte vulgari pumni în bostan. O şterseră, scârbiţi de atâta corectitudine de comportament.

Afară, mulţimea se chiora uimită la aceste expulzări. Se auziră câteva împuşcături. Curioşii o porniră iepureşte.

— Cred că am debarasat, remarcă Dillon privind în jur. Nicio găină nu-i mai obtura linia orizontului.

II

La etaju-ntâi, funcţionarii nu pierdură vremea cu poveştile. Îşi admiseră pe loc expulzarea şi se rostogoliră pe scări în jos pentru a ajunge cât mai repede posibil pe

trotuar.

Numai directorul avea veleităţi de rezistent. Se numea Théodore Durand, căci era de origine franceză. Dar, în ciuda valului de simpatie care a unit dintotdeauna poporul francez şi poporul irlandez, dirigintele Poştei din Eden Quay se dedicase cu trup şi suflete

(fiindcă avea mai multe, dar vom vedea îndată că nu i-au fost de niciun folos) cauzei britanice şi susţinerii coroanei de Hanovra. Îi părea rău că n-are pe el nici sacoul, nici smochingul. A tot încercat să-i telefoneze nevestei să i le aducă, însă locuia departe şi, de altfel, n-avea telefon at home. Era aşadar numai în vestă. La Khartum se luptase îmbrăcat în şantung şi pânză cenuşie, dar totuşi, în faţa acestor republicani, se jena să lupte pentru

Rege aşa de sumar decorat ca bărbat.

John MacCormack, cu un singur şut, dădu uşa de perete.

— Trăiască Regele! declară dirigintele Poştei cu fermitatea eroilor necunoscuţi.

Se sintoniză iute pe ciocul mic, de altminteri, căci John MacCormack îl făcu sită cu cinci gloanţe dum-dum distribuite în mod dibaci şi anatomic.

Caffrey şi Callinan plasară cadavrul într-un colţ, iar MacCormack se instală în fotoliul directorului. Manevră aparatul telefonic şi urlă: Alo! Alo! în cornet. De dincolo i se răspunse: Alo! Alo! Atunci MacCormack pronunţă parola:

— Finnegans wake! I se răspunse:

— Finnegans wake.

— Aici MacCormack. Oficiul poştal din Eden Quay a fost ocupat.

— Perfect. Aici e Centrala Poştei. Totul e-n regulă. Nicio reacţie britanică. Drapelul verde, alb, portocaliu a

fost înălţat.

— Urrra! zise MacCormack.

— Rezistaţi până la capăt în cazul unui atac, de altminteri improbabil. Totul e-n regulă. Finnegans wake!

— Finnegans wake! răspunse MacCormack.

Celălalt închise. Şi el făcu la fel.

Larry O'Rourke intră în birou. Cu multă politeţe, îi invitase ceremonios şi eficient pe ceilalţi înalţi funcţionari să se cărăbănească fiecare din cocioaba lui. Toţi amploiaţii erau expulzaţi. Dillon, sosit din hol, confirmă. Nu mai aveau altceva de făcut decât să aştepte desfăşurarea evenimentelor.

MacCormack îşi aprinse pipa, după care le oferi nişte ţigări tovarăşilor săi. Caffrey porni în jos.

III

La parter, Kelleher şi Gallager stăteau în faţa oficiului poştal, cu puşca sub braţ. Nişte gură-cască se holbau, la anumită distanţă. Câţiva simpatizanţi, la aceeaşi distanţă, îşi agitau mâinile, pălăria sau batista în semn de prietenie, iar cei doi insurgenţi le răspundeau din când în când clătinându-şi armele. Unii trecători se îndepărtau atunci, nesiguri de situaţie. Nici picior de britanic nu părea să existe prin împrejurimi.

De-a lungul cheiului, unde un mic velier norvegian era solid amarat, nişte mateloţi scandinavi priveau incidentele fără a le comenta în vreun mod apreciabil.

Gallager coborî scările şi merse câţiva paşi până la colţul cu Sackville Street. O'Connell Bridge era pustiu. Pe malul celălalt, în jurul statuii de marmură albă a lui William Smith O'Brien, câţiva mai slabi de înger se pitulaseră şi aşteptau să vadă ce va urma. După ce salută în gând memoria marelui conspirator, Gallager îşi întoarse ochii spre Liffey pentru a examina situaţia în Sackville Street. În faţa lui, statuia lui O'Connell, cu cele cincizeci

de figurine de bronz, nu atrăsese niciun curios, fiindcă era prea expusă; alături se înţepenise un tramvai pustiu, fără călători sau funcţionari. Un om stătea nemişcat în faţa statuii părintelui Matthew. Gallager încercă nu atât să-şi explice prezenţa personajului cât mai degrabă să înjure memoria acelui apostol al moderaţiei, după cum obişnuia mereu s-o facă, inclusiv dimineaţa pe stomacul gol.

Drapelul irlandez fâlfâia la numărul 43, sediul Comitetului Central al Ligii Naţionale, fâlfâia la intrarea în Hotel Metropol, fâlfâia la intrarea în Centrala Poştei. Ceva mai departe, Nelson continua să stea ţeapăn sub un cer umed, căţărat pe postamentul său de cincizeci de metri înălţime.

Trecători, nătăfleţi, curioşi, speriaţi, turişti nu se mai arătau la faţă. Din când în când mai treceau strada în fugă ba un revoluţionar, ba un grup de revoluţionari, cu puşca sau revolverul în mâini.

Tot nicio reacţie britanică.

Gallager zâmbi şi se întoarse la postul lui.

— Totul e-n regulă? întrebă Kelleher.

— Drapelul Eirei fâlfâie pe cele mai importante clădiri din O'Connell Street, răspunse Gallager.

Desigur, nu spunea niciodată Sackville Street.

— Finnegans wake! strigară în cor agitându-şi flintele deasupra capului. Câţiva simpatizanţi le răspunseră, dar curioşii se îndepărtară.

Caffrey începu să închidă geamurile.

IV

Orişicât, îşi zise Gertie Girdle, orişicât aceste veceuri moderne încă nu sunt chiar perfecte, când tragi apa se aude un zgomot, God gratious!, un zgomot de revoluţie, n-am auzit niciodată o revoluţie, uneori sunt mulţimi de oameni, lume grămadă care trece urlând, apa asta când tragi de ea se aude exact la fel, urlă şi apoi o ţine tot aşa,

cu gâlgâiala rezervorului care se umple la loc, nu se mai termină, în orice caz mai sunt multe de făcut aici, e nevoie de mai multă discreţie. Trebuie să mă piaptăn niţel. Cui trebuie să-i plac, mă-ntreb eu. Dragul meu logodnic, comodorul Sidney Cartwright, încă nu-i aici ca să-mi admire frumoasa coafură. Când îl voi revedea oare pe dragul meu logodnic? Când oare? Şi până atunci, God gratious, cui i-aş putea plăcea? Lumea asta care aleargă în toate părţile, habar n-am de ce. Dar, God gratious, ce mai aleargă lumea asta. Nu mă gândeam la ei. Mă gândeam la frizura mea. De vreo două minute se tot aud paşii, fuga, tropotitul. Adineauri.

Odată cu zgomotul apei, s-a auzit un fel de Un fel de… De împuşcătură. Ce tâmpenie. Să sinucis careva. Poate s-a sinucis domnul Durand. Mă iubeşte aşa de mult. Şi aşa de respectuos. Eu nu-l iubesc. Iată că aproape am terminat cu aranjatul părului. O împuşcătură. S-a omorât din dragoste pentru mine. Ce prostie. Şi oamenii ăştia care tot aleargă. Poate că au înnebunit. God gratious. Vai, ce proastă sunt. God gratious, God gratious. Asta e, arde ceva. E foc. De ce nu strigă foc, dacă e foc? Nimeni nu strigă foc. Zgomotul ăsta de apă m-a făcut să mă gândesc la incendiu. Ar fi totuşi cazul să ies de aici. Mrs. Kane iar va zice că am stat prea mult în baie. Ce meserie. Vai, dar parcă totuşi nu mai aleargă lumea. Totuşi. Ce meserie. Mrs. Kane are părul cenuşiu cu mătreaţă roz. Trebuie s-o mai suport o vreme. N-am văzut niciodată o răscoală, o revoluţie. Se vorbeşte pe-aici. Se vorbeşte. Se vorbeşte. Când e război în Franţa, e pace aici. Ce linişte. Ce tăcere. Nimeni nu mai fuge. De ce nu mai fuge nimeni? Deloc. Deloc. Nimic. Ar fi cazul să ies. De ce n-aş ieşi? De ce? De ce? De ce nu? Asta-i. Am făcut tot ce-aveam de făcut pe-aici. Şi-acum liniştea asta. Hai, pune mâna pe zăvor. Trage zăvorul. Deschide încetişor uşa. De ce încetişor? De ce

atâta prudenţă? God gratious, am înnebunit cumva? Ce prostie. Deschid uşa.

V

După ce-mpinse uşa, observă pe coridor un bărbat cu revolverul în mână. El n-o văzu. Închise repede la loc şi, lipindu-se de chiuvetă, îşi apăsă ambele mâini pe inimă, care începu să-i bată nebuneşte.

VI

— Mi-am făcut rondul, zise Larry O'Rourke. Nici ţipenie. Caffrey, Kelleher şi Gallager au încuiat totul jos, în afară de uşa de la intrare. Sunt gata s-o baricadeze la nevoie.

— Nu-i niciun pericol, zise Dillon.

— Ce vrei să zici? întrebă MacCormack.

— Că nu va fi nevoie s-o baricadeze.

— Crezi că nu va fi nicio reacţie din partea englezilor?

— Nu. Au alte treburi pe cap. Am dat lovitura.

— Ce vrei să zici? întrebă MacCormack.

— Că vor capitula fără să tragă niciun foc de armă.

— Aiurea, zise MacCormack. O'Rourke ridică din umeri.

— N-are rost să discutăm. O să vezi. Să executăm ordinele.

— Pe moment nici nu-i greu, zise Dillon. Trebuie doar să aşteptăm.

MacCormack arătă spre cadavrul lui Théodore Durand, de la Civil Service.

— Nu-l lăsăm să putrezească aici.

— Nu va avea timp, răspunse Dillon. În seara asta îl predăm britanicilor, care îl vor îngropa. Aşa scurt. Un mic cadou înainte de plecarea lor.

— Îl dăm la piese de schimb, zise MacCormack.

Se uită la hoit cu scârbă, deşi fusese isprava lui, de

fapt.

— O’Rourke poate să-l tranşeze, zise Dillon, îl luăm pe bucăţi şi-l aruncăm în budă. MacCormack izbi cu pumnul în masă şi câţiva stropi de cerneală ţâşniră afară din călimară.

— Fir-ar al dracului! Te rog să respecţi mortul!

— În plus, îşi face o idee greşită despre studiile de medicină, zise O’Rourke care era în ultimul an la facultate.

— Dar ce, voi nu tranşaţi cadavre?

— Nu-i momentul să discutăm despre asta, zise MacCormack.

— Avem timp destul, răspunse Dillon. Până aşteptăm să se predea britanicii, avem tot timpul să discutăm. Ia spune-mi, Larry O’Rourke, de ce-mi fac eu o idee greşită despre studiile de medicină, atunci când spun că ai putea să-l faci bucăţi şi bucăţele pe acest funcţionar. Vreau să adaug, Larry O’Rourke, că ai timp berechet la dispoziţie să vorbeşti, despre asta sau despre orice altceva, căci n-o s-avem mare brânză de făcut până când ni se spune că britanicii se cară din Dublin în ţinuturile lor ploioase şi brăzdate de zepeline.

— Lucrurile-s grave, Dillon, spuse MacCormack. Nu-i momentul să ne pierdem într-un optimism neghiob.

— Bine, zise O’Rourke.

— O să vedeţi, o să vedeţi, britanicii…

— Dillon, eu comand aici. Taci din gură.

MacCormack, foarte stingherit că era obligat să impună disciplina din cauza răzmeriţei, începu să-nvârtă un tub de ceară. Callinan, cu mâinile-n buzunare, scufundat într-un fotoliu, căuta muştele pe tavan să le scuipe, dar erau cam sus. O’Rourke, la geam, privea cheiul pustiu, podul O’Connell pe care trecătorii erau tot mai rari. Singura activitate pe care o constată a fost la velierul norvegian care se pregătea grabnic de ducă. Asta nu-i

plăcu. Se întoarse spre MacCormack. Acesta, ţuguindu-şi buzele, îşi lipi neglijent pe mutră tubul de ceară ca o mustaţă şi-i zise pe un ton monoton lui Callinan:

— Du-l pe funcţionar în debara. Dillon o să te ajute. Ceea ce făcură.

VII

N-o să rămân totuşi aici până la sfârşitul zilelor mele, îşi spuse Gertie. God gratious, ăştia-s nişte bandiţi, nişte republicani care au jefuit oficiul. Probabil că au plecat deja. Mi se pare totuşi că n-au plecat. Ceilalţi au plecat. Ceilalţi: ai noştri. A fost într-adevăr o împuşcătură. Ar fi adică o răzmeriţă. Revoluţia lor. Şi bărbatul cu revolver, un republican. Un republican irlandez. God gratious! Trăiască Regele! Iar eu sunt aici, singură în mâinile lor. Aproape în mâinile lor, căci mai e şi uşa asta de la baie care mă desparte de ei, care mă apără de ei. O uşă. Dar uşa poate fi spartă. După ce-o vor sparge, voi fi în mâinile lor. Singură. Singură. Câţi sunt? Liniştea asta adâncă. Dar n-o să spargă uşa. Nu. Nu. Nu vor îndrăzni. Aici e baia pentru FEMEI. Vai, vai, vai. Nu vor îndrăzni să intre la FEMEI. Vai, vai, vai. Şi eu voi rămâne încuiată aici până când mă vor elibera britanicii. Doar dacă nu-i şi vreo femeie printre ei. O femeie care va veni până la urmă aici, va încerca să deschidă. Şi… Şi… Vor sparge uşa. Vor sparge uşa.

VIII

După ce-au depus cadavrul uşierului într-un birou gol, Gallager şi Kelleher s-au dus la Caffrey care rămăsese de gardă în faţa uşii spre Eden Quay. Trecătorii şi simpatizanţii dispăruseră. Un ciclist traversă podul O’Connell; avea în cap un cilindru şi purta redingotă; avea vreo douăzeci şi cinci de ani. Ajuns în faţa statuii lui O’Connell, făcu stânga-mprejur şi o luă spre Trinity College.

— E linişte, spuse Gallager.

— Foarte, răspunse Caffrey.

Kelleher scoase un pachet de ţigări şi începură să fumeze, sprijiniţi în flinte.

În faţa lor, velierul norvegian îşi încheia pregătirile de pornire. Se vedea căpitanul cum se agită şi secundul cum dirijează manevrele.

— Vikingii ies în larg, zise Caffrey. Se cacă pe ei de frică.

— Au dreptate, spuse Gallager. N-au decât să se care laolaltă cu britanicii şi toţi saxonii.

Între timp marinarii desfăcuseră corzile şi micul velier se îndepărta liniştit, coborând pe Liffey spre mare. Cei trei insurgenţi îşi agitară braţul în semn de adio. Scandinavii le răspunseră.

— Călătorie plăcută, strigă Kelleher. Călătorie plăcută.

Micul velier luă viteză. Îndată ajunse la colţul râului şi dispăru. Cei trei bărbaţi rămaseră tăcuţi. Îşi terminară ţigara.

— Ciudată revoluţie, suspină Caffrey. Ciudată revoluţie. Nu-mi închipuiam că va fi aşa de simplu.

— Crezi cumva că s-a terminat? îl întrebă Gallager.

— Tu nu crezi?

Gallager şi Kelleher începură să râdă.

— Îţi închipui că britanicii se vor căra pur şi simplu.

— Le pică greu fisa, în orice caz.

— Posibil.

— Şi-apoi cu celălalt război pe cap, poate că se vor lăsa păgubaşi, acum când văd ce forţă avem noi.

Discursul i-a fost întrerupt de sosirea în trombă a unei maşini decapotabile, cu drapel verde, alb, portocaliu, care frână scrâşnind în faţa lor. Un tip sări din maşină şi alergă la ei.

— Finnegans wake! le strigă.

— Finnegans wake! răspunseră cei trei schiţând, totuşi, o retragere agresivă.

— Voi aţi ocupat această casă? întrebă tipul cu autoritate.

— Da.

— Câţi sunteţi?

— Şapte. Poţi vorbi cu şeful nostru. John MacCormack. Dar acesta, avertizat de O'Rourke, ieşise la fereastră.

— Finnegans wake! strigă el.

— Finnegans wake! răspunse tipul. Tu eşti şeful?

— Da.

— Ce arme aveţi?

— Puşti. Revolvere.

— Muniţie?

— Prin buzunare.

— Alimente?

— Nimic.

— Bine. Haideţi. Vă dau o mitralieră, câteva lăzi de muniţii şi alimente.

— Va trebui să rezistăm la un asediu? întrebă Caffrey.

— Poate că da. Haideţi.

Caffrey rămase în pragul uşii. Gallager şi Kelleher s-au dus să ia scula şi lăzile. Dillon şi Callinan îi priveau cu interes.

— Ştiţi unde trebuie să instalaţi mitraliera? întrebă tipul.

— Da, răspunse MacCormack. Dar tipul nu era sigur.

— Trebuie să luaţi în vizor podul. Din geamul ăsta de la parter.

IX

S-a oprit o maşină. Poate că au venit după ei. Poate că vor pleca. Cine sunt. Câţi sunt. Poate că-i ştiu pe unii dintre ei. Sau pe unul singur. Măcar pe unul. Printre toţi

oamenii pe care i-am văzut aici, la Dublin, în acest oficiu poştal din Eden Quay, mai mult ca sigur că au fost şi republicani. Poate că voi recunoaşte pe vreunul. Nu. Nu există nicio femeie printre ei. Cu siguranţă. Altfel ar fi venit deja aici. Cu acest republican pe care-l voi recunoaşte, cum o să mă descurc oare? Poate că va fi unul care mă urăşte. Unul pe care poate că l-am lăsat să aştepte cam mult în faţa ghişeului. Unul pe care l-am pus să scrie din nou adresa fiindcă nu ştia bine limba engleză. Un tip din Connemara. Sunt printre ei unii care vor să se apuce din nou să vorbească irlandeza. De parcă Sir Durand sar apuca din nou să vorbească franţuzeşte. Ce-o fi cu Sir Durand. Poate că l-au făcut prizonier. Ori l-au ucis. Împuşcătura aceea poate că era pentru el. Bietul Sir Durand, el care mă iubea aşa de mult şi aşa de respectuos. Dar poate că a scăpat. Poate că era printre cei care fugeau. Printre zgomotele de paşi, poate că era şi al său. El, atât de demn. Poate că a fost obligat să fugă. Vai, vai, vai. El, să fugă. Vai, vai, vai. El, atât de demn şi mă iubea aşa de mult. Iar eu sunt tot încuiată aici.

X

— Acum e bună poziţia, spuse tipul. Vor şti oamenii tăi să umble cu ea?

— Desigur, zise MacCormack care coborâse să stea de vorbă cu strategul. Se despărţiră şi maşina demară.

— Acum sunteţi mulţumiţi? întrebă MacCormack. Priviră lăzile cu muniţii şi alimente.

— E promiţător, zise Kelleher.

— Aşa-i mai bine, zise Gallager.

— Tot n-avem pileală, zise Caffrey.

— Apropo, zise MacCormack, unde-i tipul pe care l-aţi omorât voi?

— L-am băgat într-o cămăruţă.

— Dar al vostru? întrebă Caffrey.

— Tot într-o cămăruţă.

— Dacă va fi scandal, zise Kelleher, va trebui să scăpăm de ei.

— Aşa mă gândesc şi eu, zise MacCormack.

— Putem să-i azvârlim dracului în Liffey, zise Gallager.

— N-ar fi corect, zise MacCormack.

— Să presupunem, zise Gallager, că britanicii se gândesc să răspundă şi suntem obligaţi să rezistăm aici, cât să zic, o bucată de vreme.

— Astea-s doar presupuneri, zise Caffrey.

— Ei bine, continuă Gallager, n-ar fi prea mişto să stăm aici cu două cadavre pe cap. Am putea să le aruncăm în grădina de la Arte. Academia irlandeză e chiar în spate.

— Numai asta-i umblă prin deblă, cum să le facă vânt la hoituri, zise MacCormack.

— N-au decât să rămână aici! strigă Caffrey. Oricum, n-o să ţină zile-n şir.

— Are dreptate în ce spune, zise Kelleher.

— Mai bine să vorbim de pileală, reluă Caffrey. Asta chiar că-i lipsă. Dacă dăm de greu, ni se umflă buzele.

— Are dreptate în ce spune, zise Kelleher.

— Aşa-i, zise MacCormack. Bine, să meargă doi oameni şi să caute o ladă de uiski şi vreo două-trei lăzi de bere în prima crâşmă de pe O’Connell Street.

— Şi de unde biştari? întrebă Caffrey.

— Faceţi bon de rechiziţie.

— Putem lua mărunţişul de-aici, zise Caffrey.

— N-ar fi corect, zise MacCormack.

— Păi da, zise Kelleher, e destul să facem un bon.

MacCormack îi chemă pe Dillon şi Callinan să-i înlocuiască pe Caffrey şi

Kelleher în timpul expediţiei.

Dillon şi Callinan admirară mitraliera.

XI

Caffrey şi Kelleher împinseră uşa batantă a crâşmei.

— He-hei! strigară, căci nu era nimeni.

Câteva pahare de bere pe jumătate goale se răsuflau pe mesele neşterse încă de nicio cârpă vigilentă. Doi sau trei tabureţi zăceau răsturnaţi de plecarea bruscă.

— He-hei! strigară Caffrey şi Kelleher.

Un om apăru treptat de după tejghea. Nu părea prea sigur de el. Avea o şuviţă de păr care îi brăzda fruntea joasă şi o mustăcioară de caporal austriac.

— Finnegans wake! strigară Kelleher şi Caffrey.

— What de you say? întrebă om de grotă.

— Finnegans wake! urlară cei doi insurgenţi.

— Vai, dar eu, spuse Smith (căci acesta era numele lui om de grotă), vai, dar eu, ştiţi, nu fac politică. De mine să trăiască şi Regele, adăugă el îmboldit de o spaimă prostească.

— Îl facem sită? propuse Caffrey.

— Şeful ne-a recomandat să fim corecţi, răspunse Kelleher.

Luă o sticlă de Guinness şi i-o sparse în cap crâşmarului Smith, al cărui craniu începu să distileze berea cu sirop. Dar nu murise, era doar hăbăuc.

— Dă-ne o ladă de uiski, zise Caffrey, şi zece lăzi de bere.

— Îţi facem un bon de rechiziţie, adăugă Kelleher.

Smith, sprijinit cu ambele mâini de tejghea, zăpăcit de izbitură, se uita ca prin ceaţă cum se întinde berea cu sirop pe mahonul barului.

— Ce mai stai pe gânduri, crâşmar trădător ce eşti, zise Caffrey.

Îi trase un ghiont.

Celălalt se smuci uşor, cu o tresărire de vitalitate, apoi se scurse pe jos leşinat, pişând sânge pe toate găurile

craniului.

— Ne descurcăm şi fără el, zise Kelleher. Scrie totuşi bonul de rechiziţie.

— Fă-l tu, zise Caffrey. Mă duc după o roabă.

— De ce nu tu?

— Eu ce?

— De ce nu scrii tu bonul? Caffrey se scărpină în cap.

— Nu, eu nu.

— De ce nu?

Caffrey se scărpină în cap.

— Lasă-mă dreacu-n pace.

— Ăsta nu-i motiv, zise Kelleher.

Balta de sânge creştea lângă craniul lui om de grotă şi era aşa vâscoasă încât

Caffrey îşi văzu chipul reflectat ca-n oglindă. Asta-l împinse să fie sincer.

— Am un motiv, zise Caffrey.

— Spune-l odată. Pierdem vremea.

— Nu ştiu să scriu.

Kelleher se uită la el de sus în jos. Erau din echipe diferite, nu se cunoşteau între ei. Caffrey sub privirile celuilalt îl auzi mai întâi zicând:

— Ce porcărie!

Şi apoi:

— Trebuia să zici mai repede. Bine, du-te şi adu roaba până fac eu bonul de rechiziţie.

Caffrey se uită la om de grotă care zăcea pe jos fără aer; nici sângele nu-i mai curgea.

— Crezi c-a mierlit-o?

— Adă roaba, zise Kelleher.

XII

Doar n-o să stau ore-ntregi în picioare, îşi zise Gertie uitându-se la ceasul de mână despre care habar n-avea că-i o invenţie a lui Blaise Pascal. Sunt aici de două ore şi

jumătate. E istovitor. Sunt ruptă, ruptă, ruptă de oboseală. Doar n-o să stau ore-ntregi în picioare. Ce s-au mai agitat insurgenţii ăştia. Au tot urcat şi-au coborât scările. Parcă transportau nişte obiecte grele, God gratious, poate că vor arunca în aer oficiul poştal. Să fug. Să fug. Nu. N-or să arunce în aer oficiul poştal. Dar n-o să stau ore-ntregi în picioare. Însă nici n-o să mă aşez pe tronul ăsta. Ce scârboşenie. Republicanii ăştia. Iată ce urât pot ei să umilească o cetăţeancă a Majestăţii Sale britanice. Nişte barbari. Dar n-o să mă aşez pe tronul ăsta. Ce infamie. Ce umilinţă. Totuşi sunt ruptă, ruptă de oboseală. Nu, God gratious, nu vreau, nu vreau. Doar dacă n-am un motiv puternic. Doar dacă e totuşi legitim. Adică de exemplu. Adică de exemplu. Da. Atunci m-aş putea aşeza. Să mă odihnesc. Sunt ruptă, ruptă de oboseală.

XIII

Lăzile de uiski, de Guinness şi de cartuşe pentru mitralieră au fost grijuliu aranjate în dezordinea unei camere de lângă biroul minuscul unde se odihneau pe moment cele două cadavre ale funcţionarilor britanici ciuruiţi pe motiv de insurecţie.

— E linişte, spuse MacCormack şi urcă la etaj.

Kelleher visa în faţa mitralierei. Gallager şi Caffrey se aşezaseră pe scările din faţă, cu flinta între picioare şi se holbau.

— Pe insula unde m-am născut, zicea Gallager, şi care se numeşte Inniskea, aşteptăm cu drag furtuna şi vijelia, din cauza naufragiilor. Cum se termină, dăm fuga pe plajă şi strângem epavele. Găsim de toate. O ducem bine pe insula noastră Inniskea.

— Şi-atunci de ce-ai plecat? întrebă Caffrey.

— Ca să mă lupt cu englezii. Dar când Irlanda va fi liberă, mă voi întoarce în

Inniskea.

— Poţi să te-ntorci de-acum, zise Caffrey, o să-ţi găseşti în continuare naufragiile.

— Sper. Avem o piatră, în centrul satului, pentru aşa ceva.

— O piatră?

— Da. E îmbrăcată în cârpe, ca o păpuşă. Uneori e vreme bună, uite-aşa, mult timp, şi-atunci crăpăm de foame, nu mai avem nimic, scoatem piatra la iveală, o plimbăm roată în jurul insulei, dar mai ales în direcţia falezelor, asta-i mereu valabil, cerul se-nnegreşte, corăbiile se rătăcesc şi, a doua zi, strângem rămăşiţele, de toate, conserve, astrolaburi, roţi imense de şvaiţer, rigle de calcul…

— Nu că vreau să zic, comentă Caffrey, suntem noi cam retardaţi pe insula asta, dar pe-a ta e şi mai rău. Noroc c-o să schimbăm totul.

— Retardaţi, ce-nseamnă asta?

— Nicăieri în lume nu mai găseşti pe careva să se roage la bolovani. Doar la sălbatici, la păgânii din Australia sau Mexic.

— Nu cumva insinuezi că-s sălbatic?

— Nu, fireşte, zise Caffrey. Ia fii atent la găina aia.

O tânără traversa podul O’Connell cu un pas destul de hotărât.

— E bună de tot, zise Gallager care avea privirea ascuţită ca toţi băştinaşii de pe insula Inniskea.

— Are tupeu, micuţa, notă Caffrey care ştia să aprecieze această calitate la ceilalţi, deşi n-avea niciun punct de reper la el însuşi pentru a aprecia corect.

Tânăra ajunsese la colţul lui Eden Quay.

— E drăguţică, zise Gallager. Parc-aş cunoaşte-o.

— Cu noi are treabă, zise Caffrey. Eu le prefer niţel mai coapte.

Tipa traversă strada şi se opri în faţa oficiului poştal.

Roşi cu sfială.

— Hei, domnişoară, zise Gallager, nu-i o zi potrivită pentru plimbare. E gălăgie prin Dublin, după cum ştiţi.

— Ştiu prea bine, domnule, răspunse tânăra coborându-şi privirile. Am simţit-o pe pielea mea.

— Aţi avut necazuri?

— Nu mai ţineţi minte?

— Parcă vă cunosc, dar eu n-am făcut niciodată rău la nimeni.

— Aţi uitat deja? M-aţi… m-aţi… m-aţi lovit cu piciorul.

— Vezi, zise Caffrey, n-ai fost corect.

— Eraţi printre domnişoarele din birou?

Gallager, stingherit, îşi ascunse nasul în ţeava flintei.

— M-am întors să-mi iau poşeta pe care mi-am pierdut-o din cauza dumitale, brută.

— Ar trebui să mergi să i-o cauţi, zise Caffrey.

— O laie! răspunse Gallager.

— Nu eşti galant, zise Caffrey.

— Avem altele pe cap, zise Gallager.

— Totuşi, britanicii nu-s prin zonă, zise Caffrey.

— De fapt nu mi-aţi văzut poşeta? întrebă gagica. E verde cu o dungă aurie şi am înăuntru o sterlină, doi şilingi şi şase pence.

— Habar n-am, zise Gallager.

Avea chef să-i tragă una peste fund cu piciorul sau cu palma, ca să-şi aducă aminte. Dar Caffrey părea să aibă pretenţii la faimoasa corectitudine preconizată de MacCormack, o corectitudine vecină chiar cu politeţea.

— Mă duc să văd, zise el.

— Las-o moale, zise Gallager. Kelleher apăru în pragul uşii.

— Ce vă roade? se nelinişti el.

— Gagica şi-a pierdut poşeta, zise Gallager.

— E bună tipa, confirmă Kelleher.

— Vai, domnule! spuse domnişoara de la oficiul poştal roşind.

— Dacă tot sunteţi aici amândoi, zise Caffrey, mă duc să văd dacă-i găsesc poşeta.

— Vai, domnule! spuse domnişoara de la oficiul poştal revenind spre roz bombon. Ce drăguţ sunteţi!

— Totuşi, zise Gallager, avem altele pe cap.

XIV

Acuma c-am terminat, nu pot rămâne în continuare pe tron. Şi oboseala are un capăt. Şi oboseala are limite. Curaj. Curaj. Trebuie să fiu curajoasă. Ca o adevărată englezoaică. O cetăţeancă a Imperiului britanic. Vai, Doamne, cu Regele înainte, să fim puternici. Mă ridic. Trag apa. Nu. Nu trag apa. Asta face zgomot. Atrage atenţia. Să fii puternic nu înseamnă să fii imprudent. Există o mare deosebire între cele două. După logica lui Stuart Mill, în orice caz. Cu siguranţă. Probabil. Dar nu-i igienic să nu tragi apa, după ce-ai făcut... Da. Nu. Într-adevăr. Nu-i curat. Nu-i igienic. Nu-i britanic. Dar îi aud dincolo. Parcă-i aud vorbind. Brutele. Insurgenţii. Ar şti oare ce-nseamnă zgomotul apei trase, dacă l-ar auzi? Ei habar n-au. Vin cu toţii de prin periferiile murdare. Unii poate că vin de-a dreptul din Connemara, iar alţii din insula Aran sau din insula Baschet unde nu se vorbeşte engleza, unde lumea o ţine tot pe jargonul celtic, fără a cunoaşte camera de baie a civilizaţiei noastre moderne şi imperiale, ba chiar, ba chiar unii vin din insula Inniskea unde, cum mi s-a spus, lumease-nchină la o piatră îmbrăcată-n cârpe, în loc să se-nchine la Sfântul Gheorghe, zeul luptătorilor. Atâta ştiu bărbaţii să facă: să tragă Guinness la măsea, iar femeile: să facă broderie irlandeză. Dar e tot mai demodat. De ce nu m-am dus eu mai bine în Franţa, la Paris de exemplu? Femeile nu se ştiu îmbrăca pe-aici. Eu mă pricep la moda

nouă. Dar pe-aici femeile-s tot cu broderia irlandeză.

XV

— Ce mă-sa caută proasta ast-aici? întrebă Larry O'Rourke.

Cei trei tresăriră, iar domnişoara de la oficiul poştal deveni stacojie.

— Totuşi, ce mă-sa caută pe-aici? reluă Larry O'Rourke. N-aţi venit aici să futeţi muşte. Şi de altfel, adăugă după ce-o privi, nici nu-i vorba de-o muscă.

— Vai! făcu persoana care-nţelesese imediat, căci în oficiile poştale din Dublin, unde personalul era mixt, domnişoarele îşi însuşeau uneori câteva noţiuni referitoare la viaţa sexuală a persoanelor civilizate.

— Cine eşti? întrebă Larry O'Rourke.

— A venit să-şi caute poşeta, zise Gallager.

— Mă duceam să i-o caut, zise Caffrey.

— Ai altceva de făcut, mai ales că se-mpute treaba. Ni s-a telefonat de la Centrală că englejii încep să se agite.

— Nu vor face nimic, zise Caffrey.

— Domnişoară, zise Larry O'Rourke, mai bine ai sta pe-acasă, în orice caz.

— Până la urmă mi-ai zis totuşi domnişoară. E şi asta ceva.

— Caffrey, du-te să-i cauţi poşeta, ca să ne lase dracu-n pace.

— N-aş putea să mi-o caut singură?

— Nu. N-avem nevoie de femei pe-aici.

— Mă duc, zise Caffrey.

Domnişoara de la oficiul poştal rămânea nemişcată. Se uita la cei trei bărbaţi, mirându-se de ciudăţenia lor, de acţiunile lor şi de plăcerea lor perversă pentru armele de foc. Era o bruneţică subţire, cu un aer cam zglobiu, cu o înfăţişare destul de senzuală şi cu forme rotunjite, dar îmbrăcată modest. Chipul îi era împodobit cu un năsuc

ridicat spre cer şi, pe ansamblu, avea un aer de spanioloaică.

În orice caz, atunci când încasă gloanţele în burtă, se prăbuşi moartă şi însângerată. Britanicii se năpusteau din toate direcţiile. Se urniseră cam greu, dar iată-i acum manevrând arme mai mult sau mai puţin automate, ţâşnind din stânga şi din dreapta, trăgând după insurgenţi cu mai multă sau mai puţină aproximaţie.

Kelleher, Gallager şi Larry O'Rourke băgară iute în marşarier şi trântiră poarta. Kelleher sări pe mitraliera Maxim şi începu să brăzdeze Bachelor's Walk cu gloanţele sale atât de ucigaşe. Alte arme insurgente, situate prin diverse locuri, secerau O'Connell Bridge, unde de altminteri nu era nici picior de om. De peste tot se desprindeau bucăţi de granit sau asfalt din parapeţi, din catarge sau din trotuare. Câţiva britanici se prăbuşiră pe ici, pe colo. Erau transportaţi imediat, căci aveau un serviciu sanitar bine pus la punct.

Domnişoara de la oficiul poştal zăcea pe jos, făcută sită. Se prăbuşise cu cracii la deal. Avea ciorapi negri de bumbac. I se ridicaseră poalele. Briza marină îi încreţea volănaşele. Deasupra ciorapilor negri de bumbac, se vedea o bucăţică de piele. Din burta ciuruită curgea un sânge destul de roşu. Balta se lărgea în jurul acestui corp fără îndoială virgin şi cu siguranţă ispititor, cel puţin pentru marea majoritate a bărbaţilor normali.

Gallager ieşi în geam, cu flinta la umăr. Alături de linia lui de foc, pe stânga, o observă pe biata domnişoară cu picioarele desfăcute. Se scormoni în buzunar după muniţie. Simţi acolo că i s-a întărit fiinţa. Şi în timp ce flinta i se clătina mai degrabă fără rost, el suspina. În felul acesta mai mulţi britanici reuşiră să se apropie de O'Connell Bridge.

XVI

Callinan şi Dillon, auzind primele împuşcături, se lipiră de perete. MacCormack se ridică în picioare, ca un şef curajos. Merse să privească pe geam, fără discreţie, cu revolverul în mână.

— Sunt la colţul dintre Ormond Quay şi Liffey Street.

— Mulţi? întrebă Dillon.

— Se ascund. Ca şi voi.

Ţinti un britanic care galopa de la o stivă de lemne la alta. Lemn de construcţie adus din Norvegia. Dar MacCormack nu trase.

— N-ar avea niciun rost.

Dillon şi Callinan, după ce-şi mai veniră în fire, îşi înşfăcară puştile şi luară poziţie, fiecare la câte o fereastră. Auziră sub ei mitraliera lui Kelleher trăgând două sau trei rafale.

— E valabilă, zise Callinan cu satisfacţie.

— Vin alţii dinspre Crampton Quay şi Aston Quay, zise MacCormack.

Un glonţ îi trecu pe lângă ureche, dar fiindcă era foarte curajos se aplecă şi mai mult afară pe geam.

— Ia te uită, zise, o gâscă ciuruită.

Tocmai observase corpul domnişoarei de la oficiul poştal.

— Oare cum de-a fost omorâtă? şopti. Biata de ea. Stă cu poalele-n cap. Dacă mai trăia, murea de ruşine. Nu-i corect.

Ceilalţi doi, niţel mai îmbărbătaţi, uitară de plumbii zburători şi ameninţători ai armelor britanice şi dădură cu geana după mucoasa cadaverizată. De unde se găseau, nu considerară chestia interesantă şi începură din nou să tragă.

XVII

În orice caz, îşi zise Gallager ştergându-şi mâna cleioasă de pantaloni, e foarte nasol ce-am făcut. Şi s-ar

putea să-mi poarte ghinion. Vai, Fecioară Maria, te rog să intervii în favoarea mea! Vai, Fecioară Maria, te rog să-nţelegi, era din cauza emoţiei.

Un glonte veni să ricoşeze lângă el.

Îşi ridică din nou puşca, închise ochii şi începu să tragă la nimereală.

XVIII

Caffrey descoperi poşeta gagicii în acelaşi timp cu scârba lui pentru tărăboiul de-afară. Muncitor necalificat la fabrica de bere Guinness, niciodată nu-l înghiţise pe regele englez. Antipatia lui accentuată faţă de tronul anglo-saxon şi hanovrian îl hotărâse să se lase racolat în această revoltă, o adevărată porcărie. Nu era de glumă cu insurecţia. Puţea de-ţi lua nasul. Auzea pietrele scrâşnind şi gloanţele zburând. Lăsă poşeta pe biroul de mandate şi se-nţepeni livid.

I se-nvârteau maţele ca naiba.

Şi deodată.

I se făcu ruşine. Habar n-avea, fiindcă era needucat, ba chiar analfabet, că aşa ceva păţiseră şi marii viteji. Vru să-şi facă treaba imediat şi se apucă de bretelele verzi ca smaraldul. Dar i se făcu ruşine. Din nou.

Îşi aminti de ordinele primite de la John MacCormack şi de nevoia de-a fi corect. Cu toate că memoria lui era răvăşită de incidentele recente, îşi aminti că, pe coridor, în stânga scării, erau două uşi cu înfăţişare mult diferită de cele care dădeau spre birouri. Le observase în trecere, pe când îi gonea afară pe angajaţi în timpul cuceririi sediului. Se gândi că acele uşi aveau o legătură directă mai mult ca sigură cu nevoile lui actuale.

Înclinându-se în faţa dorinţei clar exteriorizate a lui MacCormack de a lăsa oficiul poştei din Eden Quay la fel de curat la plecare pe cât îl găsiseră la venire, Caffrey, ţinându-se cu o mână de burtă, se împletici, înverzit, pe

culoarul din stânga scării.

Era lac de sudoare.

Într-un timp relativ scurt, ajunse la prima uşă. LADIES era cuvântul scris cu litere în relief. Dar Caffrey nu ştia să citească, nici măcar în irlandeză. Cu atât mai puţin în engleză, un idiom şi mai complicat. Aceste şase litere i se părură că indică în mod magic, pentru el, cucerirea curajului. Învârti mânerul şi uşa nu se deschise. Învârti în sens opus şi uşa nu se deschise. Reveni la primul sens de rotire şi uşa nu se deschise. Răsucirea în sens opus nu deschise uşa. Trase de uşă. O-mpinse. Nu se clintea în nicio direcţie. Atunci înţelese că e-nchisă. Rămase trist, mai întâi de toate din cauza dorinţei presante de a intra în încăperea respectivă, apoi întrucât, totuşi, în contextul istoriei universale, exact în clipa aceea şi fix în punctul cu pricina al planetei noastre locuite, *hic et nunc*, juca rolul unui insurgent, începu să mediteze la situaţia prezentă.

Spiritul irlandez, după cum se ştie, nu se supune regulilor raţionamentului cartezian sau metodei experimentale. Nici francez, nici englez, dar foarte apropiat de cel breton, el înaintează pe baza „intuiţiei”. Caffrey, neputând să dea cu uşa de perete, avu deodată o ankou1 în ce priveşte prezenţa cuiva, de partea cealaltă! Această Anschauung2

Îi blocă imediat bolboroseala maţelor. Ştergându-şi sudoarea care îi mai picura încă de pe mutră, îşi uită frământările egocentrice şi, conştientizându-şi datoria *d’un seul coup d’un* seul 3, hotărî că trebuie să-i raporteze lui MacCormack descoperirea făcută.

1 Celticism pentru „intuiţie”. (Nota traducătorului Michel Presle)

2 Germanism pentru *ankou*. (N. t. M. P.)

3 Galicism pentru *Anschauung*. (N. t. M. P.)

Gertrude auzi, în toiul împuşcăturilor, cum se apropie paşii cuiva, paşi şovăitori de bărbat. Poate că era rănit. Ea auzi cum împinge uşa. Văzu mânerul cum se învârte la stânga, apoi la dreapta, apoi la stânga, apoi la dreapta. Simţi cum împinge cu corpul pentru a forţa uşa. Apoi linişte. Auzi pe urmă, în toiul împuşcăturilor, cum se îndepărtează paşii. Dar acum paşii erau fermi. Tocul răsuna cu hotărâre.

În tot acest timp, ea nu se gândise la nimic. La absolut nimic.

Pe urmă începu să mediteze, cu intermitenţe, la ceea ce se va întâmpla. N-avea destule informaţii pentru a-şi hrăni spaima. De fapt nu-i era tocmai frică. Nu o frică precisă. Plutea deasupra unui vid. Ştia că viitorul apropiat îi va depăşi cu mult imaginaţia. Din reflex îşi deschise poşeta şi îşi luă pieptenele. Avea părul scurt, nu găseai aşa ceva la Dublin, moda nouă. Privindu-se în oglinda de deasupra chiuvetei, îi plăcu ce vede. Se consideră periculos de frumoasă. Îşi trecea pieptenele prin păr, încetişor, cu calm. Uşoara mângâiere a dinţilor de baga pe pielea capului, urmată de blânda ondulare a buclelor, o făcea să freamăte cu multă încântare. Îşi privea ochii de parcă voia să hipnotizeze.

Nu mai era timp, iar împuşcăturile încetaseră.

XX

Împuşcăturile încetaseră. Britanicii, după ce-au găsit punctele ocupate de insurgenţi, schimbau între ei consideraţii tactice şi strategice. Se ascundeau de-a lungul malului drept al râului Liffey. Pe malul stâng, nu trecuseră în stânga de Capel Street şi în dreapta de pasarela de la Old Dock. Pe Sackville Street parcă nu se-ntâmpla nimic.

MacCormack, ajutat de Callinan şi O’Rourke, baricada geamurile, profitând de acalmie. Dillon coborî după o ladă de muniţii. Se întâlni cu Caffrey, care urca

hotărât scările.

— Totul e-n regulă jos? întrebă el din mers.

— Mrm, mormăi Caffrey.

— Ce nu-ţi convine?

— Nimic, nimic.

MacCormack astupa marginile obloanelor cu dosarele lui Théodore Durand. Era convins de eficienţa hârtiei în blocarea gloanţelor şi de altfel detesta birocraţia. Era încântat.

A fost deci enervat auzindu-se deranjat din această ocupaţie agreabilă şi incitantă.

— Şefu', zise Caffrey.

— Ce-i?

— Şefu'.

— Ce vrei?

— Şefu'.

MacCormack se întoarse.

— Totul e-n regulă jos?

— Da.

— Bine.

— De fapt, nu chiar.

— Ce?

— Păi.

— Zi-i.

— Jos…

— Da?

— La budă…

— Ei?

— Cineva.

— Cum?

— Nu-i de-ai noştri.

MacCormack era şef şi, prin chiar natura lui de şef, înţelese rapid.

— Un britiş? întrebă el.

— Probabil, răspunse Caffrey.

MacCormack se gândea şi mai repede:

— L-ai încuiat?

— S-a-ncuiat singur.

— Dar în faţa uşii…

— Ce?

— Nimeni?

— Nu. Am urcat rapid să-ţi spun.

— O s-o şteargă, zise MacCormack. Caffrey se scărpină în cap.

— Nu m-am gândit, zise el.

Adăugă:

— M-a luat prin surprindere. La fix. Încuiat în budă. Nu m-am gândit la toate. Am urcat rapid să-ţi spun.

Larry O'Rourke şi Callinan începuseră să tragă cu urechea.

— Ce tot zice? întrebă Callinan.

— Ce vorbeşte? sări O'Rourke.

— Un britiş la budă, zise MacCormack.

— Credeam c-aţi golit toate încăperile, zise O'Rourke, şi v-aţi asigurat că nu mai e nimeni.

— Da, zise MacCormack care uitase că Larry O'Rourke se oferise singur să verifice.

Încă nu era chiar şef cu adevărat. Nu ştia să urle. Larry O'Rourke, care era instruit, avea în schimb o poftă clară de-a face pe subşeful. Şi-apoi avea anumită ordine în idei.

— La budă! exclamă Caffrey. Nu ne-am gândit că se poate ascunde acolo.

— Trebuie să previi toate ideile adversarului, zise O'Rourke. MacCormack, cu un efort, îşi reluă rangul intelectual de şef.

— Dar, îl întrebă el pe Caffrey, cum l-ai descoperit?

— Mai-nainte. Pe loc.

— Nu „când”, ci „cum”? zise O’Rourke.

— Căutam poşeta unei gagici care a venit după ea.

— Eram în plină luptă, zise MacCormack. Aveai altceva de făcut.

— Tocmai am găsit-o când s-a pornit pârâiala.

— Şi?

— Am avut un fel de intuiţie în clipa aia. Callinan tresări:

— Ai avut o ankou4?

Toţi trei deveniră atenţi.

— Explică-te, zise MacCormack.

O’Rourke ridică din umeri. Fără nicio vorbă, merse să-l înlocuiască la geam pe Callinan. Afară, britanicii calmaţi şi rămaşi pe gânduri, nu se clinteau. Se lăsa seara. Callinan se apropie de Caffrey.

— Ai avut o *ankou*? îl întrebă din nou.

— Da, zise Caffrey. Gloanţele şuierau. Veneau din toate direcţiile.

— Şi Kelleher cu Gallager? întrebă MacCormack îngrijorat de soarta oamenilor săi.

— Fără probleme, răspunse Caffrey. Reluă:

— Va să zică, în timp ce atacau ceilalţi, am simţit în mine ceva care-mi spunea că cineva e ascuns în zonă. Aşa că m-am dus direct la budă. Era încuiată. L-am auzit cum respiră după uşă.

4 Vezi nota 1 de mai-nainte. (N. t. M. P.)

asta.

— Or fi victimele noastre? întrebă MacCormack.

— Nu cred că şi-au revenit, răspunse Caffrey. MacCormack se întoarse spre O’Rourke.

— Mititica e tot în faţa uşii? O’Rourke îşi coborî ochii.

— Da. Ar trebui să punem o pătură pe ea. E indecentă.

— O să le facem vânt la toţi trei, zise MacCormack.

— Cum aşa? îl întrebă Callinan pe MacCormack.

— Chiar a fost o *ankou*? îl întrebă MacCormack pe Caffrey. O'Rourke, fără a se întoarce, spuse:

— Dacă într-adevăr e cineva pe-acolo, ar trebui să ne ocupăm de el.

— Da, îi răspunse Caffrey lui MacCormack. A fost o voce din mine care mi-a spus

— Cobor eu cu tine, îi zise MacCormack lui Caffrey. Ceilalţi rămâneţi aici. Îşi scoase revolverul.

Callinan îi spuse lui Caffrey:

— Să-mi explici şi mie mai târziu.

MacCormack şi Caffrey ieşiră din cameră şi începură să coboare pe scări încetişor. Se întâlniră cu Dillon care urca aducând o ladă de muniţii.

XXI

Kelleher şi Gallager îşi întoarseră capul când auziră paşi pe scară. Îi văzură pe MacCormack şi Caffrey cum coborau, încet, cu colţul în mână. Porniră la stânga pe coridor. Kelleher şi Gallager îşi reluară plantonul. Se lăsa noaptea. Străzile erau pustii. Britanicii nu se mai agitau. Nicio lumină nu îndrăznea să se arate. Un ciob de lună apăru peste acoperişuri. Râul Liffey începu să tremure încetişor. Oraşul era scufundat în tăcere. Atunci Kelleher şi Gallager auziră un strigăt de femeie. Se întoarseră. Se auziră alte zgomote, mai înfundate. Apoi un alt strigăt de femeie, nişte exclamaţii şi înjurături. Îi văzură atunci, în penumbră, pe cei doi tovarăşi ai lor târând o umbră care se zbătea uşurel şi nu mai striga.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Gallager cam emoţionat.

— O găină care s-a ascuns aici, zise Caffrey. O s-o interogăm.

— De ce n-o aruncaţi afară? întrebă Gallager.

— Zău aşa, spuse MacCormack, ar trebui să puneţi o pătură pe mititica de-afară.

— Dar ceilalţi doi, zise Gallager, ce-ar fi să-i scoatem şi pe ei în drum? Cu o pătură pe ei.

— Şi o s-o interogăm? întrebă Caffrey.

MacCormack şi Caffrey se înţepeniseră iar Gertrude se lipise cu spatele de zid.

Fiecare o ţinea de câte o mână. Ea tăcea, cu capul în piept.

— Puneţi o pătură pe mititica de-afară, zise MacCormack. Cu ceilalţi mai aşteptaţi.

— Mi se face piele de găină, zise Gallager, când mă gândesc că-mi petrec noaptea cu morţii.

— Am putea să le facem vânt afară, propuse Kelleher. Facem cu ei o grămăjoară la colţul străzii când picotesc britişii.

— Nu trebuie să vă temeţi de oamenii morţi, zise MacCormack. Nu mai mult decât de cei vii.

— O interogăm? întrebă Caffrey. O luăm la întrebări?

— Mă duc să pun o pătură pe mititica de-afară, zise Gallager.

— Aşteaptă să se-ntunece de tot, zise MacCormack.

Gallager îşi lipi mutra de suflătoarea lăsată în dreptul geamului.

— Dacă mă uit bine, îi mai văd încă trupul decedat. Parcă aşteaptă un amant. Mă cam obsedează. Mă obsedează. Şi celelalte hoituri, din debara, care or să iasă cât de curând, călare pe mătură, zburând prin aer şi gemând. Vor avea o mutră verde şi giulgiuri improvizate.

Se întoarse către MacCormack.

— Nu-mi place asta. Ar trebui să-i aruncăm pe toţi în Liffey. Cu mititica laolaltă.

— Nu suntem asasini, zise MacCormack. Haide, Gallager, curaj. Finnegans wake!

— Finnegans wake! răspunse Gallager cu gâtul uscat.

Se auzi un plâns înăbuşit. Caffrey tocmai îşi trecuse

mâna peste fundul lui Gertie.

— Ţi-am zis să fii corect, mormăi MacCormack.

— Poate ascunde ceva arme la ea.

— Ajunge.

O luară pe Gertie şi începură să urce scările. Gertie se poticnea, dar fără a opune rezistenţă. Încetase imediat să mai plângă. Cele două santinele de la parter îi priviră cum urcă. Apoi îşi reluară plantonul. Noaptea venise deja, o noapte adâncă, sfâşiată de strălucirea lunii pline.

— O javră, murmură deodată Gallager.

Şi adăugă:

— O miroase. Porcul.

Puse arma la umăr şi trase.

Era primul foc de armă din acea noapte. Răsună foarte ciudat în liniştea oraşului răsculat. Câinele începu să schiaune. Se îndepărtă cu greu, urlând tot mai patetic. Ceva mai departe, se auzi altă împuşcătură, apoi se aşternu din nou liniştea. Un glonţ britanic îl terminase pe animalul ăla cinic.

— Ce greţos cu toate cadavrele! zise Gallager. Kelleher nu răspunse.

XXII

După câteva secunde, Gallager zise:

— Crezi că apucăm şi noi s-o interogăm? Kelleher nu răspunse.

Gallager se temea să nu-şi piardă curajul. Nu mai insistă şi conversaţia se stinse. Profită de acest lucru pentru a trage cu urechea.

XXIII

Aprinseseră o lumânare. Dillon era de planton la un geam. MacCormack se aşezase la masa lui Sir Théodore Durand; în dreapta lui era Larry O’Rourke. Callinan şi Caffrey erau în stânga şi-n dreapta lui Gertie, pe care o puseseră pe-un scaun şi o legaseră uşor, dar cu precauţii.

— Numele, prenumele, ocupaţia, zise MacCormack.

Se întoarse către O'Rourke şi-l întrebă: „E bine aşa?". Larry aprobă din cap. MacCormack mai întrebă: „Facem în scris?". Dar ceilalţi răspunseră: „N-are rost". Atunci MacCormack repetă:

— Numele, prenumele, ocupaţia?

— Gertrude Girdle, răspunse Gertrude Girdle.

Se aşezase de atâtea ori pe acest scaun, în faţa acestei mese; dar atunci în fotoliu era un funcţionar onorabil, de o anumită vârstă, care pe lângă impulsul de afecţiune hrănea şi porumbeii unei dorinţe discret platonizate. Dar Sir Théodore Durand era făcut arşice

(ea nu ştia) şi acum ea se găsea în faţa unui republican fără îndoială terorist. Care n-arăta rău, de altfel, ca bărbat. Deşi cam prost îmbrăcat.

Celălalt, alături, chiar ca lumea. Cu siguranţă un gentleman. Cu unghiile curate.

În dreapta, în stânga, nişte brute. Nişte adevăraţi republicani. Au legat-o de mâini. Ce-i drept, nu prea tare. Oare de ce?

La geam, un alt insurgent, cu puşca-n mâini. Nici ăla n-arăta rău ca bărbat.

Toţi cinci erau de fapt oameni chipeşi. Dar, cu excepţia celui care conducea interogatoriul, cu siguranţă nu erau prea bine crescuţi.

Şi niciunul dintre ei probabil că nu cântase *God save the* King5, neciopliţii.

— Ocupaţia? întrebă MacCormack din nou.

— Funcţionară la poştă.

— Zău? rânji Caffrey care se gândea la altceva.

— Ce departament? întrebă MacCormack.

— Recomandate.

5 Cântec popular englez. După ce-l termină de cântat, lumea se desparte. (N. t. M. P.)

Acum îi privea fără teamă. Ei n-o prea vedeau. Desigur, avea pe cap o grămadă de păr blond, tăiat scurt, ceea ce îi dădea un aer ciudat. Era înaltă şi lumina lumânării îşi arunca razele pe cele două proeminenţe ale corsajului. Chipul i se destindea. Aproape căncepea să se urâţească. Buzele ei nerujate, dar muşcate, trasau acum două acolade grele de senzualitate. Ochii albaştri, fermi. Nasul drept, fără freamăt. MacCormack, blocându-se la recomandate, zise gânditor:

— Ei, ei, recomandatele.

Caffrey, în sinea lui, se gândea că donşoara trebe interogată cum funcţionează departamentul. I se părea suspectă. Dillon şi Callinan, severi, dar corecţi, aşteptau înainte de a-şi face o părere despre situaţie.

MacCormack se întoarse către Larry O'Rourke. Chipul intelectual al locotenentului său părea să acopere cu un văl epidermic un gând în plină fermentaţie. MacCormack îl solicită atunci pe Caffrey.

— Trebuie să ne explice ce căuta acolo unde era, zise Caffrey.

Gertie roşi. Doar n-o să i se tot reamintească la nesfârşit ruşinea acelei retrageri, cu atât mai mult cu cât era involuntară. Gândindu-se mai bine la asta, întrucât era obligată, dădu în stacojiu.

— Poate c-ar trebui să renunţăm la acest detaliu, zise MacCormack foarte jenat.

Şi el roşi puternic, cu nuanţe vişinii. O'Rourke continua să aibă aerul de-a se gândi cu intensitate. Dar ceilalţi trei începură să râdă, într-un mod grosolan şi mai degrabă necioplit.

Gertie izbucni în plâns.

MacCormack izbi cu pumnul în masă şi urlă din răsputeri, ceea ce îi ilumină tenul.

— V-am tot spus, zbieră el, că trebuie să fim corecţi.

Atâta v-am tot spus, fir-ar al dracului, şi acuma v-apucaţi de râs fiindcă domnişoara s-a simţit rău într-o încăpere ruşinoasă!

Gertie hohotea.

— Suntem insurgenţi! urlă MacCormack. Dar suntem corecţi totuşi. Corecţi mai ales cu femeile! Finnegans wake, camarazi! Finnegans wake!

MacCormack se ridică în picioare.

blondă.

Toţi ceilalţi luară poziţie de drepţi şi urlară în cor cu hotărâre:

— Finnegans wake!

— Ce groaznic! murmură Gertie printre frumoasele ei lacrimi mari de femeie

MacCormack se aşează înapoi, împreună cu Larry. Ceilalţi făcură pe loc repaus. Dillon îi zise lui Callinan:

— E rândul tău de planton.

— Nu deranja interogatoriul, zise Caffrey.

— Da, zise MacCormack.

— Ai puţină răbdare, zise Callinan. Nu-i aşa uşor s-o ţii.

— Ai putea fi politicos cu domnişoara, zise Larry O'Rourke.

— Nu mai înţeleg nimic, zise Callinan.

— Gura! zise MacCormack.

— Cu toate astea, zise Caffrey, tot nu se pricepe mare lucru. Dacă-i aşa nevinovată, ce moaşă-sa căuta-n privată mucoasa asta lamentabilă, care zice că funcţionează la poştă? Ai? Ce-nvârtea prin budă curva asta d-englezoaică?

— Destul, zise MacCormack.

Izbi, reizbi, rereizbi şi rerereizbi faţa de masă şi în consecinţă (în mod indirect)

masa însăşi.

— Destul! Destul! zise el.

Dar adresându-i-se femeiuştii:

— Totuşi e cam dubios.

Gertie îl privi drept în ochi, ceea ce îi provocă un fel de înţepătură (uşoară) în zona vezicii. Îl cuprinse mirarea, dar nu zise nimic.

— Am fost să mă pudrez, zise Gertie.

MacCormack care nu-şi dezlipise privirea din ochii albaştri ai fetei nu pricepu îndată sensul răspunsului. Caffrey, mai rapid în înţelegerea neînţelegerii sale, întrebă în viteză:

— Să ce?

— Să mă pudrez, mojicule, răspunse Gertie încurajată de privirea lui MacCormack care părea, cum credea ea, să-i întindă o mână de ajutor.

MacCormack, efectiv răscolit, simţea cum i se scurg ochii. Larry O'Rourke urma o evoluţie analogă, dar, mai intelectual decât şeful lui, nu percepea în fiziologia proprie decât tensiuni de voltaj redus. Însă inima îi bătea în ritm de dum-dum. Niciunul şi nici celălalt nu pricepuseră încă nimic din asemănarea acestor convergenţe.

— Să mă pudrez, insistă Gertie, da, să mă pudrez, nenorocit de irlandez terorist! Şi mai lăsaţi-mă! Daţi-mi drumul! Am spus să-mi daţi drumul! Dezlegaţi-mă! Dezlegaţi-mă!

Alte lacrimi lăcrimară.

MacCormack se scărpină în cap.

— Poate c-am putea, efectiv, să-i dezlegăm mâinile, zise el. Aşa-zise. Cu prudenţă. MacCormack.

— Am cam putea, zise Larry O'Rourke.

— Mdea, făcu Caffrey, să ne brutalizeze pe toţi.

— Schimbul meu de planton s-a terminat de-un sfert de ceas, zise Dillon. Băga-miaş.

Lacrimile lui Gertie, când auzi această expresie, se triplară.

— Hai, du-te, îi zise MacCormack lui Callinan.

— O dezlegăm sau n-o dezlegăm? întrebă Callinan.

— Fugi d-acilea! zise Caffrey.

— Ajunge, zise O'Rourke.

— Ei?

O ascultară cum plânge.

Noaptea, senină, strângea cu coapsele ei de funingine luna fermecătoare, iar tuleiele constelaţiilor se agitau uşurel la răsuflarea unei brize clasice transmise de Gulf Stream. Civilii terorizaţi de terorişti stăteau pitiţi iar militarii, cu armele-n braţe, respectau, din motive tactico-strategice, liniştea acestor ceasuri nocturne, care îşi datorau toată claritatea obscură prezenţei dispersate a vreo două mii de stele, fără a mai pune la socoteală planetele şi sateliţii lor printre care cel mai considerabil, în context, e fără ndoială cel mai sus numit.

Când toate tac în asemenea hal, te atacă la inimă. Sau şi mai jos, pe la organele copulatoare. Vai, ce muzică diafană a sferelor! Vai, ce putere erotică a cosmicelor optimi duble ascunse de tendinţa gravitaţională şi fatală a lumii către neant!

Pe suprafaţa şlefuită şi transparentă a tăcerii, lacrimile lui Gertie cădeau, una câte una, cristaline şi sărate.

Aceşti insurgenţi neciopliţi începură să realizeze că orice corecţie se face doar pe dungă, sau pe kant ca lege-din-sine, dar în tot cazul trebuie să arate o anumită stăpânire a reflexelor primitive.

Suspinară, în timp ce ea hohotea.

— Ajunsesem la pudră, zise MacCormack.

— O dezlegăm sau nu? întrebă Callinan.

— Şi schimbul meu de planton care s-a terminat? întrebă Dillon.

— Of, la naiba, zise O'Rourke. Să fim serioşi.

— Da, zise Caffrey. S-o interogăm.

— Domnişoară, zise MacCormack, ziceaţi ceva de pudră. Vă rog să ne explicaţi despre ce era vorba.

— Da, pudra! exclamă Caffrey. Da, pudra! Vrem să ştim ce-i aia!

Legată de mâini, Gertie nu-şi putea şterge lacrimile, dar nici să le oprească pe cele care-i curgeau din născior.

Îşi trase nasul.

MacCormack simţi cum îi înfloreşte cavalerismul în inimă.

— Împrumută-i batista, îi zise lui Caffrey.

— Ba – ce? Faci mişto?

Îşi sufla mucii tot timpul pe jos.

— Uite-aici, zise Callinan.

Îşi scoase din buzunar o enormă batistă verde, împodobită cu harpoane de aur la cele patru colţuri.

— Măi, să-mi trag! strigă Caffrey. Ce eleganţă!

— Un cadou de la logodnica mea, veni cu explicaţiile Callinan.

— Care din ele? întrebă Caffrey. Slujnica din Shelbourne sau aia din Maple?

— Bă boule, zise Callinan, cu aia din Maple am terminat de-o lună.

— Deci Maud ţi-a dat chestia asta?

— Da. E mare naţionalistă.

— Şi-i bună de pulă. Băftosule.

Larry O'Rourke luă cuvântul:

— Aţi terminat? întrebă el cu răceală. MacCormack interveni:

— Haide, şterge-o la nas, îi zise lui Callinan. Callinan păru stingherit. Mormăi:

— O să-mi murdăresc cadoul. O să-şi bage murdăriile afurisite de englezoaică în frumoasele mele harpoane de mătase. Nu vreau aşa ceva. Refuz.

Îşi împături fularul, şi-l vârî în buzunar şi, în faţa acestui act de indisciplină, Mac

Cormack încruntă din sprâncene. Foarte enervat.

Atunci se-ntoarse spre Larry.

— Şterge-o tu.

— Asta ţine de medicină, zise Caffrey în surdină.

O'Rourke îl privi cu un aer sever. Caffrey îşi luă unul detaşat. O'Rourke se ridică, înconjură masa, se apropie de fată. Scoase o batistă din propriul buzunar, o batistă relativ curată, dar O'Rourke o avea de cel puţin trei zile, căci n-o prea folosea, fiindcă n-avea pielea halitoasă şi nu era niciodată – ca să zicem aşa – răcit. Îşi despături acest accesoriu de toaletă şi-l scutură scurt pentru a expulza firele de tutun sau firimiturile care se puteau ascunde pe-acolo.

Gertie Girdle contempla aceste pregătiri cu oroare.

XXIV

Gallager, uimit de razele lunii care se reflectau în Liffey, începu să gândească în sinea lui cu voce tare şi zise:

— Mi-e foame.

— Mda, răspunse Kelleher, ar trebui să halim ceva. Gallager tresări.

— Ce-ai zis?

— Am zis c-ar trebui să halim ceva. Proviziile sunt în camera de jos.

— Şi morţii?

— N-au decât să stea pe loc.

— Tu te-ai duce acolo?

— Ţie nu ţi-e foame?

Gallager se îndepărtă de suflătoare şi în penumbră se apropie de Kelleher. Se aşeză lângă el.

— Of, morţii ăştia, morţii ăştia…

— Dă-le pace.

— Şi mititica de-afară. Tot timpul mă uit la ea. N-a

mai venit niciun câine. Număr până la două sute şi când ajung la două sute, mă uit la ea. Arată de parcă aşteaptă să vină un bărbat pe ea. Crezi că era fată mare? Oare au omorât-o înainte să cunoască iubirea?

— La naiba, zise Kelleher. Mi-e foame. Ai văzut? Cred că este homar.

— Şi aia de sus? murmură Gallager. Crezi că acum o interoghează? Nu se aude nimic.

— Poate c-o s-o interogheze mâine.

— Nu. O interoghează cu siguranţă chiar acum. I-auzi. Ascultară.

— Nu se-aude nimic, suspină Gallager.

— O rezolvă în linişte, zise Kelleher.

— Ce vrei să spui? Vorbea foarte încet.

— Mergem şi noi imediat s-o interogăm, răspunse Kelleher.

Râse uşor.

— Ce vrei să spui?

— Boule. Ia uite ce foame mi s-a făcut. Să-ţi aduc nişte homar?

— Ce porcărie! mormăi Gallager. Măcar de nu erau morţii ăştia.

— Vrei să ţi-i „trezesc”? îl întrebă Kelleher.

Gallager se cutremură. Se ridică pentru a se întoarce la post. Aruncă o privire spre fata moartă. Luna îşi continua drumul. Pe Liffey alunecau scoicile argintii ale undelor, printre cheiurile pretins pustii, dar înţesate de soldaţi inamici. Gallager suspină zgomotos, se gândi la viitorul ţării sale şi-i zise lui Kelleher:

— Bine, nişte homar.

XXV

După terminarea operaţiunii, O’Rourke îşi împături cu grijă batista şi o puse la loc în buzunar. Se întoarse pentru a se aşeza lângă MacCormack. Se lăsă liniştea.

Dillon veni către Callinan şi-i spuse:

— Totuşi, n-o să-mi zici că nu-i rândul tău de planton acum.

Callinan nu răspunse. Se postă în locul lui Dillon. Se uită pe suflătoare, văzu râul Liffey pe care alunecau scoicile argintii ale undelor, printre cheiurile pretins pustii, dar înţesate de soldaţi inamici şi i se păru că aude o voce de bărbat care pronunţă hotărât cuvântul lobster, ceea ce înseamnă în irlandeză: homar. Îşi dădu seama atunci că-i e foame. Dar nu zise nimic.

MacCormack tuşi.

— Interogatoriul continuă, zise el.

Gertie părea că s-a calmat. Îşi recucerise curajul britanic. Se simţi puternică şi sigură de sine. De altminteri, era convinsă că de-acum n-o vor mai întreba din nou ce căuta la baie, de ce s-a dus acolo şi de ce-a rămas acolo.

Îşi ridică deci pleoapele şi îşi aşeză privirea albastră pe Larry O'Rourke, a cărui fizionomie roşi, dar el însuşi nu se clinti. Se aplecă spre şeful lui şi îi şopti ceva la ureche. MacCormack înclină aprobator din cap. Larry, întorcându-se spre prizonieră, spuse:

— Domnişoară Girdle, dumneavoastră ce credeţi despre calitatea de fecioară a

Maicii Domnului?

Gertie îi examină pe toţi cu o privire circulară şi, plină de răceală, răspunse:

— Ştiu că sunteţi cu toţii nişte papistaşi.

— Nişte ce? întrebă Caffrey.

— Nişte catolici, sări să explice Callinan.

— Ne mai şi insultă, zise Caffrey.

— Linişte! strigă MacCormack.

— Domnişoară, zise O'Rourke, vă rog să răspundeţi la întrebarea mea prin da sau nu.

— Am uitat-o, zise Gertie.

Caffrey se enervă. O scutură de braţ.

mişto.

roşi.

— Face mişto de noi.

— Caffrey! urlă MacCormack. Ţi-am zis să fii corect!

— Dar n-o lăsăm să ne tot ia-n balon.

— Eu conduc interogatoriul acum, zise O'Rourke. Caffrey ridică din umeri.

— Daţi-o pe mâna mea vreo oră, şopti el, şi-o să vedeţi dacă mai are chef să ne ia la

Gertie îşi ridică fruntea pentru a-l examina. Privirile lor se încrucişară. Caffrey

— Domnişoară, zise O'Rourke. Gertie îşi întoarse capul spre el.

— V-am întrebat dacă credeţi în calitatea de fecioară a Maicii Domnului.

— În ce?

— În calitatea de fecioară a Maicii Domnului.

— Nu-nţeleg, zise Gertie.

— De fapt chiar că-i o taină, remarcă Dillon care ştia destul de bine catehismul.

— Nici n-a auzit de Maica Domnului! exclamă Callinan cu dispreţ.

— E într-adevăr o protestantă, zise Caffrey cu un aer indiferent.

— Nu, zise Gertie, sunt agnostică.

— Ce? Ce?

Caffrey se îngrozea.

— Agnostică, repetă O'Rourke.

— Ei da, zise Caffrey, învăţăm cuvinte noi astăzi. Se vede că suntem în ţara lui

James Joyce6.

— Şi ce-nseamnă asta? întrebă Callinan.

— Că nu crede în nimic, zise O'Rourke.

— Nici măcar în Dumnezeu?

— Nici măcar în Dumnezeu, zise O'Rourke.

Se lăsă liniştea şi toţi o priviră cu oroare şi consternare.

6 E vorba aici de un uşor anacronism, dar Caffrey, fiind analfabet, n-avea de unde şti în anul 1916 că *Ulise* nu fusese încă publicat. (Nota autorului)

— E inexact ceea ce-aţi spus, zise Gertie cu voce blândă, şi am impresia că îmi simplificaţi ideile.

— Auzi la ea, şopti Caffrey.

— Nu neg posibilitatea existenţei unei Fiinţe supreme.

— Băga-mi-aş şopti Caffrey. Am pus-o de mămăligă.

— Să tacă din gură, zise Callinan.

— Şi, continuă Gertie, am cel mai mare respect pentru demnul nostru rege George al V-lea.

Din nou linişte şi consternare.

— Dar totuşi, începu MacCormack.

Nu mai continuă. Rafalele de mitralieră izbiră zidurile, geamurile baricadate se făcură ţăndări pe jos, în drum. La parter, mitraliera lui Kelleher începu îndată să răspundă. Câteva gloanţe se strecurară prin suflători şi începură să bâzâie prin încăpere.

Bărbaţii se trântiră pe jos şi se târâră spre armele lor. Scaunul lui Gertie fu răsturnat şi tânăra începu să se zbată în această poziţie inconfortabilă. Îşi descoperi astfel nişte picioare subţiri, dar viguroase şi mulate într-o materie preţioasă care era mătasea. Larry, după ce-şi înhăţă flinta, se întoarse în patru labe şi-i aranjă fusta la loc pe glezne. Apoi plecă la luptă. Atunci Gertie înţelese că era deja unul care o iubeşte.

XXVI

— Noroc c-am terminat homarul! zise Gallager reperând o umbră în spatele unei stive de lemne.

Kelleher schimbă încărcătorul. Gallager trase. Umbra se clătină.

— Sunt proşti că se agită aşa noaptea, zise Gallager. Iar o să moară câţiva oameni şi sufletele lor o să vină să ne chinuie.

Trase din nou. Umbra, clătinându-se puternic, căzu în apă de partea cealaltă a podului făcând bâldâbâc.

— La ăla, zise Gallager, homarii o să-i mănânce sufletul.

Kelleher trase câteva rafale care ţiuiră spasmodic. Se lăsă o vreme tăcerea.

— Mă-ntreb ce s-a ales de mititica de la etaj, zise Gallager visător. Dar, din nou, umbrele se agitau.

XXVII

Şapte iepe urmau să participe la cursă. După ce-au fost prezentate, au fost legate una lângă cealaltă. Erau toate negre şi cu crupe superbe şi strălucitoare. Dar nu încetau să dea din copite şi să se bată între ele. Cea aflată în capătul din stânga a sfârşit prin a-şi sugruma vecina cu labele din faţă. Pe grumazul acesteia au fost descoperite urmele unei mâini de gorilă. De aceea viitoarea criminală fusese dusă la Grădina Zoologică.

Se ştie că la Dublin Grădina Zoologică se află la vreo trei sferturi de milă de intrarea în Phoenix Park şi cam la jumătate de milă de tramvaiul care merge pe şoseaua de centură din nord. În apropiere se află Parcul Poporului, cazarma jandarmilor şi cazarma Marborough. Nu-i o grădină zoologică foarte importantă, dar totuşi merită să fie vizitată, căci e foarte bine amenajată. Punctul forte, dacă se poate spune aşa, e casa leilor care cuprinde opt cuşti. Cât priveşte gorilele, nu exista niciuna pe atunci. Nu această ciudăţenie îl trezi din somn pe comodorul Sidney Cartwright, ci loviturile aplicate cu insistenţă la uşa cabinei sale.

Se scutură şi spuse să intre. Ceea ce făcu un marinar care luă poziţie de drepţi şi-i întinse un mesaj. Cartwright îl descifră. Află astfel de insurecţia de la Dublin.

Furious trebuia să urce pe Liffey şi să bombardeze, eventual, diverse puncte indicate şi, mai ales, oficiul poştal de pe colţul cu Eden Quay.

Cartwright se sculă şi trecu la treabă, ca un bun ofiţer al marinei britanice cum era. Ceea ce nu-l împiedica să fie îngrijorat de soarta logodnicei sale, Gertie Girdle. Telegrama nu zicea nimic de ea, fireşte. Era oficială, generală şi sinoptică şi, în consecinţă, nu-şi bătea capul cu detaliile.

Pe duneta sa, câteva clipe mai târziu, Cartwright avea inima grea, gâtul strâns, stomacul gol, saliva rară şi ochiul fix.

XXVIII

Confruntarea s-a încheiat aşa cum a-nceput, fără niciun motiv aparent. Britanicii nu păreau să fi avansat deloc. Mai mult ca sigur îşi pierduseră mulţi oameni. În oficiul poştal de pe Eden Quay, nimeni nu fusese atins. La etajul întâi, după câteva minute de linişte, cei cinci bărbaţi se priviră. MacCormack se hotărî în sfârşit să spună că parcă s-a terminat, iar Larry O'Rourke îl aprobă.

— Începem iar interogatoriul? întrebă Caffrey.

Tânăra zăcea pe jos, legată de scaun, şi stătea liniştită.

Dillon se îndreptă spre ea pentru a o ridica, dar O'Rourke i-o luă înainte. Prinzând-o pe Gertie de subsuori, o puse la loc pe cele şase picioare. Îşi lăsă o clipă mâinile la subsuorile ei, calde şi un pic umede. Le retrase încetişor şi le trecu, aşa, ca din întâmplare, pe sub nas. Păli uşor. Caffrey îl supraveghea, imperturbabil.

O'Rourke merse şi se aşeză lângă MacCormack. Acesta se prăvălise pe locul său:

Îi era somn. Îşi frecă ochii.

— Să continuăm, zise. Caffrey, nu-i schimbul tău de planton?

— Ba da, zise Caffrey. Mă duc. Mă enervează interogatoriul ăsta. Nu-i ce-mi închipuiam eu.

Se plasă lângă suflătoare şi ochiul său nu mai părăsi această crăpătură de arhitectură militarizată. MacCormack se întoarse către Larry.

— Ei, îţi continui întrebările?

— Ştim deja că nu-i catolică, zise Callinan.

— Ea nu crede în nimic, adăugă Dillon.

— Doar n-o să ne pierdem vremea chinuind-o pe fata asta, zise Callinan. Şefule, am putea trage un pui de somn. Mâine vom avea o zi grea. Nu-i de glumit cu insurecţia noastră.

Se lăsă o linişte suspectă. O'Rourke îşi ridică fruntea şi-i spuse lui Callinan:

— Bine, Callinan. Ai dreptate. Ai înţeles. Mai am doar vreo două întrebări să-i adresez domnişoarei.

— Mă tem că va ţine mai mult de cinci minute, zise Callinan.

Caffrey, din colţul lui, înălţă din umeri. Scoase o pană dintr-o pernă de protecţie şi începu să se scobească între dinţi, cu privirea mereu aţintită spre O'Connell Bridge, de altfel pustiu.

— Ei bine, dă-i drumul, zise MacCormack. O'Rourke se reculese şi zise:

— Domnişoară, adineauri aţi făcut o profesiune de credinţă agresivă sau, cel puţin, impregnată de ateism. Cu toate acestea, păreţi a fi refutat acuzaţiunea de scepticism, dacă am înţeles corect sensul profund al frazelor pe care le-aţi pronunţat, în ciuda faptului că aţi fost întreruptă de cele câteva reflexiuni ale tovarăşilor mei de arme. Caffrey nu se clinti. Larry continuă:

— Da, nu păreţi a refuta integral acest Dumnezeu care este al nostru. Domnişoară, în ce credeţi dumneavoastră? În monarhie? Gertie, fără a-şi ridica privirea, întrebă:

— Cine sunteţi dumneavoastră, ca să mă întrebaţi aşa ceva?

— Noi suntem luptători, Armata Republicană Irlandeză, răspunse O'Rourke, şi luptăm pentru libertatea ţării noastre.

— Sunteţi nişte rebeli, zise Gertie.

— Desigur. Suntem exact aşa ceva.

— Rebeli faţă de coroana Angliei, continuă Gertie.

Din cauza enervării, Caffrey îşi scăpă flinta pe jos. Gertie tresări.

— N-aveţi dreptul să fiţi rebeli, declară ea.

— Joacă tare, zise Callinan. S-o încuiem alături şi să ne odihnim că vor veni şi clipe grele.

MacCormack căscă.

— Încă o clipă, insistă Larry. E foarte interesant să ne cunoaştem adversarii.

— De parcă nu i-am cunoaşte de secole, răspunse Dillon care începea să picotească.

— Ea crede în Rege şi nu crede în Dumnezeu! exclamă Larry. Nu-i aşa că-i ciudat şi fascinant?

— E straniu, într-adevăr, zise MacCormack cu un aer detaşat. Dar, adăugă el cu neglijenţă adresându-i-se lui Gertie, crezi că-i aşa tare Regele ăsta al tău?

— Parcă-i un caltaboş, zise Callinan.

— Arată-i portretul, zise MacCormack. Nu-l poate vedea.

Callinan se căţără pe un scaun şi dădu jos fotografia Regelui care se găsea pe perete, în faţa biroului. Un glonţ rătăcit brăzdase sticla şi muşcase dintr-un colţ al tabloului. Obiectul începea să-şi piardă din demnitate. Callinan îl

sprijini de un clasor şi potrivi lumânarea să-i arunce câteva raze în mod convenabil.

Gertie se uită la portret.

— N-am putea spune că-i foarte distins, comentă Larry O'Rourke. Nimic pe chipul lui nu exprimă nici inteligenţă, nici energie. Iar această mediocritate ambulantă e simbolul oprimării a sute de milioane de oameni, de către câteva zeci de milioane de britanici, însă cei oprimaţi nu mai stau extaziaţi în faţa acestei mutre insipide, iar dumneavoastră vedeţi, chiar aici şi acum, domnişoară, primele rezultate ale acestei judecăţi critice.

— Asta-i tare de tot, aprobă Callinan.

— N-am altceva de zis decât: *God save the King*!

— Dar dumneavoastră nu credeţi în Dumnezeu. Cine să-l mai salveze?

— *God save the King*! repetă Gertie.

— Ce tâmpită! exclamă Callinan.

— Până la urmă o să se creadă Jeanne D'Arc, remarcă Dillon.

— Dar, urlă MacCormack (el urla pentru a se smulge din somnul care-l asalta din toate părţile), dar dacă-ţi spunem că Regele tău e un bou! Ca dovadă că nu reuşeşte să-i învingă pe nemţi, că zepelinele bombardează Londra, că mii de soldaţi englezi mor în Artois pentru a le permite francezilor să-şi întindă stăpânirea în Europa, ce neghiobie!

— Asta-i adevărat, recunoscu Gertie.

— Păi vezi! Şi toată lumea ştie, în Irlanda, că-i un labagiu şi viciul ăsta-l prosteşte în asemenea hal că nu mai e în stare să priceapă absolut nimic. Pe bune.

— Crezi? zise Gertie.

— Pe bune. Un biet nenorocit, o biată hahaleră, asta-i Regele tău. Pe scurt, ţi-o repet: e-un bou.

— Dar, urlă Gertie, dacă regele Angliei e-un bou,

atunci totul e permis!

XXIX

— Avem şi noi dreptul să dormim? întrebă brusc Kelleher.

— Eu n-am chef, zise Gallager.

— Cât e ora? Apune luna.

— E trei.

— Crezi c-o să ne mai atace în noaptea asta?

— Habar n-am.

— Aş dormi un pic.

— Dormi dacă vrei. Stau eu de veghe.

— E voie?

— Odihneşte-te, bătrâne, dacă ai chef. Eu n-am.

— Nu ţi-e somn?

— Nu. Nu cu atâţia morţi în jur.

— Nu te gândi la ei.

— Uşor de zis.

— E linişte pe sus, observă Kelleher.

— Crezi că doarme lumea?

— Habar n-am. Ai văzut ce mutră avea micuţa, când au scos-o din baie?

— Nu. Nu văd decât o singură mutră, a puştoaicei de jos, din stradă, în plină noapte.

— Nu te gândi la ea.

— Uşor de zis.

În clipa aceea Gallager tresări.

— Nu, Kelleher, te rog, nu dormi. Nu mă lăsa singur. Nu mă lăsa singur cu toţi morţii ăştia.

— Bine, n-o să dorm.

— Mititica de afară, ce m-aş mai culca şi eu lângă ea; te rog să remarci, n-am zis pe ea. Dar cei doi engleji de-alături mă bâzâie la nervi. Nu se dau ei în vânt după noi. Şi mai ales dacă-i lăsăm acolo baltă, probabil că se simt jigniţi. Sunt duşmanii noştri, dar de ce să-i jignim?

— Nu mă mai fute la cap.

Kelleher se ridică.

— Eu mă duc să trag un gât de uiski.

— Să-mi aduci şi mie.

Gâlgâiră o duşcă bună, apoi goliră sticla.

— Şi mâine, zise Kelleher, vor fi alţii.

— Alţi ce?

— Morţi.

— Da. Poate chiar noi.

— Poate. Aş dormi un pic.

— Mi-e frică, zise Gallager. Morţii sunt aşa aproape de mine. Suspină.

Kelleher luă sticla de uiski şi o izbi de perete. Se sfărâmă discret.

— Am o idee, zise Kelleher.

Gallager râgâi cu o intenţie interogativă.

— Ia s-aud ce idee, zise Gallager.

— Ei bine, zise Kelleher, trebuie să lichidăm cadavrele.

— Şi cum aşa? sughiţă Galleger.

— Să le-aruncăm în elementul lichid. L-ai văzut pe tipul de l-ai lichidat, a picat direct în valuri, nu te mai stresează. Aşa că îţi propun o chestie: îi luăm pe toţi cu roaba, sau câte unul dacă nu-ncap toţi, şi le facem vânt în Liffey. Iar mâine, când se dau britişii la noi, ne găsesc cum nu se poate mai odihniţi şi cu mintea liberă, la fel de liberă cum va fi Irlanda noastră la victoria finală.

Gallager, îndată ce auzi silaba „vic”, strigă: „Da, da. Aşa-i!” şi începu să se agite la nimereală.

— A fost ideea mea! A fost ideea mea!

— Va fi periculos, observă Kelleher.

— Da, zise Gallager înţepenindu-se. Cu ceilalţi am putea fugi până la chei, dar mai greu va fi cu mititica de pe trotuar, va trebui s-o încărcăm.

— Da, zise Kelleher, va fi nasol.

— Şi MacCormack, zise Gallager, ce-o să zică de asta?

— S-o luăm pe spinarea noastră. Va fi un act de iniţiativă locală.

— Mda. Cu atât mai rău. Şi oricum nu mai pot trăi aşa până la moarte.

— Pui şi tu mâna să-i aruncăm în roabă pe funcţionari, apoi treci s-o-mpingi pe puştoaică. Ajungi lângă apă, eu ţâşnesc cu bascula şi le facem vânt deodată. Aşa se-aude un singur pleosc. Pe urmă o tăiem înapoi şi gata.

— Drăguţ din partea ta că mi-o laşi pe puştoaică. Mor după carnea proaspătă, glumi Gallager pe care-l înveselea posibilitatea iminentă de-a scăpa de trei fantome dintr-o singură lovitură.

— Treci la muncă, zbieră Kelleher.

Lăsară deoparte serviciul de planton şi mitraliera şi se îndreptară cu o precizie destul de mare, în ciuda întunericului, spre cămăruţa unde-i parcaseră pe funcţionari. Kelleher se chinui să deschidă uşa, ceea ce reuşi fără niciun zgomot; cei doi fraieri aşteptau liniştiţi. Începură cu Sir Théodore Durand şi-l încărcară în roabă. Apoi merseră după uşier. Îşi dădură seama atunci ce greu e să lipească două hoituri pe acelaşi mijloc de transport; după ce se scărpinară în cap o vreme, hotărâră să-i plaseze cap-coadă.

Apoi deblocară uşa de la intrare. Kelleher o crăpă şi Gallager se strecură târâş pe stradă. Se prelinse-n jos pe trepte şi, după câteva mişcări de şold, se pomeni chiar nas în nas cu moarta. N-o vedea prea bine. I se păru că ţine ochii deschişi pe sfert şi gura închisă pe jumătate, îşi întoarse privirea spre zenit. Multe stele sclipeau, luna dispărea după acoperişul braseriei Guinness. Britanicii nu

se arătau nicăieri. Dinspre Liffey se auzea un uşor clipocit care scălda cheiurile. Totul era întunecat şi liniştit.

Gallager, după acest tur de orizont, se uită din nou la tânăra fără viaţă. Îi reconstruia chipul din amintirile anterioare. I se păru că o recunoaşte. Era chiar ea. După ce o identifică, îşi întinse mâinile şi începu s-o împingă. Rămase mirat întâlnind oarecare rezistenţă. Puse o mână pe o coapsă, cealaltă pe-un braţ. Ambele erau reci. Gallager insistă şi trupul se rostogoli. Mâna de pe coapsă ajunse pe o fesă, cea de pe braţ pe un omoplat. Gallager se târî înapoi câţiva centimetri şi-i mai dădu un avânt. De pe-o fesă, mâna ajunse pe cealaltă fesă, de pe omoplat pe celălalt omoplat. Şi tot aşa mai departe.

Gallager se chinuia din greu, nu se mai uita pe ce pune mâna, nu simţea nici spaimă, nici dorinţă. Îl enerva mai ales că botinele făceau gălăgie, uneori, când se izbeau de asfalt cu tocurile lor înalte.

Era lac de sudoare când ajunse la marginea cheiului. Nu mai trebuia decât să-i dea un brânci şi trupul se prăbuşea în Liffey. Simţea răcoarea apei. Clipocitul apropiat părea cristalin, ca nişte clopoţei ai râului nocturn. Gallager medita la britanicii care deveneau pentru el duşmani cu atât mai periculoşi cu cât el se simţea deosebit printre ceilalţi insurgenţi. Nu se mai gândea deloc la tactica stabilită, aşa că inima îi înţepeni îndată ce auzi un tărăboi înfiorător şi bombastic.

Kelleher, elaborându-şi planul, neglijase treptele peronului. Năpustindu-se cu roaba, n-a putut să-i ţină echilibrul la coborâre, conţinutul i se răsturnase cu un zgomot flasc, iar Kelleher băgase o trântă zdravănă, însoţită de zgomotoasa degringoladă a vehiculului.

Lui Gallager îi îngheţă sudoarea pe piele. Blegit şi gălbejit, prin întuneric arăta ca vai de curul lui. I se încordară muşchii, iar degetele i se înfipseră tetanic în

carnea defunctei funcţionare de la poştă. În clipa aia o ţinea cu dreapta de-un umăr, cu stânga de-un şold. Începu să se gândească la o grămadă de lucruri şi toate i se învălmăşeau pe sub pleoapele strânse. Porniră să pârâie-mpuşcăturile. Gallager se piti în spatele poverii sale şi o strânse frenetic în braţe bâlbâind:

— Mamă, mamă…

Gloanţele şuierau, nu prea des totuşi. Se vedea că-s nişte adormiţi care trag la plesneală.

— Mamă, mamă… continua să bâiguie Gallager.

N-auzi nici măcar huruitul roabei pe trotuar. Eroicul Kelleher îi încărcase la loc pe funcţionari pe mijlocul de transport în comun şi patina vijelios, sub focul inamic.

Îndată ce ajunse lângă el, îi urlă în şoaptă:

— Arunc-o odată, bă boule!

Gallager, trezit la viaţă, îşi termină criza de tremurici şi c-un singur ghiont o zvârli pe fată în apă, unde ea se prăvăli împreună cu celelalte două cadavre şi cu roaba însăşi. A fost un cvadruplu plonjon, iar Kelleher, făcând imediat stânga-mprejur, o tăie scurt către cocioaba lor. Gallager, fără a mai sta pe gânduri, se ridică şi-l imită.

Se mai auziră câteva focuri, dar trecură pe lângă cei doi ciocli amatori.

Care din două salturi depăşiră treptele şi năvăliră pe uşa de la intrare, căscată şi întunecată. Kelleher sări pe mitraliera sa Maxim pentru a trânti câteva rafale la nimereală.

Gallager, în timp ce trântea poarta, observă roaba care, plutind la suprafaţă, era dusă de curent în jos pe Liffey.

XXX

Încă de la începutul confruntării, Callinan se întrebase ce-are de făcut. Picotea, cu flinta-ntre picioare, ghemuit în faţa uşii cămăruţei unde hotărâseră s-o încuie

pe prizonieră, soluţie, de altfel, care nu fusese adoptată decât după o discuţie învălmăşită: Callinan credea că n-are niciun sens să stea în faţa uşii ăsteia, considera de datoria lui să lupte şi nu să facă pe temnicerul. Era foarte curios să afle ce se-ntâmplă. Se ridică şi, după ce ezită câteva clipe, învârti mânerul şi împinse încetişor uşa. Luminile nopţii alungau întrucâtva bezna din încăpere. Callinan recunoscu un birou, un fotoliu, un scaun. Un glonţ rătăcit făcu ţăndări geamul spre stradă. Se piti din reflex, apoi, ridicându-şi capul cu prudenţă, o descoperi pe englezoaică, lipită de zidul de lângă fereastră, cum urmăreşte foarte atentă ce se-ntâmplă afară.

Cum se potoli gălăgia, Callinan se ridică. O întrebă în şoaptă:

— Nu eşti rănită?

Ea nu răspunse. Nici măcar nu tresări. Atunci răsună cvadruplul plonjon.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Callinan fără a se clinti.

Continuând să privească intens cele ce se-ntâmplau afară, ea îi făcu semn să se apropie. În clipa aia, tirul porni şi mai intens. Callinan, apropiindu-se prudent de-a lungul zidului, auzi doi oameni cum aleargă, poarta de la parter cum se trânteşte, rafalele mitralierei lui Kelleher. Se găsea acum alături de Gertie. Ea îl prinse de mână, bâjbâind, el o strânse puternic. Privi peste umărul ei. Observă cheiul cu stivele de lemne, podul

O’Connell, apoi râul Liffey care curgea încetişor, ducând la vale o roabă ameţită.

— Ce se-ntâmplă? întrebă el din nou, în şoaptă.

Ea continua să-i strângă mâna. În cealaltă, el îşi ţinea mai departe flinta. Gălăgia mergea-nainte, împuşcăturile răsunau. Callinan încercă să-şi folosească arma.

— Lasă-mă, îi şopti el lui Gertie la ureche. De data asta se întoarse ea spre el.

— Ce i-au făcut? întrebă ea.

— Cui?

— Celeilalte. Vorbeau în şoaptă.

— Care celeilalte?

— Cea care zăcea pe trotuar.

— Ah, cea care a fost omorâtă de engleji? Una de-a voastră.

— Au aruncat-o în Liffey.

— Ah, asta a fost.

— Şi era unul culcat pe ea, mai-nainte, unul de-ai voştri.

— Ce făcea acolo? Culcat pe ea?

— Nu ştiu. Se agita.

— Şi?

— Nu ştiu. Altul, tot de-ai voştri, alerga ducând o roabă.

— Şi?

— Au aruncat o grămadă de cadavre în Liffey.

— Posibil. Şi?

— Toate cadavrele. Le-am văzut. Le-am auzit căzând. Nu cumva l-aţi ucis şi pe Sir

Théodore Durand?

— Directorul?

— Da.

— Parcă.

— L-au aruncat în Liffey şi pe el, împreună cu altul şi cu cea pe burta căreia se agita colegul vostru.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă?

Ea îl privi. Avea nişte ochi ai dracului de albaştri. Adăugă:

— Nu mai ştiu nimic. Apoi îl prinse de şli (7.

— Ia uită-te, roaba morţilor pluteşte spre marea Irlandei, purtată de curenţii din

Liffey.

El se uită. Într-adevăr era acolo o roabă care plutea pe apă-n jos. Scoase un geamăt uşor, pentru a da de veste că a văzut-o. Mâna pusă pe şliţ rămânea tot acolo, nemişcată şi apăsătoare, o mână nu tocmai mică, destul de cărnoasă şi a cărei căldură

7 Piesă componentă a îmbrăcăminţii masculine foarte răspândită în Irlanda. (N. t. M. P.)

Începea să treacă prin stofa hainei. Callinan nu îndrăznea să se mişte, dar nu tot corpul îi executa ordinele voinţei, anumite părţi îşi înălţau capul, răzvrătite.

— Ei da, zise el, chiar că pluteşte roaba.

Gertie îşi trecu mâna peste oiştea căruţei umane excitate lângă ea.

— De ce nu m-aţi omorât? întrebă ea. Ca să mă aruncaţi în apă după ce m-aţi tăvălit pe trotuar, ca pe cealaltă?

— Nu ştiu, bâlbâi Callinan, nu ştiu.

— O să mă omorâţi, nu-i aşa? O să mă omorâţi? O să mă aruncaţi în râu, ca pe colega mea, ca pe Sir Théodore Durand care mă iubea atât de respectuos?

O trecu un frison pe spate şi apăsă nervos, dar puternic, ceea ce ţinea în mână.

— Mă doare, şopti Callinan.

Se desprinse şi făcu un pas, apoi doi paşi, în spate, dar pe-al treilea nu-l mai făcu. Silueta lui Gertie se profila pe cerul ferestrei. Ea nu se clintea, cu faţa întoarsă spre Liffey. O uşoară briză nocturnă îi umplea părul de stropi. Era plin de stele împrejur.

— Nu sta în geam, zise Callinan. O să te-mpuşte britanicii, eşti chiar în bătaia armei.

Se întoarse spre el, silueta ei dispăru. Erau acum amândoi în întuneric.

— Aşadar, zise ea, v-aţi propus să faceţi o republică

în ţara asta?

— Ţi-am explicat adineaori.

— Nu ţi-e frică?

— Sunt soldat.

— Nu te temi că veţi fi învinşi?

Simţea că ea se uită exact în direcţia lui. Nu stăteau de altfel decât la doi paşi unul de celălalt. Callinan se dădu înapoi încet şi pe furiş. Începu să vorbească mai tare, ca ea să nu-şi dea seama de modificarea distanţei.

— Nu, răspunse el, nu, nu şi iar nu.

Îşi sporea intensitatea vocii cu fiecare pas îndărăt pe care-l făcea. Se pomeni cu spatele lipit de zidul lateral.

— Veţi fi învinşi, răspunse Gertie. Veţi fi zdrobiţi. Veţi fi… veţi fi… Callinan îşi ridică puşca de lângă el şi ochì. Vârful ţevii sclipi scurt.

— Ce faci? întrebă Gertie.

El nu răspunse. Încerca să-şi închipuie ce se va întâmpla şi nu reuşea, iar mica sclipire se clătina nehotărâtă.

— O să mă omori, zise Gertie. Te-ai hotărât de unul singur.

— Da, şopti Callinan.

Îşi coborî încet arma. MacCormack a făcut o mare greşeală că a lăsat-o în viaţă pe nebuna asta, dar el, Callinan, n-avea dreptul s-o omoare. Îşi sprijini puşca în colţul camerei. Avea ambele mâini libere. Gertie înaintă spre el cu braţele întinse, pipăind prin întuneric. Era destul de înaltă. Îl atinse la nivelul subsuoarei. Callinan avea haina descheiată, nu purta vestă. Gertie începu să-i pipăie coastele, coborând încetişor spre talie. Atunci, braţele lui Callinan se încleştară în jurul englezoaicei. Ea se lipi de el şi-l îmbrăţişă pe sub veston, mângâindu-i omoplaţii vânjoşi. Apoi înaintă pe traseul osos şi noduros al coloanei vertebrale şi, cu cealaltă mână, începu să-i

descheie cămaşa. Simţi carnea jilavă a irlandezului şi sub degetele ei fremătară muşchii de la piept. Îşi frecă faţa de un umăr care mirosea a praf de puşcă, sudoare şi tutun. Părul ei gâdila chipul rebelului. Câteva şuviţe blonde şi subţiri îi intrară chiar în nări. Îi veni să strănute. Strănută.

— Eşti la fel de bou ca regele Angliei, şopti Gertie.

Şi Callinan era de aceeaşi părere, căci n-avea o părere prea bună despre monarhul britanic şi, pe de altă parte, se considera groaznic de vinovat şi tâmpit că ţine în braţe o englezoaică afurisită din cauza căreia s-au întâmplat toate nenorocirile naţiei sale şi în plus aţâţătoare ca dracu'. Fără ea, toate ar fi aşa simple în acest minuscul oficiu poştal. Ar trage în britanici, pif paf, şi ar avea drumul deschis spre glorie şi spre berea Guinness sau, invers, către o moarte eroică, dar a trebuit ca proasta asta, tembela asta, pioneza asta, pupăza asta, hăbăuca asta, nătăfleaţa asta să se-ncale la veceu în momentul tragic şi capital, iar apoi să li se urce, s-o spunem pe şleau, în cap, lor, insurgenţilor, ca o răspundere morală insuportabilă şi poate că mai e şi speculantă8.

Fireşte că în sinea lui era plin de fiori, de tresăriri, de impulsuri care-i aminteau că nu e decât un biet păcătos, un om cu sânge şi carne, dar se gândea mereu la datoria lui şi la corectitudinea recomandată John MacCormack.

8 Latinism (de la *speculatrix*, spioană). Intraductibil în franceză, o limbă cam sărăcăcioasă, cum ştie toată lumea. (N. t. M. P.)

Între timp Gertie descoperise buricul irlandezului. Statuile văzute, precum şi bârfele auzite, o îndemnaseră să creadă că această parte a corpului omenesc e identică la bărbat şi la femeie. Totuşi nu era foarte sigură, îndrăgostită cum era de propriul ei ombilic, când se distra mereu să-şi vâre în el degetul mic pentru a se scărpina în adâncuri, ocupaţie pe care o considera cu totul agreabilă şi

feminină. Admiţând că bărbaţii îl au exact la fel, ea se gândea, fără a fi foarte convinsă de altminteri, că e puţin probabil să-l aibă tot aşa de adânc şi moale.

Rămase încântată de al lui Callinan, pe care-l găsi la fel de plăcut la gâdilat ca şi al ei. În ce-l priveşte pe Callinan care era celibatar, nu prea se pricepea el la fineţurile simandicoase care precedă actul radical, fiindcă nu recoltase decât muieri grăsane şi jegoase, regulate pe căpiţe de fân sau pe mese de crâşmă încă slinoase. Nu prea se bucură aşadar de aceste mângâieri şi începu să prevadă pentru asemenea suită de gesturi o cu totul altă concluzie decât un refuz cinstit. Dar unde se va petrece concluzia, iată ce era pe cale să-i treacă prin minte, acum când ajunsese la capătul răbdărilor. A mai avut un penultim scrupul: nivelul social al Ifigeniei sale, apoi unul la sfârşit de tot: puştoaica era virgină. Dar judecând că respectiva virginitate era destul de improbabilă, lăsă orice meditaţie la o parte şi se consacră fără vreun gând ascuns activităţii sexuale declanşate de provocările tinerei funcţionare de la oficiul poştal.

XXXI

— Atenţie la viră! Vânt din tribord! Închideţi hublourile! Goliţi duneta! Strângeţi vela mică!

După ce dădu ultimele instrucţiuni, Cartwright coborî la popotă unde îi găsi pe Teddy Mountcatten şi secundul lui, pe cale de a sorbi melancolic un uiski. Deşi dezaproba viguros rebeliunea republicanilor cu pretenţii celtice, ar fi preferat infinit mai mult să lupte în largul mării împotriva nemţilor decât să bombardeze câteva clădiri civile dublineze, care, la urma urmelor, făceau parte din Imperiul britanic.

— Hello! zise Cartwright.

— Hello! zise Mountcatten.

Cartwright îşi turnă un pahar mare de uiski. Adăugă

şi o cantitate nesemnificativă de sifon. Privi câteva clipe transparenţa paharului, urmărind cu o privire vagă bulele de gaz carbonic care…

Îl cuprinse o îndoială privind natura chimică a acestor bule. Îl întrebă pe

Mountcatten.

— Gaz carbonic?

Şi, cu privirea, arătă spre sferele minuscule care se înălţau de pe fundul paharului la suprafaţa lichidului.

— *Yes*, răspunse Mountcatten care fusese la Oxford înainte de a intra în Royal

Navy.

După o jumătate de oră de linişte, Mountcatten reluă:

— Asta nu-i treabă.

Trei sferturi de oră mai târziu, Cartwright întrebă:

— Ce?

După un timp oarecare de gândire, Mountcatten îşi completă gândul:

— Nişte nemernici, fireşte, republicanii ăştia irlandezi! Totuşi, eu unul preferam să-i bombardez pe barbari.

Mountcatten era oarecum înclinat să pălăvrăgească, dar îi funcţiona mult mai bine autocontrolul; îşi blocă aici discursul şi îşi aprinse pipa cu un aer disciplinat, adică fără a manifesta cea mai mică emoţie.

Cartwright, după ce goli paharul de uiski, începu să mediteze la blânda sa logodnică Gertie Girdle, funcţionară la poşta din Dublin, pe Eden Quay.

XXXII

Callinan, de asemenea, începuse să mediteze la logodnica lui. Cu ochii fugindu-i în stânga şi-n dreapta, i se păru că vede o clipă zburând la câţiva centimetri de el mutra măruntă a lui Maud, servitoarea din Shelbourne. Dacă totul va merge bine, adică dacă Republica

independentă şi naţională va fi instaurată la Dublin, se va însura cu ea la toamnă. Era o adevărată irlandeză, micuţa Maud, şi curajoasă şi respectuoasă.

Dar toate aceste gânduri nu-l împiedicară pe Callinan să comită o groaznică înşelăciune. De altfel prea târziu veneau aceste gânduri, acest ideal de logodnă fidelă. Prea târziu. Prea târziu. Fecioara britanică, întinsă pe o masă, cu picioarele desfăcute şi fustele suflecate, se smiorcăia după fecioria pierdută, ceea ce-l mira pe Callinan fiindcă, la urma urmelor, se gândea că ea şi-o căutase. Poate că, de fapt, se smiorcăia pentru că a durut-o; totuşi, el a avut grijă să nu fie prea brutal. După ce-şi termină fărădelegea, rămase nemişcat vreo câteva clipe. Mâinile lui continuau să cerceteze trupul fetei şi i se părea ciudat cât era de sumar îmbrăcată pe sub rochie; ba chiar anumite detalii îl surprinseră din cale afară. De exemplu, nu purta pantalonaşi, desuuri cu volănaşe sau dantele cu broderie irlandeză. Era singura fată bine crescută din Dublin care nu dădea doi bani pe furourile suprapuse şi complicate. Poate că, îşi zise Callinan, e o modă nouă, venită de la Londra sau Paris.

Asta îl tulbură nespus. I se aprinseră şalele. Se mişcă iute de trei-patru ori şi termină pe dată.

Se retrase foarte jenat. Se scărpină în vârful nasului. Îşi scoase enorma batistă verde cu harpoane irlandeze la cele patru colţuri şi se şterse. Se gândi că ar fi drăguţ din partea lui să-i facă acelaşi serviciu şi ei. Gertie terminase cu smiorcăiala şi nu se clintea.

Se cutremură uşor când el o tamponă cu harpoanele, foarte delicat. Îşi puse la loc batista în buzunar şi se încheie la pantaloni. Apoi se duse după flinta lăsată într-un colţ şi ieşi în vârful picioarelor.

Gertie terminase cu smiorcăiala şi nu se clintea. Coapsele îi luceau, lăptoase, în razele cenuşii ale zilei care

răsărea.

XXXIII

— Avem doi nemernici printre noi, zise MacCormack. Callinan se uită în jurul lui:

— Doi nemernici? întrebă el. Doi?

— Ai o mutră cam ciudată, îi zise O'Rourke.

— Şi mititica?

— Am încuiat-o cu cheia, răspunse Callinan.

Se aşează cu flinta între craci, îşi întinse automat mâna, înhăţă o sticlă de uiski şi trase un gât lung, urmat de altul cu nimic mai prejos.

— Care doi nemernici? întrebă el din nou. Se uită în jur.

Se crăpa de ziuă. Ce scurtă fusese noaptea. Şi tot mereu această linişte, acest calm britanic. Ce voiau oare englejii ăştia, să le strice bunătate de răzmeriţă cu mişculaţiile lor viclene şi ascunse?

În vârful plămânilor Callinan simţea o mare nelinişte care-i tăia respiraţia.

Se uită în jurul lui, îi observă pe Gallager şi Caffrey care picoteau lângă o grămăjoară de sticle de bere zvântate şi de conserve golite.

— Ăia doi? mormăi el.

— Nu, răspunse MacCormack.

— De ce nu mai stai de planton în faţa uşii englezoaicei? întrebă O'Rourke.

— Am încuiat-o cu cheia, ţi-am zis, răspunse Callinan agasat. Hai, care-s ăia doi nemernici? reluă el. Care-s ăia doi?

— Credeam că ai primit un ordin, zise O'Rourke. S-o păzeşti pe fată. Callinan era cât pe ce să-l corecteze: „Nu mai e fată". Dar se stăpâni.

— Poate că-i de-ajuns dacă e încuiată cu cheia, zise MacCormack.

— Şi dacă face semne de la geam? obiectă O'Rourke. Caffrey mormăi.

— N-avem decât s-o închidem la loc unde am găsit-o.

— Bine, zise Callinan, mă duc înapoi.

— Un om mai puţin, zise MacCormack. Vom avea nevoie de toată lumea.

— Să rămână cu noi, zise Gallager. O supraveghem cu toţii.

— E o idee, zise MacCormack.

Callinan se gândi foarte rapid (nici nu se mai cheamă a te gândi, când îţi merge mintea aşa de iute) şi, fără a-i lăsa lui O'Rourke timpul de a-şi spune părerea, se năpusti pe scări după Gertie. În pragul uşii, totuşi, se opri pentru a întreba:

— Care-s ăia doi nemernici? Dar nu mai aşteptă răspunsul.

XXXIV

Nu era sigur dacă unul dintre cei doi nu cumva era el. Dar celălalt, cine putea fi oare? Cine era şi ce făcuse celălalt? Cât îl priveşte pe el, pe Callinan, nu, fireşte, ceilalţi n-aveau de unde şti. Vreunul din ei poate că a tras cu urechea la uşă. Dacă da, atunci MacCormack ar fi zbierat şi mai rău. Fiindcă el, Callinan, cât priveşte faptul că n-a fost corect, chiar că n-a fost corect. Totuşi nu era doar vina lui, a lui Callinan.

Ajuns în faţa uşii, îşi scoase cheia din buzunar, însă mâna începu să-i tremure şi cheia jucă în jurul găurii. Cu gâtul uscat, murea de nerăbdare. Îşi sprijini flinta de perete şi, găsind gaura cu mâna stângă, reuşi să vâre cheia înăuntru şi răsuci. Împinse uşa care, încet, se deschise. Uită de puşcă.

Soarele răsărise deja, dar încă era ascuns de acoperişuri. Zorii se arătau cenuşii, ceţoşi. Norii treceau. Casele se învăpăiau încet dinspre mansarda de lângă

Trinity College. Gertie, cu picioarele adunate, se culcase pe masa unde o lăsase Callinan şi părea să doarmă. Îşi coborâse puţin fusta şi nu i se mai vedea decât jumătatea gambei. Părul tuns scurt îi atârna în dezordine, o parte pe chip şi altă parte pe sugativa de pe birou.

Callinan se apropie tăcut, dar fără a se strădui să nu fie remarcat. Fata nu se clintea. Respira încet, ritmic. Callinan se opri, se aplecă peste chipul ei. Avea ochii larg deschişi.

— Gertie, şopti el.

Ea îl privi. Nu putea fi interpretată privirea ei. Nu se clintea.

— Gertie, şopti el din nou.

Ea îl privea. Nu putea fi interpretată privirea ei. Nu se clintea. El îşi întinse cele două mâini uriaşe spre ea şi îi cuprinse talia. Apoi urcă încet spre sâni. Tocmai asta crezuse: n-avea corset. Acest detaliu, la care se adăuga faptul că, pe de altă parte, avea părul tuns scurt, îl tulbură din nou foarte tare pe Callinan. La subsuoară simţi panglica sutienului; acest detaliu de vestimentaţie intimă îl zăpăci complet. Noutăţile feminine descoperite i se părură totodată minunate şi ciudate. Asta era va să zică ultima modă, dar cum de această simplă funcţionară de la poşta dublineză era atât de informată în plin război? Toate astea probabil că veneau de la Londra, sau poate de la Paris.

— La ce te tot gândeşti? şopti deodată Gertie.

Îi zâmbea dulce, cam batjocoritoare. Callinan, descumpănit, îi dădu drumul şi încercă să se ridice, dar Gertie îl înhăţă de şolduri cu genunchii, apoi, încrucişându-şi picioarele, îl trase spre ea.

— Ia-mă, şopti ea.

Şi adăugă:

— Adânc.

XXXV

— Ei, zise Kelleher, MacCormack făcea gură? De parcă era cazul să se mai gândească la aşa ceva.

Dillon, visător, îşi îngrijea unghiile, iar Kelleher îşi mângâia mitraliera Maxim. O

rază de soare la răsărit începea să strălucească pe metal.

— Totuşi e multă linişte, observă Kelleher. Mă întreb dacă mai începe vreodată scandalul.

Dillon înălţă din umeri.

— Am pus-o. Adăugă:

— Ăştia ne lasă în şomaj o vreme şi p-ormă ne lichidează rapid. Trase concluzia:

— Am pus-o.

Reluând alt subiect, declară:

— MacCormack exagerează.

— Cu ce? întrebă Kelleher.

— Cu noi doi.

— Ne bănuieşte de ceva.

— De parc-ar fi treaba lui. Mai bine s-ar ocupa de fâşneaţa aia şi să ne lase-n pace. Dar uite că nu-ndrăzneşte şi atunci îi umblă altele prin cap.

— Gallager tropăia de nerăbdare. Dillon înălţă din umeri.

— Imbecilul. Nu-i vor face nimic fetei, sunt cu toţii nişte cavaleri, poate în afară de Gallager al tău. Dar ceilalţi nu l-ar lăsa. Îi roade ca naiba, însă n-ar avea curajul. Va ieşi neprihănită din mâinile lor.

— Cu noi doi ar putea fi şi mai liniştită. Dillon înălţă iar din umeri.

— Zău că de-abia aştept un pic de scandal, suspină el, cu toate că de fapt nu-mi place. Cât de mult trebuie să iubesc Irlanda ca să mă dedau la aşa ceva. Da, zău că de-abia aştept un pic de scandal.

Se ridică şi îşi strânse la piept camaradul de luptă.

Kelleher încetă o clipă să mai contemple mitraliera şi-i zâmbi.

XXXVI

Radioul îi aduse un mesaj comodorului Cartwright. *Furious* trebuia să se oprească în faţă la Rings End. Atacul britanic va începe la ora şapte. La ora zece, un nou mesaj îi va indica lui *Furious* punctele strategice ocupate încă de rebeli, pe care va trebui să le bombardeze.

— Dacă va mai rămâne vreunul, remarcă Mountcatten, căruia Cartwright îi comunica acest ordin.

— Toate se vor termina curând. O să ne păstrăm bombele pentru submarinele barbare.

— Asta-mi doresc şi eu, zise Mountcatten.

XXVII

— Ce mă-sa tot face, mormăi MacCormack, nu se mai întoarce.

— Probabil că acuma i-o pune, zise Caffrey complet treaz.

— Vrei să spui c-o fute, comentă Gallager. Izbindu-se peste coapse, declanşă un râs gos.

— Ţineţi-vă gura, zise O'Rourke. Scârboşilor.

— Vai! vai! zise Caffrey, eşti gelos?

— Callinan n-ar face aşa ceva, zise MacCormack. De altfel nu se-aude nimic. Ea ar ţipa dacă ar încerca să-i facă ceva.

— Poate că şi ea vrea, zise Caffrey. Închipuie-ţi că ea o fi insistat!

I se adresa lui Gallager. Râseră amândoi. O'Rourke se ridică în picioare.

— Scârboşilor. Scârboşilor. Ţineţi-vă gurile alea spurcate, pline de obscenităţi.

— De parcă medicinştii nu s-ar pricepe la obscenităţi. Pudibondule. Prea te-ai rugat azi-noapte la Sfântul Iosif.

— Destul! urlă deodată MacCormack. N-am venit aici să ne certăm. Amintiţi-vă că ne aflăm aici ca să luptăm pentru independenţa patriei noastre – şi fără îndoială ca să murim.

— Şi în tot timpul ăsta, observă Caffrey, Callinan e bine mersi călare pe mica englezoaică. Ia ascultaţi.

Făcură linişte şi auziră o serie de mieunături scurte care, încet încet, se transformară în gemete lungi, întretăiate de momente inegale de tăcere.

— Chiar că-i adevărat, şopti Gallager.

O'Rourke deveni palid, de-o paloare ce dădea spre verde. MacCormack interveni:

— Hai lăsaţi, că-i o pisică.

Iar O'Rourke, care voia să-şi facă iluzii, repetă:

— Bineînţeles că-i o pisică.

Iar Gallager, cu un zâmbet idiot, repetă:

— Dar sigur. O pisică. O pisică.

Caffrey rânji:

— Poate că puştoaica o trage de coadă. Bietul animal. Mă duc să văd.

Ieşi din cameră. Se auzi o serie de gemete accelerate şi stridente, apoi linişte şi confuzie. În clipa aceea, Caffrey ajungea în faţa uşii. Flinta lui Callinan stătea singură de planton. Caffrey intră. Se terminase. Callinan se încheia la pantaloni tremurând şi Gertie sărise în picioare. Chipul ei sclipea de satisfacţie. Îl privi pe Caffrey cu obrăznicie. Caffrey o găsi frumoasă.

Şi nu ştiu ce să zică.

După câteva secunde, când îşi termină reechiparea, Callinan îl întrebă destul de grosolan:

— Ei?

Caffrey răspunse:

— Ei?

Gertie se uită la amândoi cu o privire pătrunzătoare.

Callinan reluă pe acelaşi ton:

— Ei?

Iar Caffrey nu ştiu ce să-i răspundă:

— Ei?

Callinan, mai puţin sigur de el, spuse:

— N-ai văzut nimic, aşa-i?

— Dar s-a auzit.

— Sunt dezonorat, şopti Callinan copleşit.

— Ceilalţi cred că-i o pisică. O să spui că era o pisică.

— O să spui şi tu asta?

Caffrey se uită foarte atent la Gertie. Încă mai gâfâia niţel.

— Bineînţeles că era o pisică.

Callinan îşi scoase din buzunar frumoasa batistă verde cu harpoane aurii şi se şterse pe faţă.

— Ia te uită, zise Caffrey, ţi-a curs sânge din nas.

XXXVIII

— Iată-i, zise Gallager.

O'Rourke nu se-ntoarse. Gertie tocmai intrase, încadrată de Callinan şi Caffrey.

— Chiar că era o pisică, zise Caffrey.

— Fir-ar să fie! confirmă Gallager. Iată-i! Iată-i! MacCormack se năpusti spre una din răsuflători.

— Domnişoară, zise O'Rourke înseninat, probabil vi s-a explicat că prezenţa dumneavoastră aici e suspectă.

— Şase! Vin în fugă pe pod, exclamă Gallager.

— Cretinii naibii, confirmă MacCormack, ia uite-i ce mulţi sunt.

— Am hotărât că veţi rămâne în permanenţă sub supravegherea noastră colectivă, continuă O'Rourke.

— Tragem în ei? întrebă Gallager.

Nişte mitraliere pe care britanicii le pitiseră pesemne în stivele de lemne începură să peroreze. Rafalele izbiră ca stropii de ploaie faţada. La parter, Kelleher răspunse cu

sete. Caffrey şi Callinan se năpustiră la geamuri pentru a deschide tirul alături de MacCormack şi Gallager.

— Ascundeţi-vă sub birou, ordonă O'Rourke, şi nu vă mişcaţi de-acolo.

Gertie îl ascultă.

O'Rourke închise uşa şi vârî cheia în buzunar. Apoi îşi luă locul alături de ceilalţi combatanţi.

Britanicii păreau hotărâţi să lichideze treaba. Năvăleau din toate părţile. Deja cuceriseră parcă O'Connell Street. Rebelii din Eden Quay văzură o coloană de prizonieri, cu mâinile ridicate, pe care ceilalţi îi duceau spre Metal Bridge.

— Am îmbulinat-o, zise Caffrey.

— Sunt camarazii de la Biroul Central, notă MacCormack. Îi recunosc pe Teddy

Lanark şi pe Shan Dromgour.

— Dă-le un telefon, sugeră O'Rourke.

MacCormack, părăsindu-şi postul, se îndreptă spre biroul lui Sir Théodore

Durand, stins din viaţă. O observă pe Gertie, pitită dedesubt, cu ochii închişi. Având grijă să nu calce pe ea, se aşeză, începu să învârtă manivela şi ridică receptorul. După ce ascultă, zise, între două împuşcături ale celorlalţi, pe când toate miroseau a praf de puşcă:

— Nu răspunde nimeni.

Camarazii lui continuau să-i doboare pe britanici. Poate că nici nu auziră această remarcă incidentală a şefului lor.

Nu remarcară nici faptul că imediat după aceea tresări. Ei ţinteau atenţi şi-şi doborau duşmanii. Britanicii începeau să se-nfurie. Circulaţia pe pod, la fel ca şi cea de-a lungul cheiurilor, le era în continuare interzisă, cu excepţia unor pierderi ajungând la peste patruzeci şi cinci la sută din efective (ceea ce din punct de vedere militar

putea fi considerat încă o realizare strălucită, dar la limită). Mai insistau, totuşi, cu acel curaj pe care ţi-l dă forţa.

— Cine eşti? zise o voce la capătul firului.

MacCormack îşi aplecă ochii. Simţi cum gura i se uscă.

— *By Jove*! reluă vocea. Răspunde!

Un mic şoc electric îşi începu călătoria de-a lungul coloanei vertebrale, prelungindu-se prin măduva spinării cu frecvenţă sporită.

MacCormack, bâlbâind uşor, declară:

— Aici MacCormack.

— Alt rebel nemernic şi împuţit, pun pariu, răspunse vocea.

MacCormack rămase fără piuit. Surprinzătoarea (pentru el) activitate a lui Gertie combinată cu această jignire îi tăia cuvintele pe buze, la fel ca şi picioarele.

— I-auzi, repetă el, i-auzi.

— Încă nu v-aţi predat, băi, papistaşi nenorociţi? MacCormack începu să geamă.

— Hei, bă, ce faci acolo?

— Fii… fifi… fifinnegans wake, bâlbâia MacCormack.

— Cum? Cum? Ce mă-ta vrei?

Dar MacCormack nu mai era în stare să răspundă. Pentru a-şi ascunde gemetele, muşca din plin microfonul.

— Ce zgomote ciudate scoţi, remarcă vocea de la capătul celălalt. Ba chiar adăugă, plin de îngrijorare:

— Nu cumva eşti rănit?

MacCormack nu răspunse. Ebonita scrâşni.

— Hei! urlă vocea. Ce te-a apucat?

MacCormack scăpă receptorul pe masă, cu un horcăit prelung. Auzea limpede vocea de departe care, hârâind şi fonfăind, spunea:

— Vă somăm să vă predaţi, să vă predaţi imediat.

Şi către cei de alături:

— Ia te uită, nu mai răspunde. Te pomeneşti c-a murit.

Cu ochii pe jumătate închişi, îi vedea pe O'Rourke, Gallager, Caffrey şi Callinan care împuşcau harnic la duşmani. Nici nu se uitau la el. Se simţea tot mai tare mirosul de praf de puşcă.

Îşi coborî privirile şi o văzu pe Gertie care, terminându-şi treaba, se pitulase înapoi sub birou. Se ştergea cu dosul mâinii la gură.

Puse receptorul în furcă şi, cu genunchii tremurând, se ridică. Spuse:

— Chiar că erau camarazii de la Biroul Central cei pe care i-am văzut adineauri.

— Noi oricum nu ne predăm, declară O'Rourke.

— Desigur, aprobă MacCormack.

Înaintând cam în zigzag, se întoarse să-şi reia flinta şi, din primul foc, doborî un britanic care avea pretenţia de a îndrăzni să traverseze O'Connell Bridge.

XXXIX

— Am pus-o, şopti Dillon

Kelleher nu răspunse. Îşi mângâia cu blândeţe mitraliera care se răcea încetişor după ultima alarmă.

Din nou, britanicii se reculegeau pentru a pregăti lichidarea definitivă. Nu se mai auzeau decât împuşcături îndepărtate şi sporadice.

— Ce zici de asta? întrebă Dillon. Kelleher răspunse:

— Nimic.

Îşi bătu uşor mitraliera cu palma.

— E dată dracului, mititica. Adăugă:

— Dacă n-a fost de data asta, va fi data viitoare.

— Ehei! strigă Dillon. Dacă te referi la patria noastră, nu mă tem deloc pentru ea. E

eternă, scumpa noastră Eire. La fel ca şi era creştină.

Dar eu mă gândeam la noi.

— Da, între noi, totul se va termina curând.

— Şi ce zici de asta?

— Trebuia să se-ntâmple într-o zi sau alta. Dillon se gândi:

— Poate că mai scăpăm totuşi…

— Nu, zise Kelleher.

— Nu? Aşa zici: că nu?

— Da, aşa zic: că nu.

— De ce?

— O să murim până la ultimul.

— Asta-i părerea ta?

— Nu ne predăm.

Dillon îşi pocni degetele.

— Eşti foarte curajos, Corny.

Kelleher se ridică şi făcu vreo câţiva paşi, meditativ.

— Mă-ntreb ce s-a-ntâmplat sus.

— Sus? Au luptat ca şi noi.

— Vreau să zic: cu mititica.

— De ea mi se rupe. Apoi îşi înălţă capul:

— Asta te roade? Kelleher nu răspunse.

— Puştoaica. Ne calcă pe nervi aici. O să ne-auzim tot felul de poveşti. Aşa-s toate femeile. Ştii că le cunosc bine. Tu eşti prea tânăr. Eu unul le ştiu de douăzeci de ani, cu meseria asta. Ce chestie. După tine, de meseria mea o să-mi pară cel mai rău. Costumele, ce-mi mai plăceau. Sau rochiile, când se schimbau. Aşa-i moda, şi-apoi materialele, mătasea, dantela, broderia irlandeză…

Se ridică, îl prinse pe Kelleher de umeri şi-l îmbrăţişă.

— O să-mi pară rău după tine, să ştii. Adăugă:

— E adevărat că te gândeşti la pupăza de sus?

Kelleher se desprinse cu blândeţe din îmbrăţişarea lui Dillon, dar cu hotărâre. Şi în linişte. Iar atunci auziră

vocea cordială a lui Gallager:

— Hei, porumbeilor, vă faceţi scene de gelozie?

— Eu unul nu-nţeleg moravurile astea, adăugă Callinan.

— Nimeni nu v-a cerut părerea, răspunse Dillon.

— Eh! făcu Gallager. În stadiul ăsta. Trebuie să fim înţelegători.

— Am venit după o ladă de muniţie şi câteva lăzi de uiski. Mai sunt? întrebă

Callinan.

— Da, răspunse Kelleher.

— Şi moralul, întrebă Callinan, e-n regulă?

— Păi am pus-o, nu? Dillon spusese asta.

— O să murim până la ultimul, declară Gallager cu o uşurinţă glumeaţă care-l împunse în inimă pe croitor.

— Ce-ai păţit, Mat? îl întrebă Callinan. Doar nu te fâsâi acuma, totuşi.

— Nici vorbă. Nici vorbă.

Gallager şi Callinan se priviră înălţând din umeri. Se îndreptară spre cambuză.

— Am avut o idee bestială, zise Gallager, când le-am făcut vânt la hoituri peste bord. De-atunci îmi vine să zbor: îs cu sufletul curat.

— Ca nou născut! exclamă Kelleher care trăsese mereu cu ochiul pe o suflătoare. Ceilalţi amuţiră pe loc, azvârliţi într-un cristal de tăcere.

— Iată-i! continuă Kelleher. Cu un steag alb. În spate e un ofiţer…

— Te pomeneşti că se predau britanicii? întrebă Gallager.

XL

Mountcatten îl găsi pe Cartwright aplecat peste telegrame.

— Toate merg ca ceasul, zise comodorul. Am

impresia că insurecţia e lichidată. Toate punctele ocupate de rebeli au fost recucerite. Toate sau aproape toate. Acum fac pontajul. Da, mi se pare că-s toate. Four Courts, gara din Amiens Street, clădirea Poştei, gara din Westland Row, hotelul Gresham, Colegiul Medical, berăria Guinness, gara din Harcourt Street, Shelbourne Hotel, toate astea-s recucerite. Ce mai rămâne? Casa Marinei? Recucerită, conform telegramei 303-B-71. Băile din Townsend Street? (Ce idee.) Recucerite, conform telegramei 727-G-43. Etcetera. Etcetera. Generalul Maxwell a lucrat frumos şi a lichidat situaţia energic, rapid, hotărât şi abia cu un strop de tărăgănare ce caracterizează armata noastră.

— Atunci nu vom mai avea de tras asupra irlandezilor? Îmi place mai mult aşa. Însemna să stricăm nişte obuze care de-abia aşteaptă să-i plesnească pe barbari.

— Ştiu care-i părerea ta pe acest subiect.

Intră radiotelegrafistul, aducând o nouă telegramă.

— O clipă. Să-mi termin pontajul. Îl termină.

— Nu mai rămâne decât oficiul poştal de pe Eden Quay, zise Cartwright.

Luă telegrama şi o citi: „Acesta e ordinul de ancorare în dreptul lui O’Connell

Street”.

— Înseamnă că vom strica nişte obuze, spuse Mountcatten. Comodorul Cartwright luă dintr-odată un aer mai posomorât.

XLI

MacCormack şi O’Rourke se întoarseră în oficiul poştal. Callinan, Gallager, Dillon şi Kelleher îi aşteptau. Baricadară din nou uşa.

— Ei? întrebă Dillon.

— Bineînţeles, ni se cere să ne predăm. Cică noi suntem ultimii. Insurecţia e învinsă.

— Minciuni, zise Gallager.

— Nu, cred că e adevărat.

— Mi se părea că n-o să ne predăm niciodată, zise Kelleher.

— Cine zice să ne predăm? spuse MacCormack.

— Eu nu, zise Kelleher.

— Şi în ce condiţii? întrebă Dillon.

— Fără condiţii.

— Adică? O să ne-mpuşte?

— Dacă vor.

— Dar cine cred ei că suntem? zise Gallager.

Meditară câteva clipe la acest lucru, ceea ce provocă o scurtă linişte.

— Şi englezoaica, zise deodată Kelleher. Ar trebui să scăpăm de ea, în orice caz.

— Oricum, remarcă Larry O'Rourke, dacă vom fi omorâţi aici, n-o putem obliga să asiste la aşa ceva.

— Şi de ce nu? întrebă Kelleher.

— Ne calcă pe nervi, zise Gallager. Să le-o predăm.

— Şi eu cam aşa zic, spuse MacCormack.

— Tu eşti şeful, zise Mat Dillon. Aşa că o zvârlim afară şi n-au decât să şi-o ia.

— Ar fi o problemă, făcu O'Rourke.

— Care?

— Nu, nimic. Ceilalţi îl priviră.

— Explică-te. El ezită.

— Ei bine, nu trebuie să poată spune nimic despre noi.

— Dar ce informaţii le poate da? Nici măcar nu ştie câţi suntem.

— Mat, nu la asta mă refeream.

— Explică-te. El roşi.

— E fată tânără. Trebuie să nu fi suferit nicio modificare…

— Ce tot vorbeşti? întrebă Gallager. Nu pricep.

— E clar totuşi, interveni Dillon. Dacă i-aţi pus-o toţi la grămadă, se va înverşuna împotriva noastră. Îi va stârni pe britanici, iar ei îi vor suprima pe toţi camarazii noştri care le-au căzut în mâini.

— Eu unul am fost corect, zise Gallager.

— Şi eu, zise Corny Kelleher.

— Şi eu, zise Chris Callinan.

— Atunci s-o aruncăm dracului afară şi să murim ca eroii, declară Dillon. Mă duc s-o aduc.

Se năpusti pe scări la deal.

— Nu zici nimic, MacCormack, observă Kelleher.

— S-o lăsăm să plece, răspunse MacCormack cu un aer nehotărât şi distrat.

— Şi Caffrey! exclamă Callinan deodată. E singur cu ea pe sus. O'Rourke deveni foarte palid.

— Ah, da… Caffrey… Caffrey…

Ce se mai bâlbâia studentul în medicină! Mâinile îi tremurau. Kelleher îi trase o palmă peste umeri.

— O-ncaşază, ai? micuţa, pe sus!

Controlându-şi respiraţia, aşa cum învăţase de la marele poet Yeats, O'Rourke încerca să-şi reducă emoţia la zero. Spuse de asemeni în minte de trei ori *Ave Maria*, ca supliment.

— Ce aventură ciudată trăieşte fata asta, continuă Kelleher. Să presupunem că n-am fi fost nişte tipi corecţi, nişte eroi curaţi şi decenţi, vă daţi seama câte ar fi putut să vadă fata asta de la noi. Mă rog, să vadă e un fel de-a spune.

După încă două Ave *Maria* auxiliare şi un *Slavă* ţie *Iosif*, O'Rourke reuşi să răspundă:

— Există bărbaţi care n-au dreptul să vorbească despre femei.

— Nu eu le ciopârţesc cadavrele, zise Kelleher.

— Să nu vorbim de asemenea orori, urlă Gallager.

— Ciocu' mic, zise MacCormack. Din nou se scufundară în linişte.

— Britanicii probabil că devin nerăbdători, sugeră Callinan cu voce blândă. Nimeni nu-i răspunse.

— John MacCormack, zise Kelleher ceva mai târziu (niciun cuvânt nu se mai pronunţase între timp), John MacCormack, n-arăţi prea bine, ce-i cu tine? Ştiu că nu eşti un căcăcios, atunci ce ai?

Larry O'Rourke se uită la MacCormack:

— E adevărat, arăţi cam ciudat.

Era mulţumit că nu se mai leagă de el Kelleher.

— Da, zise MacCormack. Şi după aia?

O'Rourke se uită la el neliniştit. Ştia prea bine, iar Kelleher tot aşa, că MacCormack nu era un fricos. De ce se strâmba oare aşa de ciudat? Iată ce-i sucea mutra: fetişcana de la etaj. Îl părăsi din priviri pe John pentru a-l examina pe Callinan. Dar Chris avea o privire curată şi cerească. Neliniştea lui Larry reveni: probabil că exista vreunul cu o mutră şi mai ciudată decât a lui MacCormack. Kelleher îi persecuta, poponarul naibii.

Şi apoi, ce se-ntâmpla? Şi ce se-ntâmplase deja? Larry mai privi o dată fizionomia lui Callinan: nu se citea nimic pe ea. Apoi reveni la Kelleher şi îşi dădu seama că ăstuia brusc nu-i mai păsa de cele din jur. Atunci, MacCormack se uită la ceas şi zise:

— Nu mai avem decât două minute ca să le dăm răspunsul.

— Ca s-o expulzăm pe englezoaică, zise Gallager. Dillon apăru în capul scărilor:

— Nu mai e aici. Probabil că s-a cărat.

XLII

Plenipotenţiarii britanici se îndepărtară şi dispărură în spatele stivei de lemne din

Norvegia. Rebelii se baricadară la loc. Era spre amiază.

— Poate că mai apucăm să halim ceva, zise Gallager.

Dillon şi Callinan merseră după o ladă de conserve şi biscuiţi. Se instalară şi începură să mestece în linişte, ca nişte oameni pe cale să devină eroi şi care nu mai lasă pe seama banalităţii existenţei decât banalităţile ei cu adevărat extreme, cum ar fi băutul şi mâncatul, urinatul şi defecatul, dar nu jocurile ambigue de limbaj. Dacă MacCormack ar fi început să vorbească, ar fi spus: „De ce vă uitaţi aşa la mine, nu puteţi şti, nu puteţi pricepe ce s-a-ntâmplat”; iar O’Rourke: „Sfântă Fecioară, ce-o fi păţit, ce tâmpenie, dar mă tem că m-am îndrăgostit”; iar Gallager: „Conserva de corned beef nu-i aşa bună cu o oră înainte de moarte ca şi cu opt zile mai devreme. Ca să murim, trebuie să ne hrănim”; iar Kelleher: „Era chiar prima femeie care m-a interesat. S-a cărat, cu atât mai bine. Va fi mai uşor să devenim eroi”; iar Callinan: „Iată nişte camarazi cumsecade. Se prefac că nu ştiu ce mi s-a-ntâmplat”, dar a fost Dillon cel care a vorbit şi-a zis:

— Ca pe şobolani o să ne strivească.

— Ca pe eroi, răspunse Kelleher. Formidabil ce-i enervăm pe engleji, chiar şi pe post de şobolani.

— Camarazii buni se transformă în eroi buni, zise Callinan.

— Şi de asemeni conserva bună, zise Gallager trăgându-şi o palmă peste coapsă.

— Mă-ntreb pe unde a putut s-o şteargă, şopti O’Rourke.

— Mister, conchise grav MacCormack. O sticlă de uiski circulă.

— Şi Caffrey, zise Gallager, îl lăsăm la dracu’?

— Du-te şi du-i de mâncat şi de băut, ordonă solemn MacCormack.

— Mai bine spune-i să coboare, interveni O'Rourke. Până la lupta finală, ar putea să ne explice cum de i-a scăpat englezoaica.

— Ce naiba o fi făcând pe sus, zise Callinan neglijent. Dillon, pentru a şasea oară, îşi reluă povestea:

— Era de planton la geamul din dreapta biroului, nici nu s-a-ntors spre mine. Mi-a zis: „Englezoaica? Habar n-am". Am căutat în celelalte camere. N-am văzut nimic.

— Asta-i tot? întrebă Kelleher.

— Poate că s-a dus iar la baie, sugeră Gallager.

— Ca să vezi cum nu ne-am gândit, exclamă MacCormack.

Se ridicară toţi dintr-o singură mişcare (cu excepţia lui Callinan care stătea de planton) şi încremeniră.

— Nu toţi, zise MacCormack către Gallager.

— Bine, şefule.

Dar după câţiva paşi se opri.

— Mă intimidează. Cum fac?

— Încerci să deschizi discret, îl sfătui MacCormack. Nu te-apuci să baţi la uşă, n-ar fi corect.

— Gândeşte-te c-am spart uşa, zise O'Rourke. Broasca e făcută ţăndări.

— Şi-atunci? întrebă Gallager, nehotărât.

— Mă duc eu, declară Dillon. Nu mă tem de-o femeie, nici la veceu şi nici în altă parte. Tu du-i mâncarea lui Caffrey. Probabil că se plictiseşte de unul singur.

— Urcăm şi noi îndată, zise MacCormack.

— Aştept să se-ntoarcă el, hotărî Gallager.

Întrucât se adânci în gânduri, făcu o altă descoperire:

— Poate c-a şters-o prin grădina Academiei.

— Glumeşti, răspunse O'Rourke. Imposibil.

— Şi britanicii, întrebă Kelleher, n-ar putea veni pe-acolo?

— Imposibil, repetă O'Rourke.

— De ce, întrebă din nou Kelleher.

— Pentru că se mişcă prea încet. Vor descoperi varianta asta doar peste opt zile.

— Dar până-n opt zile s-a terminat. Sticla de uiski mai făcu un ocol. Dillon reapăru. Zise:

— Se vede că n-am baftă. Nu-i la budă.

Gallager se hotărî atunci să-i ducă lui Caffrey lunch-ul: uiski, biscuiţi tari şi corned beef.

XLIII

Atunci când *Furious* trecu prin faţa gării de mărfuri a companiei Southern and

Western Railways, Mountcatten îi spuse secundului său:

— Mişto oraş, Dublinul: docuri, o fabrică de gaz, mărfare, apa poluată dintr-un râu.

— Numai să nu-l demolăm noi.

— Nu cred că oficiul poştal din Eden Quay e chiar o capodoperă de arhitectură.

— Ciudat că logodnica lui Cartwright a lucrat tocmai acolo.

— Asta pare să-l necăjească.

— Fără îndoială că atribuie o valoare sentimentală acestei clădiri.

— Nimeni nu-i cere să-şi bombardeze logodnica.

— Nu, dar ar face-o: pentru Rege.

Întrucât l-au invocat pe respectivul personaj, amândoi luară câteva clipe poziţia de drepţi. Acum treceau prin faţa gării North Wall şi trupele de pe chei, împreună cu civilii, nişte călători în pană, îi priveau trecând.

XLIV

Gallager împinse uşa cu piciorul. Caffrey întoarse capul şi-i zise:

— Lasă şmecheriile pe masă şi şterge-o.

— Bine, Cissy, răspunse Gallager bâlbâindu-se.

Lăsă şmecheriile pe masă, dar se holbă în continuare la Caffrey care nu se mai ocupa de el, absorbit de ocupaţia lui prezentă. Aceasta se referea la o fetişcană întinsă sub el pe masă, cu picioarele crăcănate şi părul zburlit, cu fusta ridicată mai sus de talie. Ochii lui Gallager renunţară să mai examineze chipul şi activitatea compatriotului său, pentru a se îndrepta spre obiectul feminin care zăcea sub el şi în mod cu totul special spre coapsele lungi şi albe unde sclipea dunga unei jartiere. Nu putea fi vorba decât despre funcţionara de la poştă care reapărea astfel, brusc şi pe orizontală.

— Hei, urlă Caffrey, încă nu te-ai cărat?

Nu părea deloc încântat. Gallager tresări. Începu să bâlbâie: „Ba da, ba da, acuma plec” şi se îndepărtă, alunecând în marşarier, cu ochii mereu lipiţi pe pielea lăptoasă şi lucioasă a tinerei britanice. Mititica ucisă cu o zi înainte şi al cărei cadavru probabil că plutea deja pe la Sandymount, Gallager se gândi deodată ce picioare formidabil de frumoase au toate fetele de la oficiul poştal de pe Eden Quay. Şi această jartieră a cărei dungă elastică şi subţire nu părea făcută decât pentru a-i dezveli mai luminoasă şi mai dulce carnea.

Înainte de a-nchide uşa, Gallager încercă să mai soarbă odată întreagă acea minunăţie într-o ultimă privire şi îşi strânse pleoapele ca să nu piardă imaginea. Întrebă timid:

— Să nu-i aduc şi ei ceva de mâncare? Caffrey înjură.

Gallager închise uşa.

Pe ecranul cinematografului său interior continua să vadă, fosforescente şi carnale, formele pure ale englezoaicei şi vestimentaţia ei suplimentară: ciorapii perfect întinşi, jartiera, fusta ridicată până sus. Încă o dată, şi-o evocă pe cealaltă care pierise pe trotuar şi începu să mormăie rugăciuni pentru a învinge ispita. Doar

nu era să se lase pradă înclinaţiilor spre satisfacţiile pur personale. Venise aici pentru a elibera Irlanda şi nu pentru a-şi tulbura echilibrul din măduva spinării. După ce rosti vreo douăzeci de *Ave*

Maria şi tot atâtea de *Slavă ţie Iosif*, simţi că se mai înmoaie niţel. Abia atunci porni în jos pe scări.

— Ce meclă de trei lei ţi-ai tras, observă totuşi Dillon.

— Bă fraierilor! începu să urle plantonul în şoaptă. Callinan tropăia de excitaţie.

— Şase! Fiţi pe fază! Vine gagica! Iată şi Royal Navy!

XLV

Furious ancoră la câţiva yarzi în aval de O'Connell Bridge. La ordinul comodorului Cartwright, tunurile fură pregătite să tune. Dar mai simţea totuşi o anumită scârbă la gândul de a se folosi de ele, nu c-ar fi ezitat să facă piftie nişte rebeli republicani şi papistaşi, dar acest oficiu poştal, cât se poate de nasol, slinos şi sordid în arhitectura sa funcţionărească şi aproape dorică, acest oficiu poştal îi evoca ataşanta personalitate a logodnicei sale, Miss Gertie Girdle, cu care trebuia în plus (după cum şi-o dorea) să se însoare cât de curând pentru a consuma împreună cu ea actul cam înfricoşător pentru un băiat cast, actul ciudat ale cărui peripeţii ascunse aduc o tânără puştoaică din starea virginală în starea gravidală.

Cartwright ezita aşadar. Mateloţii îi aşteptau ordinele. Deodată, vreo şase dintre ei se întinseră pe punte şi alţii doi se prăvăliră peste bastingaj pentru a trage un picaj însângerat în Liffey. Nu se adăpostiseră. Kelleher se săturase să vadă siluetele alea aşa sigure de ele. Mitraliera lui îşi făcea bine treaba.

XLVI

Primul obuz se-nfipse bâzâind în gazonul din grădina Academiei. Apoi explodă împroşcând cu iarbă şi pământ imitaţiile de statui antice, statui de ghips împodobite cu

frunze uriaşe de viţă din zinc.

Al doilea urmă acelaşi traseu. Câteva frunze căzură.

Al treilea ajunse în Lower Abbey Street, într-un grup de soldaţi britanici pe care-l distruse.

Al patrulea reteză capul lui Caffrey.

XLVII

Trupul îşi mai continuă câteva secunde mişcarea ritmică, la fel ca masculul insectei numite călugăriţa, care în partea de sus a fost deja devorat pe jumătate de femelă şi totuşi mai perseverează în copulaţie.

De la prima lovitură de tun, Gertie îşi ţinea ochii închişi. Deschizându-i poate fără alt motiv decât o uşoară curiozitate pentru ceea ce se-ntâmpla în afara ei, curiozitate venită fără îndoială după o momentană descreştere a fluxului dorinţelor, observă, cum avea capul înclinat, căpăţâna lui Caffrey zăcând secţionată lângă un fotoliu de răchită. Fiindcă lucrurile mergeau înainte, ea nu înţelese imediat. Dar figurina descăpăţânată care o călărea mai departe îşi pierdu încet avântul, se opri din agitaţie, se fleşcăi. Sângele ţâşni în jeturi groase. Atunci Gertie, urlând, se desprinse iar ceea ce rămăsese din Caffrey căzu dizgraţios pe parchet, ca o păpuşă de tărâţe sfărâmată de tirania unui copil. Gertie, de-acum în picioare, examină situaţia cu anumită oroare. Se gândi foarte repede: „Măcar e unul mai puţin”. Totuşi, destul de impresionată de acest Caffrey mort cu fălcile mutate de obuz, se trase înapoi către fereastră, cu mintea mai degrabă răvăşită şi tremurând, plină toată de sânge şi de jetul unui omagiu postum.

Era cu adevărat emoţionată. La parter, rebelii ţăcăneau înverşunaţi. Al cincilea obuz explodă în grădina Academiei. Gertie, întorcându-se niţel de la spectacolul manechinului de ceară pe care i-l oferea trupul ciopârţit, observă o navă de război britanică scoţând de altfel mai

mult fum pe horn, decât pe ţevile tunurilor. Recunoscu nava *Furious* şi zâmbi uşor: nu era nimeni lângă ea s-o întrebe de ce zâmbeşte. Al şaselea obuz, lovind acoperişul casei de-alături, îl distruse. Moloz, schije de cărămizi ţâşniră în toate direcţiile. Gertie se cam sperie. Se îndepărtă de geam, sări peste cadavru, ieşi din cameră, se pomeni pe palier. Jos în penumbră, rebelii, atârnaţi de suflători, îi umpleau încăpăţânaţi de gloanţe pe mateloţii de pe *Furious*.

XLVIII

Nu era deloc sigur că era ea; era chiar improbabil. Printre ei putea fi foarte bine şi vreo amazoană fanatică şi republicană, dar se cuvenea totuşi să strivească o femeie sub bombe? Comodorul Cartwright îşi mângâie meditativ mustaţa, cu atât mai mult cu cât Mountcatten tocmai îl anunţase că şase marinari fuseseră deja ucişi şi douăzeci şi cinci răniţi; cât priveşte rezultatele pozitive ale demolării, ele erau modeste. Cartwright ordonă aşadar încetarea focului şi trimise o radiotelegramă pentru a-l informa pe generalul Maxwell de prezenţa unei femei printre rebelii din Eden Quay şi cerând noi instrucţiuni.

XLIX

— Pauză, anunţă Kelleher.

— S-au potolit, zise MacCormack.

— Nu ştiu ce i-a apucat, zise Mat Dillon.

— Măcar ne dau un mic răgaz, zise Callinan. Ne mai odihnim niţel. Kelleher se agită imediat pe lângă mitraliera lui.

— Şi Caffrey? întrebă O’Rourke.

— Mi se pare c-a fost ceva tămbălău la etaj, zise Mat Dillon.

— Sfântă Fecioară, Sfântă Fecioară, murmură Gallager luându-se cu mâinile de cap.

— Ce-ai păţit?

Gallager, tremurând ca un câine de vânătoare, începu să geamă uşor. Kelleher, părăsindu-şi mitraliera, îi trase câteva scatoalce peste spate.

— Hei, bătrâne, îl întrebă el afectuos, ţi-ai pierdut firea?

— Spune-ne de Caffrey, zise MacCormack.

— Vă repet că am avut pagube la etaj, declară Dillon. Mă duc să văd.

Porni. Punându-şi piciorul pe prima treaptă, ridică ochii şi o zări pe Gertie care îi privea şi îi asculta. Stătea ţeapănă, cu ochii ficşi, cu rochia mototolită plină de sânge. Mat Dillon se sperie foarte tare. Spuse cu voce vâscoasă: „Ea n-a plecat" şi ceilalţi, răsucinduse, o văzură. Gallager se opri din plâns.

Ea se puse în mişcare şi coborî treptele.

Dillon se întoarse încet spre grupul camarazilor săi. Ea se apropie de ei. Se aşeză.

Le spuse cu multă blândeţe:

— Aş mânca şi eu nişte homar.

L

Mâncă în faţa lor tăcută. După ce termină conserva, i-o întinse lui Gallager care începu să pipăie visător cutia goală. O'Rourke îi oferi atunci un pahar de uiski pe care cal bău.

— Erai ascunsă? întrebă MacCormack.

— Ăsta-i un interogatoriu? răspunse Gertie. Îi dădu înapoi paharul lui O'Rourke.

— A murit, zise ea. Capul i-i acolo (făcu un gest cu mâna) şi corpul i-i acolo (arătă un punct mai îndepărtat). E oribil, adăugă ea politicos. Obuzul a smuls şi o bucată de zid. Aş mai vrea încă un pahar de uiski.

O'Rourke îi mai întinse unul plin cu vârf pe care ea-l dădu peste cap.

— Erai ascunsă? întrebă din nou MacCormack.

— Dar Caffrey ştia, se nelinişti Dillon. Oare m-a minţit? Tu unde erai atunci?

— Bietul Caffrey, zise Gallager, începând iar să suspine. Bietul Caffrey!

— Întreabă-l pe el, răspunse Gertie. Arătă spre Gallager.

— Ai văzut-o când ai fost să-i duci de mâncare lui Caffrey?

— E îngrozitor, Sfântă Fecioară! E îngrozitor.

MacCormack se uită la Gertie cu o bruscă şi violentă nelinişte.

— Ce i-ai făcut? Astea-s cioace, cu obuzul. L-ai omorât? L-ai omorât?

— Du-te să vezi.

Era foarte calmă, foarte calmă. Ceilalţi se ţineau la oarecare distanţă de ea. Callinan, plantonul, se întorcea mereu s-o privească, uimit. Ea îi zâmbi. Atunci el nu se mai clinti, cu ochiul blocat la suflătoare.

— De ce zâmbeşti? întrebă MacCormack. Dar ea nu mai zâmbea.

— Mă duc să văd, zise Mat Dillon. Era mereu gata să dea fuga.

— O să aluneci pe sânge, îi zise ea. E oribil, adăugă politicos.

— Sfântă Fecioară! Sfântă Fecioară! mormăia Gallager.

MacCormack şi O'Rourke îl scuturară înjurându-l. Se calmă. Întorcându-se cu spatele la Gertie, îşi luă flinta şi se postă la unul din geamurile baricadate: nimic nu părea să se-ntâmple la bordul lui *Furious*.

— Cum se cheamă nava care tocmai ne bombardează?

Toţi remarcară acel ne dar niciunul dintre plantoane nu răspunse. O'Rourke a fost cel care a informat-o că e

vorba de *Furious* şi a adăugat:

— De ce întrebi?

— Pentru că nu toate navele se cheamă la fel. Nu i se păru că e un răspuns foarte politicos.

— Dacă, reluă MacCormack, dacă, nu ştiu cum să zic, dacă nu eşti de vină pentru moartea lui Caffrey, şi dacă într-adevăr Caffrey a murit, o să ne predăm britanicilor.

La acestea Callinan şi Gallager tresăriră şi întorcându-se îl priviră pe O'Rourke;

acesta nu înţelese de ce.

Gertie luă un aer meditativ şi răspunse:

— Nu vreau.

— Erai ascunsă aşadar? întrebă încă o dată MacCormack care era perseverent.

— Da.

Ea adăugă îndată:

— Caffrey ştia.

Gallager şi Callinan o părăsiră din priviri pentru a reveni la *Furious* mereu calmă. MacCormack se simţea tot mai nesigur pe el. Mormăi:

— Caffrey, vai Caffrey, vai da! apoi tăcu, examinând-o pe Gertie cu nelinişte, murind de frică nu cumva să se hotărască deodată şi în mod public să-şi repete actele necuviincioase, pentru a nu zice chiar incredibile şi a căror mărturisire nu e prevăzută nici măcar în catehism; dar MacCormack era obligat să admită în sinea lui că habar n-avea câte era în stare un preot să determine pe o femeie să mărturisească; privirea lui se încrucişă cu a lui Gertie şi nu reuşi s-o înţeleagă; atunci se înfioră. Începu din nou să mormăie, cu un aer perfect tâmpit: „Vai da, Caffrey… Caffrey…", apoi deodată se hotărî:

„Trebuie luată o hotărâre", hotărî el şi începu să acţioneze cu autoritate. Înainte ca oricine să fi putut comenta hotărârea lui de a lua o hotărâre, se ridică în

picioare, o luă pe Gertie de o mână, o târî uluită spre una din cămăruţe (tocmai cea în care Gallager şi Kelleher depozitaseră provizoriu cadavrul uşierului), o împinse înăuntru şi trânti uşa după ea, răsucind de două ori cheia în broască, iar în gestul lui se simţea autoritatea unui şef.

Se întoarse spre ceilalţi şi pronunţă aceste cuvinte:

— Camarazi şi dragi prieteni, nu mai putem continua în halul ăsta. Nu mă refer la britanici, e clar, o să ne-o tragă, am pus-o, să nu ne mai prefacem, chit că o să le halim nervii o vreme, o să fim nişte eroi, nişte eroi cât China, dacă-i vorba să fim eroi, e clar c-o să fim eroi, dar ce nu se-nvârte rotund e treaba cu tipa asta, ce naiba de idee a avut ea să se pitească în veceu când s-a pornit scandalul, nu mai avem cum s-o scuturăm de pe noi, ce-o fi vrând, habar n-am, dar mi se pare clar şi limpede că are o chestie-n cap, ce zic eu

„O chestie”? Poate că are mai multe chestii. Nu. Nu. Nu. Cu neruşinata asta printre noi, ne dă pe toţi peste cap, trebe să luăm o hotărâre, o hotărâre foarte clară şi foarte limpede, ce paştele mă-sii, şi nu-i numai asta, dar trebuie să vorbim pe faţă despre ea, trebuie să ne spunem adevărul despre ea. Iată ce cred: eu sunt şeful şi am luat o hotărâre: mai întâi am hotărât că trebe să iau o hotărâre, în calitatea mea de şef care sunt, şi pe urmă după aia sau de fapt mai întâi, să ne spunem adevărul despre ce este în ce-o priveşte pe această persoană de sex feminin pe care tocmai am încuiat-o în cămăruţă.

Ca linişte, după asemenea cuvântare, chiar c-a fost o linişte zdravănă. Atâta de mare că până şi plantoanele s-au jenat de ea.

Callinan se întoarse şi zise:

— Tot nu mişcă nimic pe *Furious*.

Gallager se întoarse cu o zecime de secundă mai târziu şi zise:

— Tot nu mişcă nimic pe *Furious*.

Asta provocă nişte interferenţe, ca-ntr-un curs de fizică unde se compară lumina cu sunetul.

Dar la toţi gagiii prezenţi li se rupea fix în paişpe de interferenţe. Îşi storceau creierii să priceapă ce drac de câmpi bătuse şeful lor John MacCormack. Iar plantoanele, care în străfundul maţelor păstraseră sensul profund al discursului său, îşi părăsiră activitatea de binoclat-la-gaură, cu tot riscul dezagreabil al unui împuţit de atac tiptil şi pâş-pâş din partea britanicilor.

Kelleher, mângâindu-şi pe burtă mitraliera Maxim, izbi tăcerea zicând aceste cuvinte:

— Că tot eşti tu şef, atunci continuă şi dă-i drumul, spune-ne adevărul în ce priveşte fiinţa umană de-ai blocat-o alături şi care nu-i de-un sex cu noi.

— S-a făcut, zise John MacCormack.

Îşi băgă mâna dreaptă prin pervazul cămăşii şi îşi scărpină pielea flocoasă de pe burdihan.

Apoi se opri, cu o mutră stânjenită.

— Apropo, zise Kelleher, ce tot fute buha Dillon? Văd că nu mai coboară.

LI

Observând capul lui Caffrey la oarecare distanţă de corpul lui, într-o mare de sânge, Mat Dillon, croitorul de pe Marlborough Street, leşinase.

LII

MacCormack tuşi, se opri din scărpinatul burdihanului şi zise:

— Dragi prieteni şi camarazi, un lucru e sigur, fata asta n-ar trebui să fie aici. Trebuia să le-o predăm adineauri britanicilor, asta trebuia să facem. Dar ea s-a ascuns. De ce? Nu ştim. N-a vrut să ne dea explicaţii pe tema asta şi atunci noi nu putem decât să ne imaginăm diverse lucruri. Pe scurt…

— Da, „pe scurt”, spuse Kelleher, că până acum n-ai zis decât blablabla.

— Pe scurt, continuă Cormack cu o încăpăţânare bovină, aşa cum a subliniat-o

Larry câteva pagini mai sus, dacă o predăm, nu trebuie să poată spune lucruri neplăcute pe seama noastră. Dimpotrivă, e necesar pentru cauza noastră ca ea să ne recunoască eroismul şi puritatea moravurilor… Kelleher înălţă din umeri.

— Deci, nu trebuie să poată spune anumite lucruri. Deci trebuie să nu se fi întâmplat nimic. Adineauri aţi spus cu toţii că aţi fost corecţi cu ea. Toţi, în afară de Caffrey, care nu era aici, Larry care punea întrebarea şi…

— Şi de tine, zise Kelleher.

— Da: şi de mine. Ei bine, eu n-am spus aşa ceva pentru că dacă aş fi spus-o, aş fi minţit. Eu n-am fost corect cu ea.

Larry, uluit, se uită la MacCormack ca la un monstru unic şi incredibil. Îl crezu ţăcănit la cap. Nu-l părăsise din priviri nicio clipă. Cum ar fi putut el să-i facă ceva?

— Sau mai degrabă, ca s-o spun pe aia dreaptă, ea n-a fost corectă cu mine.

Larry, de-acum sigur de nebunia lui MacCormack, se gândi pe dată îngrijorat la anumite aspecte practice: pentru ultimele acte de vitejie pe care micul lor grup le mai avea de comis, era nevoie de un şef adevărat, şi nu de un mitoman eventual periculos. Acest rol îi revenea de-acum lui. Dar cum se va efectua predarea puterii? Asta îl îngrijoră. Ceilalţi trei ascultau, foarte atenţi.

— Numai că, zise mai departe MacCormack, nu există dovezi. Treaba-i că nu pot să dau detalii cum a fost. E o chestie pe care în viaţa mea n-am mai văzut-o. Asta a fost. Dar, vă repet, n-a rămas nicio dovadă. Şi-atunci, în acest caz, putem să le-o predăm britanicilor. Nu va scoate

niciun piuit pe tema de care v-am zis.

— Eşti pe repede-nainte, zise Gallager, şi n-am priceput. Dar n-are niciun rost mărturisirea ta îmbârligată. Dacă fata vrea, o să-i umble gura. Fiindcă dovada există cu siguranţă. Unul dintre noi a violat-o.

— Ce oroare! strigă Larry uitându-şi brusc ultimele ambiţii de şefie.

— Dar cine? întrebă Callinan cu voce palidă.

— Caffrey, exclamă Gallager cu voce întunecată. Sfântul Patrick să-i aibă sufletul în grijă!

— Analfabetul ăla! urlă medicinistul O'Rourke cu voce galbenă de cadmiu.

— Ei, fir-ar al naibii! conchise John MacCormack cu voce de ocru.

— Caffrey, repetă Callinan. Caffrey? Caffrey? Caffrey? Caffrey? Caffrey? Caffrey. Caffrey? Cum aşa, Caffrey? Cum aşa, Caffrey? Dar eu am violat-o.

Alunecă în genunchi şi continuă să-şi agite braţele roată. Era lac de sudoare.

— Eu am violat-o! Eu am violat-o! Ceilalţi amuţiră, inclusiv Gallager.

— Eu am violat-o! Eu am violat-o!

Mişcarea braţelor încetini şi Callinan rămase nemişcat, cu un aer absolut copleşit.

— Eu am violat-o! repetă el din nou cu vocea tot mai slabă.

— Sau mai degrabă, adăugă ştergându-se pe faţă cu frumoasa batistă verde cu harpoane aurii, sau mai degrabă ea m-a posedat pe mine.

Îşi prăvăli capul pe braţele încrucişate peste genunchii lui MacCormack şi începu să plângă în hohote.

— Camarazi, gemea el, prieteni dragi, ea m-a posedat pe mine. Mi-a înşelat buna credinţă; sunt o victimă. Scumpă Maud, scumpă Maud, draga mea logodnică, iartă-

mă. Sufletul meu ţi-a rămas credincios, englezoaica n-a avut decât trupul meu. Sufletul meu a rămas nevinovat, doar trupul meu a fost pângărit.

— Dar asta-i o tâmpenie cât China, începu să urle Gallager, că doar eu pe Caffrey l-am văzut.

Îi trase nişte scatoalce zdravene peste spinare lui Callinan.

— Ai halucinaţii, bătrâne, visezi, nu tu i-ai pus-o găinii de la poştă. Eşti dus cu pluta pe la mansardă. Îţi jur că a fost Caffrey cel care a violat-o. Şi încă ce-o mai viola!

— Taci din gură! şopti Larry O'Rourke cu chipul descompus. Oricum a murit, continuă el, n-are decât să-şi spele în purgatoriu desfrâul, în braţele Sfântului Patrick, iar noi ceilalţi rămânem neprihăniţi.

Callinan se oprise din plâns şi asculta atent discursul băştinaşului din Inniskea. Îi ceru calm să precizeze momentul în care îl văzuse pe Caffrey depravându-se, iar celălalt îi răspunse că atunci când i-a dus haleala (sau lunch-ul). MacCormack observă că nici nu putea fi vorba de alt prilej. Atunci Callinan trase un ţipăt:

— Ei bine, eu am fost pisica!

Şi adăugă:

— Iar pisica a fost mult mai devreme, fiindcă a fost în zorii zilei. Se ridică brusc şi începu din nou să se agite vehement.

— Ia ziceţi! Vă mai amintiţi de pisică? Mi-a povestit Caffrey că vi se părea că-i o pisică. Tot el m-a sfătuit să vă spun că-i o pisică. Ei bine, pisica aia care mieuna era Gertie la care-i serveam porţia de dimineaţă. Fiindcă tot eu am început-o ceva mai devreme, de chestia asta-s absolut sigur. Cu dovezi.

Şi îşi agita uriaşa batistă verde cu harpoane de aur pătată de sânge.

Larry O'Rourke îşi întoarse ochii să nu-l mai vadă. Se

chinuia cu o gimnastică mentală foarte complicată pentru a încerca să pară calm şi pentru a nu-şi manifesta sentimentele abominabile care-l frământau. Se simţea ca-n infern. Ar fi dat orice să poată plânge ca un mucos: dar rolul lui de subşef al unui grup de insurgenţi în asfinţitul unei rebeliuni ratate îi interzicea să verse lacrimile din copilărie. A-ncercat o rugăciune, dar fără niciun efect. Atunci porni să-şi recite cursul de osteologie, pentru a-şi scoate gândurile ticăloase din cap. Dar Callinan continua cu exaltare crescândă:

— Nu numai că am fost primul pe ea, dar i-am mai dat şi a doua împărtăşanie. Iar a doua oară m-a surprins Caffrey. Tocmai terminasem. Din fericire. El m-a sfătuit să spun că era o pisică.

— Ba nu, interveni MacCormack, pisica a fost mai devreme. Callinan se opri, descumpănit.

— Şi apoi, continuă MacCormack, pisica n-a fost în zori. A fost ceva mai târziu. Fix în clipa când au atacat britanicii. Mă tem că le cam confunzi în povestea ta.

— Dar eu vă spun că a fost Caffrey, zise Gallager. Vă spun că l-am văzut.

Callinan îşi tamponă fruntea cu frumoasa batistă verde, aurie şi roşie şi se aşează copleşit pe o ladă (goală) de uiski.

— Oricum sunt sigur că i-am pus-o de două ori. O dată la-nceput; a doua oară pe urmă. Pisica a fost a doua oară. Senzaţiile tari, tot atunci. Prima dată n-a comentat prea multe. A fost foarte curajoasă. Trebe să mai adaug că ea şi-a căutat-o. Aşa că numai s-a smiorcăit niţel. N-am fost brutal, însă nu-mi dau seama ce simte o fată în clipa aia. Dar voi?

Kelleher, care stătea de planton, răspunse, fără a-ntoarce capul, că ar putea să-l întrebe pe Larry O’Rourke, având în vedere că pe baza cunoştinţelor sale medicale ar

trebui să aibă nişte opinii mai bine fundamentate pe această chestiune. Studentul nu răspunse.

Înhăţă o sticlă de uiski, dintr-o singură izbitură de colţul mesei îi făcu zob gura cu dopul şi-şi trânti o duşcă groasă pe gâtlej la vale. Nu ăsta era stilul lui, dar acum era nervos.

— Şi-apoi, de obicei eu le-o pun la curviştoane care s-au tăvălit cu ditamai taurii şi unde te pierzi în spaţiu. Pentru mine a fost prima dată cu o tânără fără experienţă competiţională la bord. Păi ce, vouă vi s-a mai întâmplat să-ntâlniţi o fetişcană la kilometrul zero?

— Bagi strâmbe de-ngheaţă apa, zise Gallager. Ţi-am zis că l-am văzut pe Caffrey cum o călărea.

— Se poate. Se poate. Dar dup-aia. După ce-am trecut eu pe-acolo. Şi-apoi am dovezi. Dovezi câte vrei tu. Dovezi de nu le mai poţi duce. Dovezi de nu mai ştii unde să le pui. Asta mai întâi (şi-şi flutură mucitelniţa ca pe-un stindard). Şi pe urmă, pisica. Şi pe urmă, pe urmă fii atent: ştiu cum e-nţolită pe dedesubt. Pot să vă spun. Asta chiar că-i o dovadă. Da, flăcăi, pot să vă zic ce-are pe sub fuste. N-are pantalonaşi împodobiţi cu broderie irlandeză, n-are corset cu lamele, ca o armură, cum au boieroaicele sau muierile pe care le-aţi dezechipat voi.

MacCormack începu să viseze la nevastă-sa (încă n-avusese timp până acum să se gândească la ea), pe care n-o dezbrăcase niciodată şi pe care n-o văzuse niciodată dezbrăcându-se, pe care seara o găsea în pat ca pe-o grămadă mare şi moale; Larry O'Rourke începu să viseze la femeile de pe Simson Street, cu capoatele lor, cu ciorapii negri şi jartierele de un roz murdar şi care, în afară de astea, n-aveau nimic pe ele, sau atât de puţine că te-apuca tristeţea chiar şi sâmbătă seara; Gallager începu să viseze la fetele de la el din sat, îmbrăcate în zdrenţe şi rămase borţoase la umbra unui dolmen sau a unui menhir fără să

apuci măcar să le vezi cum arată; Kelleher începu să viseze la maică-sa care se plimba mereu legată la brâu cu cordoane de sub care-i ieşea juponul, ceea ce-l dusese la concluzia că şliţul masculin e infinit mai estetic.

— Nu, pe ea, când o prinzi acolo (şi se luă cu ambele mâini de brâu), sub rochie, o atingi pe piele, nu pe tot felul de şmecherii sau volănaşe sau lamele, găseşti pielea.

— E adevărat ce vorbeşti tu pe-acolo? întrebă Dillon. Nimeni nu-l auzise coborând. Erau foarte absorbiţi.

— Ai frecat menta la etaj, îi zise MacCormack, ce ţi-a trebuit atâta?

— Am leşinat.

Gallager, după o stupefacţie de-un sfert de secundă, explodă. Râdea de se crăcăna.

Îi dăduseră lacrimile.

— Nu uita că avem un mort în casă, îi spuse Kelleher fără a se întoarce. Gallager tăcu.

— Ei? îl întrebă MacCormack pe Dillon.

— Capul i se rostogolise cam departe de corp. Mi s-a tăiat filmul. Când mi-am revenit, l-am încheiat la pantaloni, i-am încrucişat braţele pe piept, i-am pus capul în mâini, l-am acoperit cu un covor şi-am zis câteva rugăciuni pentru odihna sufletului său.

— Te-ai gândit la Sfântul Patrick? întrebă Gallager.

— Şi-apoi am coborât. Aş bea o gură de tărie.

Larry îi întinse sticla de uiski şi-l întrebă cu o voce timidă:

— De ce-ai pomenit de pantalonii lui? Mat, în timp ce bea, înălţă din umeri.

— Vedeţi c-am avut dreptate, zise Gallager.

— Şi eu, sări Callinan.

Mat, după ce lichidă lichidul, băgă un oftat de plăcere, apoi râgâi, apoi azvârli cât colo sticla care se sparse de cutia poştală cu destinaţia „Extern” şi se aşeză,

Mat.

Toată lumea începu să mediteze în liniște. Fiecare își aprinse o țigară, cu excepția lui MacCormack care medita, de preferință, prin intermediul unei pipe.

— E clar, sfârși el prin a articula, nu putem să le-o predăm.

— Totuși nu putem s-o omorâm, zise Gallager.

— Oare ce-o fi crezând despre noi, murmură MacCormack.

— Ei, cât despre asta, zbieră Callinan, am putea crede și noi câte ceva despre ea.

— Nu va spune nimic, zise Kelleher fără a se întoarce.

— De ce? întrebă MacCormack.

— Astea nu-s lucruri care pot fi povestite de-o fată tânără. Își va ține gura, ba chiar va zice că suntem niște eroi, și ce-am vrea mai mult de-atât? Cât privește chestia dacă s-o predăm, eu zic că nu. Să nu ne mai gândim la ea și să murim cu fruntea sus, ca niște bărbați. Finnegans wake!

— Finnegans wake! răspunseră ceilalți.

— Ia te uită, continuă Kelleher, s-ar zice că începe lumea să se agite pe *Furious*. Gallager și MacCormack se năpustiră la posturile lor de luptă, urmați de

Callinan. Dillon îl opri pe acesta în trecere.

— E adevărat tot ce-ai povestit adineauri?

— Despre gagică? Bineînțeles. E chiar păcat că englejii vor să ne lichideze, aș rămâne cu niște amintiri de clasa-ntâi mai târziu.

— Ce ziceai tu. Cum era îmbrăcată.

— Aha! te interesează.

— Îi rezolv eu acușica, declară Kelleher și mitraliera lui începu să pârâie.

— Da, mă interesează.

Dillon îl lăsă pe Callinan să se lipească de-o răsuflătoare şi se îndreptă spre cămăruţa-închisoare.

MacCormack lăsase cheia în uşă. Se auzi prima lovitură de tun.

LIII

Obuzul căzu în grădina Academiei. În mod clar, tirul dovedea în continuare o anumită tendinţă de a fi prea lung.

Comodorul Cartwright avea inima cât un purice.

LIV

Obuzele începură să bată grindină în jurul oficiului poştal din Eden Quay, dar tot pe lângă, atunci când Dillon intră în cămăruţă, după ce răsucise tăcut cheia în broască şi împinsese uşa care se-nvârtise în balamale, la fel de tăcut.

Gertie Girdle îşi întinsese pe-un scaun rochia pătată de sânge, fără îndoială ca să se mai zvânte. Aşezată într-un fotoliu şi visătoare, n-avea pe ea decât sutienul, o centură în stilul cel mai modern care se fabrica pe-atunci şi ciorapii de mătase foarte bine întinşi, cu dunga strict verticală.

Pe un alt scaun, un combinezon evapora, într-o atmosferă ceţoasă şi atât cât era posibil, purpura caffreyană.

Gertie visa cu ochii ei albaştri. Arăta cam înfrigurată. Şi într-adevăr pielea i se încreţea, în bobiţe minuscule, sub puful subţire care de obicei, în vremuri mai liniştite, se aşternea pe pielea ei catifelată.

Dillon se înfipse în faţa ei şi o contemplă, în timp ce oamenii lui Cartwright şi camarazii lui Kelleher încercau să compună o simfonie de război. Ea, Gertie, îşi înălţă ochii şi-l văzu pe Mat Dillon. Nu se clinti. Spuse:

— Unde-i rochia mea de mireasă?

— Deci tu erai, răspunse Mat gânditor.

— Te-am recunoscut.

— Şi eu.

— N-am vrut să te compromit în faţa camarazilor tăi.
— Cu plăcere.
— Adică?
— Mersi.
— N-ai pentru ce.
— Era dreptul meu.
— Ai terminat-o?
— Pe deplin.
— O vezi p-asta?
— Harcea parcea.
— Mi-e frig.
— Îmbracă-te.
— Cu ce?
— Cu nimic.
— Cu covorul?
— Nu asta voiam să zic.
— Auzi, mi-e frig.
— Nu ştiu.
— Fă-ţi meseria.
— Lasă-mă să te privesc.
— Te rog.
— Callinan avea dreptate.
— Cine e Callinan?
— Cel care…
— Care ce?
— Cel ce…
— Ce ce?
— Iartă-mă, eu sunt politicos.
— E adevărat, mister Dillon, că nu iubeşti femeile?
— E adevărat, miss Gertie.
— Nu ţi-e milă de mine? Nu vezi ce frig mi-e?
— Lasă-mă să te privesc.
— Doar vezi. Nu port corset.
— Asta mă pasionează extraordinar de mult… Eşti

prima…

— Femeie.

— …fată.

— Nu: femeie.

— …pe care o văd cu moda nouă.

— E posibil.

— Este.

— Şi ce crezi?

— Nu ştiu ce să zic.

— De ce?

— Pentru vechile obiceiuri.

— E o tâmpenie.

— Ştiu.

— Eşti în pas cu moda sau nu?

— Sunt.

— Şi-atunci?

— Îţi repet… mă cam descumpăneşte.

— Deci nu-ţi place centura mea? O centură care vine din Franţa, de la Paris. Şi-ncă în plin război am reuşit să-mi fac rost de ea. Nu te dă gata?

— Ba da. La urma urmelor, nu-i rea deloc.

— Dar sutienul?

— Foarte elegant. De altfel cred că ai sâni frumoşi.

— Aşadar nu eşti chiar indiferent la farmecele feminine.

— Vorbeam din punct de vedere strict estetic.

Era singurul cuvânt de origine grecească pe care-l cunoştea croitorul din

Marlborough Street.

— Ei bine, zise Gertie, o să ţi-i arăt. Şi eu cred că sunt foarte frumoşi.

Se aplecă puţin pentru a-şi duce mâinile la spate, în gestul graţios al femeii care-şi desface sutienul. Obiectul îi căzu pe genunchi, încă umflat, apoi se turti. Sânii apărură,

rotunzi şi puternici, mari, cu sfârcurile înălţate, încă neînvineţite de muşcăturile bărbaţilor: de o nuanţă luminoasă.

Deşi meseria, precum şi moravurile lui, îl obişnuiseră să privească plin de răceală femeile în diverse stadii de dezbrăcare, Mat Dillon trebui să recunoască deodată că ocupă un loc în spaţiu ceva mai mare, faţă de-acum câteva clipe. Şi văzu că şi Gertie Girdle şi-a dat seama. Ea nu mai zâmbi şi privirea îi deveni dură. Se ridică în picioare.

Dillon, azvârlindu-şi ambele braţe în faţă, făcu trei paşi înapoi bâlbâind:

— Mă duc să-ţi caut o rochie… Mă duc să-ţi caut o rochie…

Făcând stânga-mprejur, ţâşni afară din cameră şi, cu fruntea îngheţată şi plină de sudoare, se pomeni de cealaltă parte a uşii pe care o încuie cu cheia.

Rămase câteva clipe nemişcat, ca să-şi reia calmul. Apoi se porni la drum. Se cutremură în trecere pe lângă veceul cu LADIES, de unde răsărise puştoaica precum Afrodita din ape. Ajunse în faţa unei uşi mici pe care o debaricadă. Se găsi într-o curte măruntă. Sprijini o scară de zid. Un obuz explodă nu prea departe. Bucăţi de pământ, pietriş, moloz căzură ca o ploaie. Se prelinse de partea cealaltă. Grădina Academiei era presărată de cratere. Imitaţiile de statui antice îşi pierduseră toate frunzele de zinc şi Dillon, în goană, arunca totuşi câte o privire la avantajele masculine astfel descoperite. Simţea c-a revenit astfel într-o lume normală şi sănătoasă şi, în plus, constată că doar Venerele şi Dianele o luaseră-n freză, mutilate, ceea ce-l făcu să zâmbească. Un alt obuz explodă, la mai puţin de o sută de metri de el. Suflul îl aruncă pe jos. Se ridică. Nu era rănit. Începu iar să alerge.

Ferestrele mari ale Sălii de Expoziţii fuseseră sparte. Dillon traversă Muzeul, pustiu, fără a pierde vremea prin

faţa mâzgălelilor, cam răvăşite de bombardamente. Uşa care dădea în Lower Abbey Street era deschisă: gardienii probabil că-şi luaseră picioarele la spinare în momentul insurecţiei, nedorind să se lase hăcuiţi pentru nişte realizări artistice de duzină.

Un tramvai abandonat. Nimeni pe stradă. Dillon o şterse de-a lungul zidurilor către Marlborough Street.

LV

— Ceva nu se-nvârte rotund, zise MacCormack oprindu-şi tirul şi lăsând puşca jos. Ceilalţi îl imitară şi Kelleher încetă să macine încărcătoarele.

— Nu-i normal, continuă John. Parc-ar face expre. Împrăştie la bombe în toate direcţiile, numai pe noi nu. S-ar zice că doar din greşeală au trimis-o p-aia de i-a tăiat lui Caffrey capul, Sfântul Patrick să-i aibă în grijă sufletul.

Merse după o sticlă de uiski, trase o duşcă şi le-o pasă celorlalţi. Se-ntoarse la el golită. Îşi aprinse pipa.

— Callinan, treci de planton. Ceilalţi îşi aprinseră ţigara.

— Dacă mai petrecem încă o noapte aici, zise Gallager, aş vrea să-l îngropăm pe

Caffrey.

— Îi bag în mă-sa pă engleji, zise deodată Callinan.

Nu se-ntorsese către ceilalţi pentru a-şi declara părerea; executând ordinul primit, supraveghea împrejurimile care nu denunţau prezenţa nici unui inamic. Tot la patruzeci de secunde, *Furious* se împodobea cu un smoc de bumbac la vârful unuia din tuburile sale de omorât oameni.

— Mi-ar plăcea să mă bărbieresc, zise O’Rourke.

Se priviră între ei. Aveau chipul cenuşiu, acoperit de-o barbă murdară. Iar unele priviri păreau să şovăie uneori.

— Vrei să-i prezinţi omagiile lui Gertrude? întrebă Gallager.

— Chiar că o cheamă Gertrude, şopti O’Rourke. Uitasem asta.

Îl privi pe Gallager cu o mutră ciudată:

— Cum de ţi-ai amintit aşa, deodată?

— Ciocu’ mic, zise Kelleher.

— Să nu mai vorbim de ea, mormăi MacCormack. Am hotărât că nu mai vorbim de ea.

— Şi Dillon? Nu mai e aici, observă brusc Kelleher. Toată lumea se miră.

— Poate că-i la etaj, sugeră MacCormack.

— Sau cu fata, zise Gallager.

— El? hohoti Callinan.

Se vedea cum îi tremură spatele de râs. Apoi, oprindu-se:

— M-am săturat. Îi bag în mă-sa pă engleji.

— Chiar că-i ciudat, zise O’Rourke. S-ar zice că ne menajează. Îşi trecu mâna peste obraji.

— Mi-ar plăcea să mă bărbieresc, zise.

— Snobule, zise Gallager. Vrei să-i placi lui Gertrude? MacCormack îşi agită colţul:

— Fir-aţi ai naibii, primul care-o mai pomeneşte îi zbor creierii, aţi priceput?

— Va trebui în orice caz să-l îngropăm pe Caffrey înainte de lăsarea nopţii, zise

Gallager.

— Unde poate fi totuşi Dillon, zise Kelleher.

— Poate c-o să găsesc un brici pe undeva, zise O’Rourke.

În timp ce toţi ceilalţi stăteau tăcuţi, el începu să umble încoace şi încolo, scotocind sertarele şi negăsind mare brânză.

— Băga-mi-aş zise, nimic.

— Nu-ţi închipui cumva, zise Gallager, că funcţionarele de la poştă folosesc lame de bărbierit? Mare

intelectual eşti ca să crezi aşa ceva.

— Şi-apoi eu unul, zise Callinan, îi bag în mă-sa pă engleji.

— De ce nu? răspunse Kelleher. Dillon mi-a povestit că sunt femei, nişte ladies, ce-i drept, nu funcţionare de la poştă, care se rad pe picioare cu lama.

— Păi vezi, îi zise Larry O'Rourke lui Callinan, care continua să stea cu spatele la ei, blocat în postul de planton; el scotocea în stânga şi-n dreapta.

— Eu unul, zise Gallager, consider că ar trebui să-l îngropăm chiar înainte de lăsarea serii pe Caffrey.

— Se pare, continuă Kelleher, se pare că sunt chiar muieri care-şi lipesc un fel de ceară pă bulane şi când s-a răcit ceara, şi-o dau jos împreună cu părul aferent. Asta-i o treabă radicală, destul de dureroasă şi pe urmă că numai nişte superladies îşi pot permite şmecheria, ce mai, boieroaicele!

— Ingenios! zise O'Rourke.

O să ai.

Învârtea visător un tub de ceară cu dop roşu.

— Încearcă şi tu, îi zise Kelleher.

— Să fie clar, zise Callinan, îi bag în mă-sa pă engleji.

— Nu putem petrece noaptea cu un cadavru lângă noi, zise Gallager.

— Mă întreb pe unde-o fi Mat Dillon? zise MacCormack.

— Cu ce? întrebă Larry.

— Cu ceea ce ţii în mână.

— Ce escroc, zise Gallager.

— Dillon poate c-a murit, zise MacCormack. La asta nu ne-am gândit.

— O încălzesc şi ţi-o ung pe mutră, zise Kelleher. Pe urmă să vezi ce piele lucioasă

— Am putea să mai gâlgâim o butelie de uiski, zise

MacCormack.

Un obuz explodă în imobilul de alături. Bucăţele de tavan se fărâmiţară.

— Pă engleji, zise Callinan, îi bag în mă-sa.

LVI

Bombardamentul se oprise.

Larry scotea nişte gemete de durere greţoase în timp ce Kelleher, aşezat pe burta lui ca să nu se zvârcolească prea tare, îi trăgea ceara şi firele de barbă aferente cu un toc de scris pe post de beţişor. Gallager şi MacCormack se distrau de spectacol halind o conservă de ton. Callinan continua să supravegheze nava *Furious*.

— Femeile nu se fandosesc atâta, zise Kelleher, cel puţin din câte zice Dillon.

— La urma urmelor, observă Gallager în timp ce-şi mesteca peştele în ulei, ele au pielea mai tare decât a noastră.

— Trebuie să recunoaştem, zise MacCormack, că dacă le intră ceva-n cap, pot fi mai încăpăţânate.

— De exemplu, atunci când nasc, zise Gallager. Ar fi vai de curu' nostru să ne-apuce şi pe noi. Nu-i aşa, Kelleher?

— Ce insinuezi?

Tocmai ocolise bărbia şi urca pe obrazul drept, după ce terminase cu stângul. Larry, lac de sudoare, tăcea chitic. Doar îşi chircea de durere degetele de la picioare, în burta pantofilor, dar asta nu se vedea.

— Noi, bărbaţii, zise MacCormack, ne văităm când e vorba să suferim. Femeile, în schimb, suferă tot timpul. S-ar spune că sunt chiar făcute pentru aşa ceva.

— Ce palavragiu te-ai făcut, observă Gallager.

— Eu, zise Callinan fără a se-ntoarce, pă engleji îi bag în mă-sa.

— Apropierea morţii îl face meditativ, zise Kelleher

care aproape terminase cu torturarea lui O’Rourke. Ce frumos o să fii, îi şopti în ureche acestuia.

— Noi, bărbaţii, reluă MacCormack, cât priveşte momentul de vârf, mă-nţelegeţi…

— Judeci că te-nţelegem, zise Gallager golindu-şi sosul în palmă.

— Ei bine, noi totdeauna simţim plăcere. Dar pentru femei, beleaua nu se mai termină din ziua când nu mai sunt fete…

— Ehei, cât despre asta, zise Callinan, să nu exagerăm.

— Gata, frumuşelule, zise Kelleher dându-i drumul lui Larry.

Acesta se ridică şi-şi trecu mâna peste obraji, care acum îi erau lucioşi.

— O treabă ca lumea, zise Gallager.

Larry era însă plin de pete însângerate pe toată faţa. Îşi privi visător mutra fleaşcă.

— Nu contează, zise Kelleher.

— Mi-e foame, zise O’Rourke.

MacCormack îi întinse o cutie de ton începută şi o bucată de pâine. Dar Larry nu se atinse de ele; le ţinu în mâini, foarte îngândurat. Apoi se ridică în picioare şi se îndreptă spre cămăruţă.

— Poate că şi ei îi este foame, şopti.

Se opri şi se-ntoarse spre camarazii săi.

— Voi fi corect cu ea.

— Eu unul, pă engleji, zise Callinan fără a se-ntoarce, îi bag în mă-sa.

— Pe unde-o fi oare Dillon, zise Kelleher.

— Du-te să vezi, îi zise Gallager lui O’Rourke.

— Ea nu va muri, dintre noi toţi, zise O’Rourke.

— De ce nu? zise Gallager.

— N-ar fi drept, zise O’Rourke.

— V-am ordonat să nu mai vorbiţi despre ea.

— Ea nu trebuie să moară, zise O’Rourke.

— Şi noi? întrebă Gallager.

— Du-te să mănânci peşte împreună cu ea, zise Kelleher. Dar poate că nu-i plac tipii proaspăt bărbieriţi.

— Eu unul o iubesc, zise O’Rourke.

— Ajunge, zise MacCormack.

— Eu unul o iubesc, repetă O’Rourke.

Îi privi roată cu un aer nemulţumit. Ceilalţi tăcură.

Larry făcu stânga-mprejur şi se îndreptă spre cămăruţă. Bombardamentul nu reîncepuse.

LVII

Cartwright reciti încă o dată mesajul generalului Maxwell. Înainte de asfinţitul soarelui trebuia eliminat ultimul punct de rezistenţă al rebelilor. Trebuia să se poată spune că revolta s-a terminat, s-a terminat cu totul. Ultimii insurgenţi nu aveau voie să mai trăiască încă o noapte.

Cartwright suspină încet şi se uită la oficiul poştal din Eden Quay, găurit doar la nivelul etajului întâi. Casele din jur erau însă făcute zob. Nu se mai putea trage de timp. Comodorul Cartwright nu-i trădător, nici faţă de Regele său, nici faţă de patria sa. Şi-apoi cine era fantoma pe care i se păruse c-o zăreşte? De-acum va trage în plin.

Se îndreptă spre tunarii lui.

LVIII

Larry împinse uşa în spatele său. Ţinea ochii în pământ. Avea într-o mână pâinea şi tonul. Gertie stătea într-un fotoliu cu spatele la el. Nu-i vedea decât părul blond, tuns scurt.

— Ţi-am adus ceva de mâncare, zise O’Rourke cu o voce cam emoţionată.

— Cine eşti? întrebă aspru Gertie.

— Mă numesc Larry O’Rourke şi sunt student la medicină.

— Tu m-ai şters la nas, aşa-i?

Larry, foarte emoţionat, se bâlbâi câteva secunde, iar apoi tăcu.

— Ce mi-ai adus?

— Nişte ton şi pâine.

— Pune-le acolo.

Fără a se întoarce, arătă o masă din apropiere. Larry se execută, apoi descoperi că braţul care făcuse gestul era gol. Atunci observă rochia întinsă pe un scaun, combinezonul pe altul. Şi cam atât.

Rămase uluit, înţepenit, încremenit.

— Aud cum respiri, zise Gertie fără a se atinge de mâncare.

— Doamne, Doamne, şopti O'Rourke, ce caut eu aici?

— Ce spui?

— Vai, Sfinte Iosif, vai, Sfinte Iosif, nu m-am putut abţine, nu m-am putut abţine, iată-mă acum în faţa acestei femei care-mi pare a fi într-o stare de goliciune totală, iar eu venisem să-i mărturisesc iubirea mea, iubirea mea castă, cavalerească şi eternă, când de fapt pe ceilalţi nemernici vreau eu să-i imit.

— Ce faci acolo? Îţi spui rugăciunile?

— Acum mă înţeleg mai bine: Callinan, Caffrey, iată modelele mele. Biată fată, biată nevinovată care a suportat barbariile lor şi pe care, în sinea mea, îmi doresc şi eu s-o pângăresc. Vai, Sfinte Iosif, vai, Sfinte Iosif, ajută-mă să rămân neprihănit. Vai, Sfântă Fecioară, nu poţi să faci oare o minune şi să-i redai fecioria iubitei mele logodnice Gertrude Girdle?

— Dar răspunde-mi o dată. Ce tot mormăi acolo?

— Te iubesc, şopti Larry foarte foarte încet.

— Eşti mare papistaş, nu-i aşa? continuă Gertie care nu auzise. Dar nu pricep de ce te-ai lipit de mine cu sclifoselile astea. Îţi închipui că mă converteşti?

— Da, aşa sper, răspunse O’Rourke cu voce tare. Nu mă pot însura decât cu o adevărată catolică şi cu tine vreau eu să mă căsătoresc.

Gertie se ridică dintr-un salt şi se-ntoarse spre el.

— Eşti complet ţicnit la cap, îi zise aspru. Nu-ţi dai seama c-o să mori?

Larry n-o asculta. Acum o vedea. Şi nu numai că era goală, dar nu purta decât o centură pe ea şi ciorapii. O’Rourke rămase gură-cască.

Ea izbi din picior:

— Nu-ţi dai seama c-o să mori? Nu-ţi dai seama că în câteva ceasuri vei fi mort? Nu-ţi dai seama că înainte de lăsarea serii vei fi un cadavru?

— Eşti frumoasă, bâlbâi O’Rourke, te iubesc.

— Mi-e scârbă de tine şi de sentimentele tale nenorocite. Şi ce-i cu petele alea greţoase de sânge pe obraji?

— Eşti soţia mea în faţa lui Dumnezeu, spuse O’Rourke.

Îşi înălţă ochii spre tavan şi aproape că-l văzu acolo pe Tatăl Ceresc. Gertie izbi iarăşi din picior:

— Ieşi afară! Ieşi afară! Mi-e scârbă de tine, cu superstiţiile tale greţoase.

Dar Larry îşi întindea acum braţele spre ea.

— Soţia mea, scumpa mea soţie.

— Cară-te. Cară-te. Ai înnebunit.

— Dumnezeu binecuvântează această căsnicie ideală.

— Popă afurisit, lasă-mă-n pace. El făcu un pas către ea.

Ea se dădu înapoi.

El făcu încă un pas către ea.

Ea se dădu încă un pas înapoi.

Cum încăperea era strâmtă, Gertie se pomeni acum cu spatele la perete. Era încolţită.

Larry înainta cu braţele întinse, ca omul care nu vede prea bine în ceaţă. Degetele lui ajunseră în contact cu pielea lui Gertie; o atinse cam deasupra sânilor. Îşi retrase brusc mâna, de parcă s-ar fi ars.

— Ce fac? şopti. Ce fac?

— Ajutor! Nebunul! urlă Gertie. Ajutor! Nebunul!

LIX

— Auzi? îi spuse Kelleher lui MacCormack. Acesta înălţă din umeri.

— Ar fi trebuit s-o omorâm pe loc, dar am zis să fim corecţi. Oricum toate astea n-au nicio importanţă. Decât pentru cauză. Pentru cauză nu-i bine să se spună despre noi că ne-am purtat urât în momente aşa de tragice.

— Veţi fi iertaţi, zise Kelleher. Nu e deloc vina voastră.

— Dar cine o să ştie? zise MacCormack.

— Va trebui ca ea să supravieţuiască, zise Kelleher. Nu-i va umbla gura. Dacă britanicii îi găsesc cadavrul lângă ale noastre, va fi nasol. Pe când dacă va supravieţui, sunt sigur că va spune că ne-am purtat salon cu ea. Şi chiar e adevărat, la urma urmei.

— Am o idee, zise MacCormack. S-o băgăm în beci. Trebuie să fie vreun beci prin zonă.

— Mă duc să văd, zise Kelleher. Auziră alte ţipete.

— Ei bine, zise Gallager, se pare c-o să fiu singurul care nu i-am pus-o.

— Dar eu, ce crezi că pe mine nu mă interesează? zise Kelleher.

Callinan se întoarse spre ei ca să le spună că lumea se cam agita din nou pe

Furious.

LX

O’Rourke o-nhăţase pe Gertie, dar nu prea ştia ce să-i facă. Ea se zbătea înjurându-l. O ţinea lipită de el, atâta cât

putea. Nu se mai gândea la toate câte le spusese cu câteva clipe mai devreme. Medita numai la tactica de urmat, dar nu-şi mai dădea seama că se gândeşte. Îşi spuse că cel mai bine era s-o arunce pe jos. În fotoliu nu prea vedea cum să se descurce.

În timp ce-şi construia planul de atac, îşi lăsa mâinile să rătăcească pe corpul lui Gertie; cum o trăgea spre el, mai ales spatele i-l cunoştea mai bine; şi sânii pentru că-l împungeau cu vârfurile. Porni în jos şi contactul cu tulul elastic i se păru ciudat şi mai mult decât agreabil pentru faptul că acoperea ispite considerabile.

Gâfâia, dar încă nu-şi alesese metoda decisivă.

Deodată, ea se lipi de el şi-i şopti în ureche (părul ei îl gâdila delicios):

— Prostule, crezi tu că…

Părea totuşi să consimtă la toate. Avea impresia de-acum că e chiar incredibil de întreprinzătoare şi îndrăzneaţă, ceea ce era ciudat din partea unei tinere fete care, la urma urmei, cu flăcăi de teapa lui Callinan şi Caffrey, nu avusese probabil decât experienţe brutale. Crezu că e momentul potrivit s-o sărute. Dar Gertie preîntâmpină orice ulterior gest familiar şi îi dărâmă iluziile.

El făcu un salt imens înapoi trăgând un urlet de durere. Mai tare l-a durut nu răsucirea sculei, ci viclenia fetei.

LXI

— Foc!

Însuşi comodorul Cartwright ţinuse să comande personal bombardamentul definitiv.

LXII

— Bzzz, făcu obuzul.

LXIII

Obuzul trecu prin geamurile oficiului poştal din Eden

Quay şi, izbind peretele din fund, explodă în hol. Un altul urmă acelaşi traseu. Al treilea devastă etajul. Acoperişul plutea în aer. Câteva explodară pe trotuar, altele se încăpăţânau să facă săpături prin grădina Academiei şi să mutileze statuile. Dar cele mai multe loveau în plin oficiul poştal din Eden Quay.

După şase minute, Cartwright estimă că s-au obţinut nişte ruine destul de convenabile şi pe deplin satisfăcătoare în ochii generalului. Dădu aşadar ordinul de încetare a focului ca să se împrăştie fumul şi să se poată vedea rezultatele. Se gândi chiar să debarce pentru a-i strânge pe supravieţuitori.

LXIV

Îndată ce lucrurile au părut a se calma, Mat Dillon ieşi din gaura de obuz unde se adăpostise, în grădina Academiei. Văzu cu plăcere că, sub braţul lui, cutia de carton pe care o transporta scăpase teafără şi nevătămată.

Pentru a se întoarce în oficiul poştal din Eden Quay nu mai avea nevoie de scară, zidul se prăbuşise, nu trebuia decât să sară peste nişte grămezi de cărămizi sparte. Uşa era smulsă. Pătrunse în hol şi, întâi de toate, o văzu pe Gertie în picioare, cu spatele lipit de un zid, privind dezastrul cu un ochi rătăcit. Nu era mai îmbrăcată decât adineauri. Duşumeaua era plină de cadavre. Lângă mitraliera sa, Kelleher se agita şi îşi scărpina căpăţâna: fusese doar ameţit. Dar MacCormack, Gallager, Callinan păreau morţi de-a binelea. O’Rourke începu să geamă. Numai el mai avea prostul gust de-a agoniza. Pantalonii lui aveau sub centură o imensă pată roşie. Începu să strige blând:

— Gertie… Gertie…

Dillon îşi lăsă cutia de carton pe o grămăjoară de dărâmături variate şi se apropie de O’Rourke care continua să geamă:

— Gertie… Gertie…

Gertie nu se clintea. Dillon constată că Larry era prea ciuruit ca să mai poată supravieţui.

— Curaj, bătrâne, îi zise, nu mai ai mult.

— Gertie, te iubesc… Gertie, te iubesc… Gertie, te iubesc…

— Hai, bătrâne, nu fi tâmpit. Vrei să-ţi spun rugăciunea pentru muribunzi?

— De ce nu vine lângă mine? Unde e? Trăieşte, sunt convins.

Dillon îi înălţă capul şi Larry, deschizându-şi puţin ochii, o zări pe Gertie la fel de goală, la fel de frumoasă. El îi zâmbi. Ea îl privi aspru.

— Te iubesc, Gertie. Vino lângă mine. Ea nu se clinti.

— Apropie-te odată, îi zise Mat. În halul în care e, n-o să-ţi mai facă nimic.

— Mi-ai adus rochia? îl întrebă ea.

— Da. Dar fă odată ce te roagă.

Ea se apropie, cu răceală. Când ajunse lângă el, Larry o privi îndelung, admirând estetic linia picioarelor, curbura şoldurilor, mărimea sânilor. Apoi scuturã cu tristeţe din cap şi îşi închise ochii. Se agită un pic şi mâna îi coborî anevoie în pantaloni. O scoase însângerată şi strânsă. Privind-o pe Gertie, i-o întinse şi-o deschise. Ea se aplecă să vadă mai bine.

— Era pentru tine, şopti el. Era pentru tine.

Îşi înclină capul, închizându-şi de astă dată definitiv ochii. Braţul i se prăbuşi iar bucata de carne se rostogoli pe duşumea. Larry O’Rourke tocmai murise. Dillon îi lăsă jos capul, se ridică şi făcu semnul crucii, deşi, ca orice bun catolic, avea o puternică tendinţă spre ateism.

Cu piciorul, neatentă, neglijentă, Gertie împinse bucăţica de carne umană însângerată spre scândurile arse sub care dispăru.

— Biata chestie, mormăi.

Se răsuci spre cutia de carton aşezată pe dărâmături şi o înhăţă.

— E rochia mea? îl întrebă pe Mat.

— *Requiescat in pace*, murmură Dillon. Între noi fie zis, cred c-a murit în păcat mortal.

Dillon se aşeză pe resturile unui scaun şi îşi răsuci gânditor o ţigară. O privea atent pe Gertie.

— Vezi, îi spuse el până la urmă, am înţeles că nu se mai poartă corset, dar asta nunseamnă că n-o să se-ntoarcă iar moda sub o formă sau alta.

— Mă faci să râd, zise Gertie.

— Fireşte, eşti foarte frumoasă aşa cu centura. Şi nu te jenează deloc. Dar…

— Recunoaşte că e sobru, sportiv, clasic, raţional.

— Ei, raţional, raţional. Nu-ţi trebuie multă raţiune ca să dezbraci o femeie. Vezi tu…

Dillon se întrerupse:

— Îmi dai voie să-ţi spun Gertrude?

— Auzi la el, rânji Kelleher care asculta lipit de mitralieră, ce maniere!

— Vezi tu, reluă Mat Dillon, sunt absolut sigur c-o să apară din nou corsetul peste douăzeci sau treizeci de ani.

— Şi ce-mi pasă mie?

— Văd de-acum într-un ziar parizian al epocii un articol pe stilul ăsta: „O fantomă, corsetul, îşi face reapariţia senzaţională la acest început de sezon. Va trebui să remodeleze trupul femeii ca o statuie vie. Aceste imperative ale modei sunt chiar mai categorice decât imperativele înaltei filosofii”.

— Acuma-l prinde elanul profetic, zise Kelleher care supraveghea atent manevrele echipajului de pe *Furious*. Aşa se-ntâmplă uneori în clipa morţii.

— Văd, continuă Dillon, „sutiene decoltate de nylon

roz susţinute cu lamele. Sânii proeminenţi se odihnesc în cupe de tul”. Văd corsete strâmte „din tricotaj elastic coborând pe coapse. La nivelul taliei, croiala e dintr-un material diferit, mai rigid, ceea ce le permite formelor să se reverse pe ambele părţi ale unei talii minuscule”. Şi articolul se va încheia prin evocarea corsetului, dispărut din 1916, acest important regizor al noii siluete feminine: „sâni generoşi, talie de viespe şi fund ca la Paris”.

— Bravo, zise Kelleher, baţi câmpii ca-n filme.

— Eu prefer moda mea, fiindcă e cea de azi, zise Gertie.

— E cu tendinţe masculine. Fără fund, fără sâni, cu umerii pătraţi.

— Am impresia că vor debarca, zise Kelleher. Probabil îşi închipuie c-am murit cu toţii. O să le bag o rafală ca să ne mai servească nişte obuze.

— Pe ăla nu-l cunosc, zise Gertie, prefăcându-se că-l descoperă pe Kelleher. Ceilalţi au murit toţi?

— În frunte cu Caffrey, răspunse calm Dillon.

— Băga-mi-aş! începu să urle Kelleher. Futu-i morţii mă-sii! S-a blocat maşina. Şi boii ăştia vin spre noi.

Începu să se agite în jurul mitralierei.

— Nicio şansă. Nu mă pricep.

Se întoarse spre cei doi tovarăşi de supravieţuire şi o observă pe Gertie. Nu înţelesese nimic din conversaţia ei cu Dillon şi nici ce căuta acolo rochia. Se chiorî la ea foarte interesat şi se îndreptă într-acolo.

— E timpul să-mi iau rochia, zise ea cu blândeţe.

Lăsă jos cutia de carton. Dillon tăie sfoara. Ea deschise cutia. Dillon despături hârtia de mătase. Ea se uită în cutie.

— Rochia mea de mireasă! exclamă.

Şi către Dillon:

— Ce drăguţ din partea ta. Dillon o ajută să se-

mbrace. Kelleher era lângă ei.

— Băgaţi viteză. Coborâm în pivniţă şi-i împuşcăm în picioare ca să murim acolo eroic. Nici pomeneală să ne prindă vii.

— Nu? îl întrebă Gertie cu un aer nevinovat.

— Pe tine o să te lăsăm în viaţă. Hai, băgaţi viteză.

— Dar sutienul meu? L-am pierdut.

— Nicio pagubă, zise Mat, n-ai nevoie de el.

— Nu-i prea corect, zise Gertie.

— O să faci ciocu' mic, ai?, zise Kelleher, atunci când o să te găsească ăştia lângă cadavrele noastre.

— Să fac ciocu' mic? Ce-nseamnă asta?

— Haide, Mat, bagă mare, bagă mare. Parcă ţi-ar plăcea s-o tot pipăi acolo. Da, gagico, o să-ţi ţii gura.

— Despre ce? De ce?

— Suntem nişte eroi şi nu nişte ticăloşi. Ai priceput?

— Poate.

— Normal c-ai priceput. De nu erai tu, am fi murit fără poveşti, dar fiindcă te-ai dus să te pişi chiar în momentul insurecţiei, gloria noastră poate fi ştirbită de bârfe infecte şi calomnii dezgustătoare.

— Iată de ce depind unele lucruri, declară Dillon neatent. Se dădu înapoi câţiva paşi pentru a-şi contempla opera:

— Nu-i aşa că-i frumoasă? îl întrebă pe Kelleher.

— Da. E mişto. O să mă convingi până la urmă că femeile sunt ispititoare.

Şi către Gertie:

— Mă auzi? Nimic nu s-a întâmplat. Nimic nu s-a întâmplat. Nimic nu s-a întâmplat.

— Un bărbat poate pretinde aşa ceva, răspunse Gertie cu un zâmbet neruşinat. Cu o femeie nu-i acelaşi lucru.

Îl ţintui cu o privire severă.

— Sau te pomeneşti că nu ştii? Ce-ai vrut să-i spui adineauri? Cum adică: femeile sunt poate ispititoare?

— Ajunge. Acuma că-i dichisită, să coborâm sub pământ pentru a susţine de-acolo ultima noastră luptă.

— Să mergem, aprobă Dillon pe un ton filosofic.

Gertie îl înhăţă pe Kelleher şi-l ţinu în faţa ei, nemişcat.

— Răspunde-mi. Înţelegi ce tâmpenie mi-ai zis cu „nimic nu s-a întâmplat”? Sau să-ţi fac un desen ca să pricepi?

— Ţi-am zis să taci, mai târziu, după moartea noastră.

— De ce? Pentru gloria Irlandei voastre?

— Da.

— Ce porcărie, zise Gertie. Dillon interveni:

— Poate nu ştii că se măritã cu tipul care ne bombardează.

— Ce porcărie, zise Kelleher.

Cu o mişcare scurtă se desprinse din mâinile fetei şi o prinse el de braţe. Începu se scuture:

— O să taci din gură, ai?, după ce-o să murim? Caffrey, Callinan, MacCormack, O’Rourke, toţi erau nişte eroi şi nişte viteji. Nu le vei pângări memoria, ai?

— Doar nu-ţi închipui că le mai ţin minte numele. Pe tine cum te cheamă?

— Corny Kelleher, răspunse Mat Dillon.

— Tu ţine-ţi gura. Şi de ce ne-ai provocat? Camarazii noştri sunt nişte victime. Eşti o neruşinată. Cum o cheamă?

— Miss Gertie Girdle, răspunse Mat Dillon.

— Eşti o neruşinată, Gertie Girdle, eşti o neruşinată.

— Şi camarazii voştri eroici care m-au violat, ei cum sunt?

— Ce mă mai calcă pe nervi, zise Kelleher.

— Călcatul pe nervi e zero pe lângă ce-am păţit eu, zise Gertie.

— Las-o-n pace, zise Mat. O să-i şifonezi rochia.

— Să-i ia dracu’ rochia! Mie să-mi promită că-şi va ţine gura.

— Ziceai chiar tu că n-o să îndrăznească, e o tânără mireasă, astea nu-s lucruri de povestit…

— Ba dimpotrivă, zise Gertie.

— Acuma văd mai clar situaţia, declară Kelleher.

— E foarte clară, zise Gertie. Sunteţi făcuţi praf. O să muriţi.

— Nu de asta-i vorba. E vorba de tine. Încă n-ai văzut destule.

— Ce vrei să-i mai arăţi? întrebă Dillon. Gertie îl îmbrânci pe Kelleher râzând.

— Şi mai ce? zise ea. Şi mai ce?

Îşi lipi gura de-a lui şi-şi împinse limba înăuntru.

El începu să-i mângâie sânii cărora simţi cum li se-ntăresc sfârcurile.

— Încă n-a văzut destule, repeta el cu o hotărâre întunecată. Trebuie să-şi ţină gura. Încă n-a văzut destule.

Mat Dillon îşi răsucea altă ţigară privind cu toată curiozitatea ce se-ntâmplă. Scena se însufleţea puternic.

— Ăştia o să-mi strice rochia, mormăi el.

Apoi situaţia se răsturnă şi Mat începu să priceapă intenţiile lui Kelleher. Nu ştia dacă trebuie să fie de acord cu ele, dar acum, în mijlocul acestui dezastru, la câteva ore, nu mai mult cu siguranţă, la câteva minute, poate, înaintea morţii, nu-i mai păsa de nimic şi-apoi simţea dintotdeauna pentru Kelleher cea mai mare tandreţe şi cea mai mare indulgenţă.

— Ţine-o, îi zise Kelleher.

Era tocmai ceea ce bănuise. Azvârli ţigara dintr-un singur bobârnac, o înhăţă pe

Gertie cu o putere pe care ea nu i-o bănuia şi o ţinu nemişcată. De altfel ea era de-acord şi se lăsa pe mâna lor, căci ea, ea încă nu pricepuse.

— Nu, strigă ea curând, să nu faci asta. Nu ştii să te porţi. Nu, fii atent, nu aşa se face cu o femeie. Nu te pricepi deloc. Vă credeţi între gentlemani. Nu, vă spun că nu aşa se face. Nu vreau aşa. Nu vreau aşa. Nu… Nu…

— Afurisita, urla Kelleher, n-o să-i mai umble gura, n-o să-i mai umble gura şi nimeni n-o să spună că n-am fost nişte eroi, nişte viteji şi nişte bravi. Finnegans wake!

— Finnegans wake! răspunse Mat Dillon, foarte emoţionat de ceea ce se-ntâmpla. Aş face-o şi eu să tacă din gură, propuse el timid.

Gertie, trecând pe mâinile celuilalt, continua să zbiere că treaba nu-i bine fundamentată.

LXV

Dacă există vreo calitate care nu li se poate nega britanicilor, atunci e tactul. Marinarii de pe *Furious*, debarcaţi lângă oficiul poştal din Eden Quay, intraseră discret, unii înarmaţi cu puşti, alţii cu grenade. Încercuiră grupul de supravieţuitori, care nu erau conştienţi de cei care-i înconjurau, dar aşteptară să-şi termine treaba până să intervină, căci n-ar fi vrut pentru nimic în lume ca tânăra fată să roşească în faţa lor, gândindu-se că a putut fi surprinsă într-o poziţie indecentă.

Rochia îi căzu la loc pe glezne; ea se înălţă cu obrazul stacojiu şi umed de lacrimi; Kelleher şi Dillon se priviră cu un aer triumfător; atunci simţiră în coaste înţepătura unui vârf de baionetă. Ridicară mâinile în aer.

LXVI

Comodorul Cartwright, însoţit de locotenenţii săi, puse piciorul pe uscat. Cu riscul de a-şi prăfui vârful pantofilor, pătrunseră în ruinele oficiului poştal din Eden Quay. Marinarii întinseseră deja cadavrele într-un colţ,

după înălţime. Alţi doi rebeli, lipiţi de-un rest de zid, aşteptau cu mâinile ridicate.

Cartwright o observă pe Gertie care i se aruncă în braţe.

— Darliiing, darliiing, şopti ea.

— Scumpo, scumpo, răspundea el.

Singurul lucru care-l mira niţel era faptul că în asemenea împrejurări ea purta o rochie de mireasă. Dar, având la fel de mult tact ca şi marinarii săi, nu pomeni de asta.

— Iartă-mă, îi zise el, mai am nişte obligaţii de serviciu de rezolvat. O să-i judecăm pe aceşti doi rebeli. Desigur, în calitatea lor de rebeli prinşi cu armele în mâini, îi vom condamna la moarte, nu-i aşa, domnilor?

Teddy Mountcatten şi celălalt, după ce se gândiră câteva secunde, îl aprobară.

— Scumpo, iartă-mă că te-ntreb, dar rebelii aceştia au fost… cum să spun… au fost corecţi cu tine, nu-i aşa?

Gertie se uită la Dillon, la Kelleher, apoi la cadavre.

— Nu, zise ea.

Cartwright păli. Kelleher şi Dillon stăteau nemişcaţi.

— Nu, zise Gertie. Au vrut să-mi ridice frumoasa rochie albă ca să-mi vadă gleznele.

— Ce porci, mârâi Cartwright. Aşa-s republicanii, scârboşi şi desfrânaţi.

— Iartă-i, darliiing, mieună Gertie. Iartă-i.

— Imposibil, scumpo. De altfel sunt deja condamnaţi la moarte şi-i vom executa pe loc, conform legii.

Se îndreptă spre ei.

— Aţi auzit? Tribunalul militar prezidat de mine v-a condamnat la moarte, veţi fi executaţi pe loc. Spuneţi-vă ultimele rugăciuni. Marinari, pregătiţi-vă.

Se formă plutonul de execuţie.

— Ţin să adaug că, spre deosebire de ceea ce vă

închipuiţi, nu meritaţi să figuraţi cu demnitate în capitolul Istoriei Universale dedicat eroilor. V-aţi dezonorat pe vecie prin gestul mârşav pe care logodnica mea, în ciuda legitimei sale sfieli, a fost obligată să-l descrie. Nu vă e ruşine că aţi vrut să ridicaţi rochia unei fete tinere ca să-i priviţi gleznele? Indivizi obsceni, o să muriţi ca nişte câini, cu conştiinţa pătată şi plină de disperare.

Kelleher şi Dillon nu tremurau câtuşi de puţin. În spatele lui Cartwright, Gertie scoase limba la ei.

— Ce-aveţi de spus? îi întrebă Cartwright.

— Suntem mereu prea buni cu femeile, răspunse Kelleher.

— Asta cam aşa-i, suspină Dillon.

Câteva secunde mai târziu, ciuruiţi de gloanţe, se prăbuşeau morţi.